[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.. 1549: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 554

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ
1999 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4056-4064
25 ਜੁਲਾਈ 2024
[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ,* ਸੀਜੇਆਈ, ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ,
ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ,* ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ,
ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ
ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਧਾਰਾ.9 ਧਾਰਾ.15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ; ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ; ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ; ਕੀ ਧਾਰਾ 9, ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ; ਕੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰੋਟੈਂਟੋ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ; ਕੀ ਐਮਪੀ ਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਹੈ; ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਕੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ।

*ਲੇਖਕ

ਐਡ. ਨੋਟ: ਮਾਨਯੋਗ ਡਾ: ਜਸਟਿਸ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰੀਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਅਭੈ ਐੱਸ. ਓਕਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ। ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਟਿਸ ਬੀਵੀ ਨਾਗਰਥਨਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ

ਹੈੱਡਨੋਟ

ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 - ਧਾਰਾ 9, ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ - ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ - ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਧਾਰਾ 9/15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ, ਜੇਕਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ:

ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 342 ਏ] ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਅਸਹਿਮਤੀ) ਰਾਇਲਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 366(28) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ "ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ ਹੈ। 9 - ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ - ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 366(28), ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40 ਏ, 41 ਏ]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 ਧਾਰਾ.9 - ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ - ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I - ਧਾਰਾ.9, ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ, ਜੇਕਰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ:

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ - ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II - ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 342 ਬੀ, ਸੀ) ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਅਸਹਿਮਤੀ) - ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ "ਕੋਈ ਵੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - 'ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ.9 ਅਤੇ 9 ਏ, 25 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ 2 ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਰਾਜ ਐਨਰੀ 50 ਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40 ਬੀ, 41 ਡੀ, ਈ]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957- ਧਾਰਾ.9 - ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਟੈਂਟੋ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਹੈ:

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 54 ਸੂਚੀ I, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। [ਪੈਰਾ 342 ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ] ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਅਸਹਿਮਤੀ) ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪ੍ਰੋਟੈਂਟੋ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ - "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਜਾਂ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ - ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਵੀ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40 ਸੀ, 41 ਬੀ]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1957 - ਧਾਰਾ.9, 2 - ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ - ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ 49 ਸੂਚੀ II - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਮਾਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ, ਜੇਕਰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਣਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਰੱਖਿਆ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ - ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ - ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ, ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਜ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਗੁਡਰਿਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ [ਪੈਰਾ 342 ਈ, ਐਫ] - ਰੱਖਿਆ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਅਸਹਿਮਤੀ) ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ - ਇਹ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਯੋਗ ਹੈ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ (ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ) - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ - ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ, ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਪਜ ਵਜੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਗੁਡਰਿਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40 ਡੀ, 41 ਐੱਫ, ਜੀ]

ਖਾਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957-ਧਾਰਾ.9, 2 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II, ਜੇਕਰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ:

ਸਥਾਪਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ

ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ - ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ

'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 342 ਜੀ, ਐੱਚ] - ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਅਸਹਿਮਤੀ) ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ.2 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। [ਪੈਰਾ 40 ਈ]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ - ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਕੇਸੋਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ "ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ" ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਕੇਸੋਰਾਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ - ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਭਿੰਨਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 117, 121, 122] -ਹਾਲ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਭਟਕਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42 (ii), 1.1]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ - ਵਿਆਖਿਆ ਇੰਦਰਾਜ਼ 49 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ - ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮੇਲ:

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਇੰਦਰਾਜ਼ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ - ਦੋਵੇਂ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਓਵਰਲੈਪ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ - ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੰਦਰਾਜ਼ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ਼ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਮਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ - ਜਨਰਲੀਆ ਸਪੈਸ਼ਲਿਬਸ ਗੈਰ-ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਦਰਾਜ਼ 49 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੀਮਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ 'ਤੇ। [ਪੈਰਾ 339] ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: (ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.) (ਅਸਹਿਮਤੀ) ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦਾ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾਲ ਹੀ, ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਇਹ "ਦੋਹਰਾ ਟੈਕਸ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ

ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਯੋਗ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ

ਤਹਿਤ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਲਈ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 33, 34]

ਮਾਈਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ - ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ - ਵਿਆਖਿਆ:

ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਵਾਂਗ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਲਗਾਉਣਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਿਰਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਖਾਨ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ (ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਲੀਜ਼ਦਾਰ ਖਾਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਟੇਦਾਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ; ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ; ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 99, 129] -ਧਾਰਿਤ: (ਪ੍ਰਤੀ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.) ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ॥ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33, 41]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਸੰਘਵਾਦ - ਵਿਆਖਿਆ - ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਤ:

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਸੰਘਵਾਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ - ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਨੂੰ ਅਸਮਿਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ - ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਘੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਸੰਘੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਯਤਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 48, 49] - ਆਯੋਜਿਤ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੰਘਵਾਦ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਨਸਲ" ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ

ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਤ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ - ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36, 36.3, 36.4]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957- ਧਾਰਾ.9 - ਰਾਇਲਟੀ - ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਹੀਂ:

ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਰਾਇਲਟੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਧਾਰਾ.9 ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ - ਧਾਰਾ.9 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਇਸਨੂੰ "ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ" ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ - ਧਾਰਾ.25 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ" ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ - ਮਾਲਕ ਖਣਿਜ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੋਵੇਂ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਗਲਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 327, 123-130]

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1957 ਧਾਰਾ 9 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦਾ ਉਦੇਸ਼:

ਸਥਾਪਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਨੇ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਰਾਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ - ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।9 ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ - ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਮਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇੱਕਸਾਰ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 77, 78]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 - "ਰੌਇਲਟੀ" ਦਾ ਅਰਥ - ਵਿਆਖਿਆ - ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ:

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ

ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸੀ ਕਾਰਨ ਖਾਣ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ - ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। (ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ, ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ (ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ) ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 94, 96, 98]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1957-ਧਾਰਾ.9 - ਰਾਇਲਟੀ - ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ:

ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨੇਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਐਡ ਵੈਲੋਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੱਢੇ ਜਾਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਹਨ - ਖਣਿਜਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਰਾਇਲਟੀ ਖੁਦ ਖਣਿਜਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਜ (ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ) ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ ਤਾਂ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 87, 327-332]

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਖਾਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957- ਧਾਰਾ.9 - ਜੇਕਰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਕੋਈ ਸੀਮਾ' ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 50 ਸੂਚੀ II - ਧਾਰਾ.9, 9 ਏ, 9 ਬੀ, ਅਤੇ 9 ਸੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਾਕੰਸ਼ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ "ਸਾਰੀਆਂ" ਅਤੇ "ਹਰ" ਸੰਭਵ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਮਨਾਹੀ" ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 246 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ, "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਭਾਵ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II। [ਪੈਰਾ 229, 231, 244, 245]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1957-ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ - ਟੈਕਸ ਲਈ ਮਾਪ - ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ:

ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ) ਲਈ। ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਕਸਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ -

ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਵਰਗੇ ਮਾਪ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨੇੜਲਾ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ - ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 49 ਸੂਚੀ II - ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਦੇ ਮਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ। - ਉਪਾਅ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। - ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਹੈ। - ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਾਪ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। [ਪੈਰਾ 291, 294, 302, 341]

ਖਾਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1957 - ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਡੀਕਪਲਿੰਗ - ਕਦੋਂ:

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ, ਖਣਿਜ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਡੀਕਪਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ - ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਸਤ੍ਹਾ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ ਹੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ (ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ) ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 323, 324]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2, 4, 9, 9 ਏ, 9 ਬੀ, 9 ਸੀ, 13, 15, 25 - ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ - ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ। (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ।) [ਪੈਰਾ 62-74]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957-ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ - ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ-ਵਿਆਖਿਆ:

ਹਾਲਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ।) ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਲੀਜ਼' ਅਤੇ 'ਲਾਈਸੈਂਸ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - "ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼" ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਪ-ਲੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - "ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - "ਜਿੱਤਣ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕੱਢਣਾ - ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਖੋਜ, ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ "ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ

ਲਾਇਸੈਂਸ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ - ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 86, 87]

ਖਾਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957-ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1960 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ:

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ - ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ ਸਮੇਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਲੀਜ਼ ਦਾ, ਪਰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਪੱਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪੱਟੇਦਾਰ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 89, 93]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਸੰਘਵਾਦ - ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ:

ਸਮਾਗਮ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਧ ਰਹੇ ਵਿੱਤੀ

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ, ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸੰਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੱਧ ਹੈ - ਖਣਿਜ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ "ਸਰੋਤ ਸਰਾਪ" ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ - ਟੈਕਸ ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 51-54]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟਸ.366(28), 265 ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 'ਟੈਕਸ' ਵਿਆਖਿਆ - ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ:

ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ।) ਟੈਕਸ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਹਨ ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ - ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਬੋਝ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ - ਕਲਾ। 366(28) "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ

ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼" - ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਟੈਕਸ" ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ "ਟੈਕਸ" ਜਾਂ "ਟੈਕਸ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 366(28) ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਣਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੀਸ। [ਪੈਰਾ 102, 104, 105, 108, 109]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I- "ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ" ਅਤੇ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ - ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ:

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਪੂਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ; ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਸ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਮ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮ" - ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾ ਕੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਸਤਹੀ ਪੱਧਰਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II "ਖਣਿਜ" ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਹਨ - ਐਂਟਰੀਆਂ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ - ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ - ਇਹ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਖਣਿਜ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਕਾਂ ਲਈ ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਖਣਨ ਪੱਟਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ - "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਪਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 132, 137, 138, 140, 141, 163]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ:

ਸਥਾਪਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦੋ ਤੱਤ ਹਨ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ - "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ। [ਪੈਰਾ 165]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" - ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਅਰਥ:

ਸਥਾਪਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਸੰਵਿਧਾਨ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II

ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ ।। - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਇਸਦਾ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ - "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਮੁਦਰੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖਪਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਨਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ - ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਭੇਜਣਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 170, 172, 175, 178, 179, 185, 187, 188]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।।, ਜੇਕਰ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ:

ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ,

ਪਰ ਇਸਨੂੰ "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ - ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਲਗਾਉਣਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - [ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਆਮ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਖੁਦ ਹੀ ਆਮ ਹੈ, ਇਹ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ - ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਓਵਰਲੈਪ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 190, 192, 205, 207]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ - ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਨਿਰਧਾਰਨ:

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਦੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 'ਹੱਦ' ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਹੱਦ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਹੱਦ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ - ਸੰਸਦ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ - ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 208, 210, 211]

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ 'ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ' - ਨਿਰਮਾਣ:
ਸਥਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਕੋਈ ਵੀ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਸਾਰੇ" ਜਾਂ "ਹਰ" ਸੀਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਕੋਈ ਵੀ" ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ - ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਧਾਨਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 233]

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ - ਪ੍ਰਭਾਵ: ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ

ਸਮਾਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਖਣਿਜ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਸਤੂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਸੰਸਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ - ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 248, 249]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। - ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ - ਵਿਆਖਿਆ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ:

ਸਥਾਪਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਦੋ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ - ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ

ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 275, 278-280]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਧਾਰਾ 245, 246, 265 ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ - ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪ੍ਰਤੀ ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ।) [ਪੈਰੇ 29-37]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ - ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ - ਵਿਆਖਿਆ - ਦੱਸੀ ਗਈ। (ਪ੍ਰਤੀ ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ।) [ਪੈਰੇ 38, 40-47]

ਸਿਧਾਂਤ/ਸਿਧਾਂਤ - ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਧਾਂਤ - ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਧਾਂਤ:

ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਜਨਤਾ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਅਤੇ ਖਣਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰੇ 55, 57-6

ਟੈਕਸ/ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ - ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਸਹੀ ਪਰੀਖਿਆ - ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ - ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ:
ਆਯੋਜਿਤ: (ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਨੁਸਾਰ) (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ, ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਜਲ ਭੂਯਾਨ, ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇਜੇ ਲਈ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ - ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ

ਗਿਆ ਮਿਆਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 283, 286,

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ:।

ਮੰਨਿਆ: (ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਵੀ, ਚਾਰਜ, ਇੰਪੋਸਟ ਜਾਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲੇਵੀ ਮੰਗਣ ਜਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ - ਰਾਜ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੇਵੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ - ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਖੁਦ ਆਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕਲੌਤੀ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸੰਘੀ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਹਰੇਕ ਧਾਰਕ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਨਾਲ ਹੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੈੱਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸਰਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ - ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਣਿਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 39, 39.1]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਧਾਰਾ.2, 9, 9 ਏ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ - ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ:

ਸਥਿਤ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਧਾਰਾ.2, 9, 9 ਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਸੈੱਸ, ਸੈੱਸ 'ਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਲੇਵੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਧੂ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ, ਅਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ - ਇਸ ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗੀ - ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਾ ਰਹਿਣ - ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 35.2, 35.3]

ਮਿਸਾਲ - ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ - ਕੀ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: (ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਲਪਿਤ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ - ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪੱਖ ਹੈ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਤਰਕ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਗਲੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਕ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ - ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 27]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਜੇਆਈ:

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੋਰਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [2004] 1 ਐਸਸੀਆਰ 564: (2004) 10 ਐਸਸੀਸੀ 201 ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਗੁਡਰਿਕ ਗਰੁੱਪ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1994] ਪੂਰਕ 6 ਐਸਸੀਆਰ 120: (1995) ਪੂਰਕ1 ਐਸਸੀਸੀ 707 - ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1958] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1422 - ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [1989] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 692 (1990) 1 ਐਸਸੀਸੀ 12; ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1991] 2 ਐਸਸੀਆਰ 105: (1991) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 430; ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1992) ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਸੀ 239; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1995] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 756: (1995) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 642; ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2000] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 44: (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 91; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1995] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 639: (1995) ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਸੀ

686; ਪੀ ਕੰਨਦਾਸਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [1996] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92: (1996) 5 ਐਸਸੀਸੀ 670 - ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਚੱਢਾ ਬਨਾਮ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ [1979] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 271: (1978) 4 ਐਸਸੀਸੀ 11; ਵੀ.ਪੀ. ਪਿਥੁਪਿਚਾਈ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1045: (2003) 9 ਐਸਸੀਸੀ 534; ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [2016] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2017) 12 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀ [2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 979: (2010) 3 ਐਸਸੀਸੀ 571; ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਰ ਐਪਰੇਮ ਕੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [2012] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 448 (2012) 7 ਐਸਸੀਸੀ 106; ਹੋਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1983] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 130: (1983) 4 ਐਸਸੀਸੀ 45; ਕਲਕੱਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ (ਮਲਕੀਅਤ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1962] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਉਜਾਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟਸ (II) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 344: (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 488; ਚੌਧਰੀ ਟੀਕਾ ਰਾਮਜੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1956] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 393: (1956) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 9; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ [2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1083; ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਸ਼ੈਂਟੀ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (1949-50) 11 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 650; ਆਫਸ਼ੋਰ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [2011] 1 ਐਸਸੀਆਰ 453: (2011) 3 ਐਸਸੀਸੀ 139; ਮਫਤਲਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [1996] ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ 10 ਐਸਸੀਆਰ 585: (1997) 5 ਐਸਸੀਸੀ 536; ਆਰ ਐਮ ਡੀ ਚਮਾਰਬਾਗਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [1957] 1 ਐਸਸੀਆਰ 930: (1957) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 11; ਆਰ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਐਸਟੀਓ [1964] 6 ਐਸਸੀਆਰ 867; ਇਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 20(2) [1964] 3 ਐਸਸੀਆਰ 787; ਗੌਡਫ੍ਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਯੂਪੀ [2005] 1 ਐਸਸੀਆਰ 732: (2005) 2 ਐਸਸੀਸੀ 515; ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਮਫਤਲਾਲ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ [1955] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 829: (1954) 3 ਐਸਸੀਸੀ 623; ਹੰਸ ਮੁਲਰ ਆਫ਼ ਨੂਰੇਨਬਰਗ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪ੍ਰੋਹੀਬਿਸ਼ਨ ਜੇਲ੍ਹ [1955]। 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1284; ਏਲੇਲ ਹੋਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਲਿਮਟਿਡ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 880: (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 698; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ ਚਾਵਲਾ [1959] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 904: (1958) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 33; ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਅਤੀਕਾ ਬੇਗਮ (1940) 2 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 110; ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਹੋਟਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1989] 2 ਐਸਸੀਆਰ 893: (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 677; ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [1961] 1 ਐਸਸੀਆਰ 482: (1960) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 147; ਏਐਲਐਸ ਪੀਪੀਐਲ ਸੁਬ੍ਰਹਮਣੀਅਮ ਚੇਟੀਆਰ ਬਨਾਮ ਮੁਥੁਸਵਾਮੀ

ਗੌਂਦਨ (1940) 2 ਐਫਸੀਆਰ 188; ਏ ਐਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ [1957] ਐਸਸੀਆਰ 399; ਕੇ ਸੀ ਗਜਪਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਦਿਓ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1954] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1: (1953) 2 ਐਸਸੀਸੀ 178; ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਕੱਤਰ, ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ [1964] 4 ਐਸਸੀਆਰ 280; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ [1952] 1 ਐਸਸੀਆਰ 889: (1952) 1 ਐਸਸੀਸੀ 528; ਐਸ.ਆਰ. ਬੋਮਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 644: (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਡਾ: ਇੰਦਰਮਣੀ ਪਿਆਰੇਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ ਆਰ ਨਟੂ [1963] 1 ਐਸਸੀਆਰ 721; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਮੋਹਿਤ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ [2022] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 300: (2022) 10 ਐਸਸੀਸੀ 700; ਖਜ਼ਾਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ [1984] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 858: (1984) 2 ਐਸਸੀਸੀ 456; ਐਮ ਸੀ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲਨਾਥ [1996] ਪੂਰਕ 10 ਐਸਸੀਆਰ 12: (1997) 1 ਐਸਸੀਸੀ 388; ਐਮ ਸੀ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 142; ਟੀ ਐਨ ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਪਾਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2005] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 552: (2006) 1 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਟਰਸਟ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 147: (2012) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੈਚੁਰਲ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ [2010] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 704: (2010) 7 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਫੋਮੈਂਟੋ ਰਿਜ਼ੋਰਟਜ਼ ਐਂਡ ਹੋਟਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਿੰਗੁਏਲ ਮਾਰਟਿਨਜ਼ [2009] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2009) 3 ਐਸਸੀਸੀ 571; ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਵੰਡ, 2012 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 311: (2012) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰੋਟਨ ਲਾਈਮ ਸਟੋਨ ਖਾਨਜੀ ਉਦਯੋਗ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ [2016] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 216: (2016) 4 ਐਸਸੀਸੀ 469; ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ [2013] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 881: (2013) 6 ਐਸਸੀਸੀ 476; ਪ੍ਰਦੀਪ ਐਸ ਵੋਡੇਯਾਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [2021] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 985: (2021) 19 ਐਸਸੀਸੀ 62; ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨਸੀਟੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ [2014] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1063: (2014) 9 ਐਸਸੀਸੀ 772; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ [1988] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1015: (1988) 3 ਐਸਸੀਸੀ 416; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2004] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 281; ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2015] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 29: (2015) 6 ਐਸਸੀਸੀ 193; ਡੀ ਕੇ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1986] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 479: (1986) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 20; ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਨਰਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2017] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 724: (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 186; ਕੇਪੀ ਵਰਗੀਸ ਬਨਾਮ ਇਹ [1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 629: (1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 173; ਗੁਜਰਾਤ ਪੋਟਰੀ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਬੀ ਪੀ ਸੂਦ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ [1967] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 695; ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼

ਇੰਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [1964] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 114; ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਹੋਟਲਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਰ ਐਨ ਕਪੂਰ [1960] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 368; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੁਕਮੱਯਾ ਗੁਟੇਦਾਰ (1993) ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਸੀ 290; ਸ੍ਰੀ ਤਾਰਕੇਸ਼ਵਰ ਸਿਓ ਠਾਕੁਰਜੀ ਬਨਾਮ ਦਾਰ ਦਾਸ ਡੇ (1979) 3 ਐਸਸੀਸੀ 106; ਮੰਗਲ ਅਮਿਊਜ਼ਮੈਂਟ ਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 388: (2012) 11 ਐਸਸੀਸੀ 713; ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1976] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 869: (1976) 3 ਐਸਸੀਸੀ 784; ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਲ ਦਿਮਾਸਾ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ [2019] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 297 : (2019) 8 ਐਸਸੀਸੀ 177; ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਚੰਦ ਥਾਪਰ [1995] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 53: (1995) 6 ਐਸਸੀਸੀ 166; ਐੱਚਆਰਐੱਸ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਚਿਤੂਰ ਦਾ ਕੁਲੈਕਟਰ [1964] 6 ਐਸਸੀਆਰ 666; ਭੇਰੂਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1956) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਰਾਜ 9; ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਨਾਸਪਤੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1992] 2 ਐਸਸੀਆਰ 13: (1992) 2 ਐਸਸੀਸੀ 411; ਦੇਨਾ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਭੀਖਾਭਾਈ ਪ੍ਰਭੂਦਾਸ ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [2000] 3 ਐਸਸੀਆਰ 509: (2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 694; ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਦਾਨ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੱਠ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਿੰਦਰ ਥਿਰਤਾ ਸਵਾਮੀਆਰ [1954] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1005: (1954) 1 ਐਸਸੀਸੀ 412; ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [2009] 8 ਐਸਸੀਆਰ 983: (2009) 10 ਐਸਸੀਸੀ 755; ਮਹੰਤ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਰਾਮਾਨੁਜ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1954] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1046: (1954) 1 ਐਸਸੀਸੀ 455; ਡੀ ਜੀ ਗੋਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਏਜੰਟ) (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [1980] 1 ਐਸਸੀਆਰ 804: (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 410; ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਦੇਵਕਲਾ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸ [2004] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 225: (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਸੀ.ਸੀ.ਈ. ਬਨਾਮ ਛੱਤਾ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ [2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 790: (2004) 3 ਐਸਸੀਸੀ 466; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਨਸ ਮਾਡਰਨ ਬਰੂਅਰੀਜ਼ [2003] ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ 5 ਐਸਸੀਆਰ 930: (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 26; ਹਰ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 254: (1975) 1 ਐਸਸੀਸੀ 737; ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਜਗੇ ਰਾਮ [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 746: (1980) 3 ਐਸਸੀਸੀ 599; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਅਨਾਬੇਸ਼ਾਹੀ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (1988) 2 ਐਸਸੀਸੀ 25; ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1965) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੈਟ 30; ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ (1972) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕਾਰ 80; ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਵਰੂਪ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1969 ਪੁੰਜ ਅਤੇ ਹਰ 79; ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1979) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 23; ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (1983) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਓਰੀ 16; ਰਾਓਜੀਭਾਈ ਜੀਵਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1989] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 406: (1989) ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਸੀ 744; ਖੱਡ ਮਾਲਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [2000] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 211: (2000) 8 ਐਸਸੀਸੀ 655; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਅੰਬੁਜਾ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ [2005] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 684: (2005) 6 ਐਸਸੀਸੀ 499; ਇੰਡਸਿਲ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਪਾਵਰ ਐਂਡ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 647: (2021) 10 ਐਸਸੀਸੀ 165; ਗੁਡਈਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [1989] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 510: (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 71; ਕੇ ਰਾਮਨਾਥਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [1985] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1028: (1985) 2 ਐਸਸੀਸੀ 116; ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੂ ਸਟੋਨ [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 742: (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 205; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ [1989] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 176: (1989) 2 ਐਸਸੀਸੀ 505; ਤਾਲਚਰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਬਨਾਮ ਤਾਲਚਰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ [2004] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 167: (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 178; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਏਸ਼ੀਅਨ ਫੂਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ। ਤਾਲਚਰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਬਨਾਮ ਤਾਲਚਰ ਰੈਗੁਲੇਟਿਡ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ [2004] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 167: (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 178; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਏਸ਼ੀਅਨ ਫੂਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [2006] ਪੂਰਕ 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 485: (2006) 13 ਐਸਸੀਸੀ 542; ਯੂਪੀ ਕੋਆਪ. ਕੇਨ ਯੂਨੀਅਨਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਵੈਸਟ ਯੂਪੀ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ [2004] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 238: (2004) 5 ਐਸਸੀਸੀ 430; ਬਾਲਮਰ ਲੌਰੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪਾਰਥ ਸਾਰਥੀ ਸੇਨ ਰਾਏ [2013] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1018: (2013) 8 ਐਸਸੀਸੀ 345; ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [2014] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 308: (2014) 5 ਐਸਸੀਸੀ 75; ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਗ੍ਰੇਨਾਈਟਸ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [1994] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 579: (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 691; ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1996] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 808: (1996) 9 ਐਸਸੀਸੀ 709; ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਏ. ਤੁਲੋਚ [1964] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 461; ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1970] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100: (1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 838; ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1990] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 744: (1990) 4 ਐਸਸੀਸੀ 557; ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਤਾ [1973] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 169: (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 584; ਸੰਦੂਰ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਅਤੇ ਆਇਰਨ ਓਰਸ ਲਿਮਟਿਡਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [2010] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 240: (2010) 13 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਸੱਯਦ ਰਤਨਭਾਈ ਸਈਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਰਡੀ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ [2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 476: (2016) 4 ਐਸਸੀਸੀ 631; ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ [2009] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 663: (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 171; ਈਸ਼ਵਰੀ ਖੇਤਾਨ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 331: (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 136; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰੋਲਰ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [1993] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 72: (1994) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 413; ਥ੍ਰੈਸੀਅੰਮਾ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ, ਖਣਨ ਅਤੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ [2013] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 863: (2013) 9 ਐਸਸੀਸੀ 725; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1964] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371; ਟਾਟਾ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1988) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 13; ਕੁਮਾਰ ਰਾਮੇਸੁਰ ਮਾਲੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਾਥ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ (1905) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 55; ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2003] ਪੂਰਕ 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 152: (2003) 11 ਐਸਸੀਸੀ 146; ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 379: (2018) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਗੋਵਿੰਦ ਸਰਨ ਗੰਗਾ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਸੀਐਸਟੀ [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 985: (1985) ਪੂਰਕਐਸਸੀਸੀ 205; ਮਥੁਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਐਮਪੀ [1999] ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195: (1999) 8 ਐਸਸੀਸੀ 667; ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਕਰਨਾਟਕ ਬਨਾਮ ਡਰਾਈਵ-ਇਨ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 378: (2001) 4 ਐਸਸੀਸੀ 60; ਛੋਟਾਭਾਈ ਜੇਠਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [1962] ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਅਨੰਤ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੇਟ [1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220: (1975) 2 ਐਸਸੀਸੀ 175; ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟੂਰਿਸਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 364: (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 318; ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਬੋਂਡੂ ਪੈਡੰਨਾ (1942) 4 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 90; ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 147: (2007) 7 ਐਸਸੀਸੀ 527; ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 918: (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 634; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ [2022] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 516: (2023) 4 ਐਸਸੀਸੀ 416; ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਮੈਸੂਰ ਬਨਾਮ ਡੀ ਕਾਵਸਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [1971] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799: (1970) 3 ਐਸਸੀਸੀ 710; ਉਮੇਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਰਾਜ [1955] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 164; ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2018) 7 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ ਵਿੱਚ, 1964 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 [1965] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 413; ਫਰਮ ਬੰਸੀਧਰ ਪ੍ਰੇਮਸੁਖਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [1966] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 81; ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [1973] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (1973) 4 ਐਸਸੀਸੀ 225; ਆਈ ਆਰ ਕੋਏਲਹੋ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [2007] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 706: (2007) 2 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਵਿਸਾਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [1997] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 404: (1997) 6 ਐਸਸੀਸੀ 241; ਅਨੂਪ ਬਰਨਵਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [2023] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2023) 6 ਐਸਸੀਸੀ 161; ਐਲ.ਡੀ.ਏ. ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ [1993] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 615: (1994) 1 ਐਸਸੀਸੀ 243; ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿਵਹਰੇ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ [2010] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 608: (2010) 4 ਐਸਸੀਸੀ 772; ਵਿਵੇਕ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2023] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (2023) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਬਨਿਆ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਵੀ [1967] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 611; ਸ਼ਰਮਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ [2001] ਪੂਰਕ 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 390: (2002) 2 ਐਸਸੀਸੀ 188; ਵ੍ਰਜੀਲਾਲ ਮਨੀਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1986] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 98: (1986) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 201; ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਏ ਬੀ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 700: (1969) 2 ਐਸਸੀਸੀ 363; ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਜ ਨਾਥ ਬੋਸ (1912) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਸੀ 9; ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਚਾਰੀਅਰ (1920) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਸੀ 89; ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਏ ਪੀ ਬਨਾਮ ਭੁਵਵੁਰੂ ਬਾਲਾਰਾਮੀ ਰੈਡੀ [1963] 1 ਐਸਸੀਆਰ 173: (1962) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 182; ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ (1958) 2 ਐਮਐਲਜੇ 117; ਡਾਲਮੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਭਾਰਤ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਟੀਐਨ ਰਾਜ [2013] 17 ਐਸਸੀਆਰ 529: (2014) 2 ਐਸਸੀਸੀ 279; ਰਾਜਾ ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ [1967] 1 ਐਸਸੀਆਰ 373: (1966) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 89; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਨਣ ਮੱਲ [1976] 3 ਐਸਸੀਆਰ 688: (1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ 340; ਰਾਜਾ ਜਗਨਨਾਥ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1963] 1 ਐਸਸੀਆਰ 220; ਅਜੋਏ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬਾਰਪੇਟਾ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ [1965] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 47; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮਸ਼ੀਨ ਟੂਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1975] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 394: (1975) 2 ਐਸਸੀਸੀ 274; ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਟੀ.ਐਲ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਲਿਮਟਿਡ [2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 172: (2017) 3 ਐਸਸੀਸੀ 545; ਜਲਕਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀਆ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਿਗਮ [2021] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 210: (2021) 20 ਐਸਸੀਸੀ 657; ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰ ਨੌਨ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (1968) 69 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 897; ਦੂਜਾ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਮੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐੱਚ. ਨਾਜ਼ਰਥ [1971] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195: (1970) 1 ਐਸਸੀਸੀ 749; ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਬਕਿੰਘਮ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268: (1969) 2 ਐਸਸੀਸੀ 55; ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਰੋਚ ਬੋਰੋ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 388: (1969) 2 ਐਸਸੀਸੀ 283; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ [1972] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 33: (1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 779; ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1963] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 404: (1962) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 145; ਹੀਰਾਲਾਲ ਰਤਨਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [1973] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 502: (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 216; ਖੈਰਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ [1964] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 975; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਏ ਸੰਨਿਆਸੀ ਰਾਓ [1996] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 570: (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 465; ਆਰ ਕੇ ਗਰਗ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1982] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 947: (1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 675; ਸਪੈਂਸਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ

[1971] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 502: (1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 217; ਕੇਟੀ ਮੁਪਿਲ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [1961] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 77: (1960) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 7; ਖਾਂਡੀਗੇ ਸ਼ਾਮ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਸਰਗੋਡ [1963] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 809: (1962) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 15; ਵੈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ [1982] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: (1982) 1 ਐਸਸੀਸੀ 125; ਰਾਏ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1964] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 897: (1963) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 31; ਐਸ ਕੋਡਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ [1975] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 121: (1974) 4 ਐਸਸੀਸੀ 422; ਸ਼ਕਤੀਕੁਮਾਰ ਐਮ ਸੰਚੇਤੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [1994] ਪੂਰਕ 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 98: (1995) 1 ਐਸਸੀਸੀ 351; ਸੈਨਿਕ ਮੋਟਰਜ਼, ਜੋਧਪੁਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ [1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 517; ਸਰ ਬਾਈਰਾਮਜੀ ਜੀਜੀਭੌਏ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰਾਂਤ (1942) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 30; ਬੀ ਸ਼ਮਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ [1967] 2 ਐਸਸੀਆਰ 650: (1967) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 29; ਆਰ ਆਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਬਰੇਲੀ [1980] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1: (1980) 3 ਐਸਸੀਸੀ 380; ਰੱਲਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ (1948) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਫਸੀ 9; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ [1984] 1 ਐਸਸੀਆਰ 347: (1984) 1 ਐਸਸੀਸੀ 467; ਸੀਸੀਈ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਸੀਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [2018] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1099: (2018) 7 ਐਸਸੀਸੀ 233; ਪਟੇਲ ਗੋਰਧਨਦਾਸ ਹਰਗੋਵਿੰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [1964] 2 ਐਸਸੀਆਰ 608: (1963) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 57; ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਾਜੀ ਕੇ ਕੁੱਟੀ ਨਾਹਾ [1969] 1 ਐਸਸੀਆਰ 645; ਨਿਊ ਮਾਣਕ ਚੌਕ ਐੱਸ.ਪੀ.ਜੀ. ਅਤੇ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ [1967] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 679: (1967) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 116; ਬਕਸਾ ਦੂਅਰਜ਼ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1989] 3 ਐਸਸੀਆਰ 293: (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 211; ਕਵੀਰਾਜ ਬਾਸੁਦੇਵਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਹਰੀਹਰ ਗਿਰ [1975] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 590: (1974) 2 ਐਸਸੀਸੀ 514; ਬੁਰਰਾਕੁਰ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ [1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 44: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ 954; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਗੁਪਤਾ [2005] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 48: (2005) 12 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ [1997] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 222: (1997) 8 ਐਸਸੀਸੀ 360; ਪੀ.ਐਮ. ਅਸ਼ਵਥਨਾਰਾਇਣ ਸੇਟੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [1988] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 155: (1989) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 696 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਕਕੁਲੋਚ ਬਨਾਮ ਮੈਰੀਲੈਂਡ, 17 ਯੂ.ਐੱਸ. 316; ਮੈਥਿਊਜ਼ ਬਨਾਮ ਚਿਕੋਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ, 60 ਸੀ.ਐੱਲ.ਆਰ. 263; ਲਾਰਡ ਪ੍ਰੋਵੋਸਟ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ਼ ਗਲਾਸਗੋ ਬਨਾਮ ਫੇਅਰ (1888) [ਐਲ.ਆਰ.] 13 ਐਪ. ਕੇਸ. 657; ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮਾਹੋਨ, 260 ਯੂ.ਐੱਸ. 393 (1922); ਪੋਪਲਰ ਬਨਾਮ ਰੌਬਰਟਸ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਬੋਰੋ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ [1922] 2 ਏ.ਸੀ. 93 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ [2001] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 147: (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 358 - ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [1989] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 692: (1990) 1 ਐਸਸੀਸੀ 12: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ 85; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1995] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 756: (1995) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 642; ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1991] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 105: (1991) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 430; ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣ।

ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2000] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 44: (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 91; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1995] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 639 (1995) ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਸੀ 686; ਪੀ. ਕੰਨਦਾਸਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ [1996] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92: (1996) 5 ਐਸਸੀਸੀ 670 - ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੋਰਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [2004] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 564: (2004) 10 ਐਸਸੀਸੀ 201 - ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਡ੍ਰਿਕ ਗਰੁੱਪ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1994] ਪੂਰਕ 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120: (1995) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 707; ਐਮਪੀ ਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1958] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1422: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ 468 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਮਿਨਰਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2011] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 19: (2011) 4 ਐਸਸੀਸੀ 450; ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [1961] 2 ਐਸਸੀਆਰ 537; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਏ. ਤੁਲੋਚ [1964] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 461; ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1970] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100: (1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 838; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ [2022] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 516: (2023) 4 ਐਸਸੀਸੀ 416; ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ

ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ, ਖੁਲਨਾ, ਏਆਈਆਰ 1947 ਪੀ.ਸੀ. 60; ਬੰਬੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਫ.ਐਨ. ਬਲਸਾਰਾ [1951] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 682: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਐਸ.ਸੀ. 318; ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਬਨਾਮ ਅਤੀਕਾ ਬੇਗਮ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਐਫ.ਸੀ. 16; ਕਲਕੱਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1962] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1044; ਆਰ.ਐਮ.ਡੀ.ਸੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1957] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 930: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 628; ਗੋਵਿੰਦ ਸਰਨ ਗੰਗਾ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 985: (1985) ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 205; ਐਚ.ਆਰ.ਐਸ. ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਚਿਤੂਰ ਦਾ ਕੁਲੈਕਟਰ [1964] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 666: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 177; ਗੁਰੂਸਵਾਮੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ [1967] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 548: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1967 ਐਸ.ਸੀ 1512; ਮੈਸਰਜ਼ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1972 ਮਾਈਸ 299; ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਪੈਟ 491; ਭੇਰੂਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਰਾਜਸਥਾਨ 161; ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1969 ਪੀ ਅਤੇ ਐੱਚ 79; ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਰਾਣਾਵਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1979 ਗੁਜਰਾਤ 180; ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1983 ਓਰੀ 210; ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਲਿਬਰਟੀ ਸਿਨੇਮਾ [1965] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 477: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ 1107; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਟੀਟਾਘਰ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 26: (1985) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 280; ਏ. ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 91: (1986) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 510; ਰਾਜਾ ਜਗਨਨਾਥ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [1963] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220; ਨਿਊ ਮਾਨੇਕ ਚੌਕ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ [1967] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 679; ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰ ਨੌਨ ਬਨਾਮ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕਲਕੱਤਾ [1969] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 108; ਸ਼ਹਿਰੀ ਭੂਮੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦ ਬਕਿੰਘਮ ਐਂਡ ਕਾਰਨਾਟਿਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [1970] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268; ਦੂਜਾ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਮੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਚ. ਨਾਜ਼ਰਥ [1971] 1 ਐਸਸੀਆਰ 195; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ [1972] 2 ਐਸਸੀਆਰ 33: (1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 779 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ

ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਭਾਗ 3) 3543, 2789, 4778, 3254; ਲੀਗੀਆ ਨੋਰੋਹਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, 'ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ ਸੰਘਵਾਦ: ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ' (2009) 44(8) ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਫਤਾਵਾਰੀ 51, 52; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1919 (3 ਦਸੰਬਰ 1919) 'ਤੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ

ਬਹਿਸ; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਿੱਲ, ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ (ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀਆਂ) ਹੰਸਾਰਡ (ਭਾਗ 301) (13 ਮਈ 1935); ਐਚ ਐਮ ਸੀਰਵਈ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਗ 3 (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) [22.6] 2306, 2468; ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸ, ਭਾਗ 11 (25 ਨਵੰਬਰ 1949); ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ, ਸੀਏਡੀ ਭਾਗ 7 (4 ਨਵੰਬਰ 1948); ਗ੍ਰੈਨਵਿਲ ਆਸਟਿਨ, ਕੋਰਨਰਸਟੋਨ ਆਫ਼ ਏ ਨੇਸ਼ਨ (ਓਯੂਪੀ, 1966) 187; ਵਾਲੇਸ ਈ ਓਟਸ, 'ਐਨ ਐਸੇ ਔਨ ਫਿਸਕਲ ਫੈਡਰਲਿਜ਼ਮ' (1999) 37(3) ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਇਕਨਾਮਿਕ ਲਿਟਰੇਚਰ 1120, 1121; ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ, ਦਿ ਈਵੋਲੂਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਫਾਈਨੈਂਸ ਇਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਇਨ ਦ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਡੀਸੈਂਟਰਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਫਾਈਨੈਂਸ' (1923) 152-171; 'ਸਟੇਟ ਫਾਈਨੈਂਸ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ਼ ਬਜਟਜ਼ ਆਫ਼ 2023-2024, ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਾਇਨਾਮਿਕਸ ਐਂਡ ਫਿਸਕਲ ਕੈਪੇਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੇਟਸ' ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਦਸੰਬਰ 2023) 28; ਲੀਗੀਆ ਨੋਰੋਨਹਾ, ਐਟ ਅਲ, 'ਰਿਸੋਰਸ ਫੈਡਰਲਿਜ਼ਮ ਇਨ ਇੰਡੀਆ: ਦ ਕੇਸ ਆਫ਼ ਮਿਨਰਲਜ਼' (2009) 44(8) ਇਕਨਾਮਿਕ ਐਂਡ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਵੀਕਲੀ 51, 53; ਇਕਨਾਮਿਕ ਸਰਵੇ 2016-2017, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਜਨਵਰੀ 2017) 292; ਜੋਸਫ਼ ਐਲ ਸੈਕਸ, 'ਦ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਡੌਕਟਰੀਨ ਇਨ ਨੈਚੁਰਲ ਰਿਸੋਰਸ ਲਾਅ: ਇਫੈਕਟਿਵ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟਰਵੈਂਸ਼ਨ' (1970) ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਲਾਅ ਰਿਵਿਊ 471, 484; ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਮਾਲਵੀਆ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ X (9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ 1957) 7123; ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਮਹਿਤਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ X (9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ 1957) 7111; ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ VIII (11 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 22 ਨਵੰਬਰ, 1957, ਤੀਜਾ ਸੈਸ਼ਨ) 395, 463; ਜੇ.ਯੂ. ਨੇਫ, ਦ ਰਾਈਜ਼ ਆਫ਼ ਦ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀ (ਰੂਟਲੇਜ, 1966); ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼, ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ (1893) 4; ਡਬਲਯੂ.ਆਰ. ਸੋਰਲੇ, 'ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਦੇਇਰ ਇਫੈਕਟ ਆਨ ਦ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਕੋਲਾ ਟਰੇਡਜ਼' (1889) 52(1) ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਰਾਇਲ ਸਟੈਟਿਸਟੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ 60, 66; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ, 'ਮਿਨਰਲ ਰਾਇਲਟੀਜ਼' 27 (ਜਨਵਰੀ 2011); ਥਾਮਸ ਕੂਲੀ, ਦ ਲਾਅ ਆਫ਼ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1924) 149, 74; ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ IX, 898 (31 ਅਗਸਤ 1949), (2 ਸਤੰਬਰ 1949); ਲੋਇਡ ਜਾਰਜ, 'ਦ ਬਜਟ, ਦ ਲੈਂਡ ਐਂਡ ਦ ਪੀਪਲ: ਦ ਨਿਊ ਲੈਂਡ ਵੈਲਿਊ ਟੈਕਸ ਐਕਸਪਲੇਂਡ ਐਂਡ ਇਲਸਟ੍ਰੇਟਿਡ' (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1909) 48, 51; ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼, ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ (1893) 14; ਮਿਸਟਰ ਲੋਇਡ ਜਾਰਜ (ਹੈਂਸਰਡ, ਭਾਗ 11) 28 ਸਤੰਬਰ 1909; ਹੈਂਸਰਡ, ਭਾਗ 11, 22 ਸਤੰਬਰ 1909; ਹੈਂਸਰਡ, ਭਾਗ 35, 5 ਮਾਰਚ 1912; ਜੇਰੇਮੀ ਵਾਲਡਰੋਨ, "ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੀ ਹੈ?" (1985) 5(3) ਆਕਸਫੋਰਡ ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਲੀਗਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ 313, 327; ਜੇਮਜ਼ ਵਾਈ ਸਟਰਨ, 'ਦਿ ਐਸੈਂਸ਼ੀਅਲ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਆਫ਼ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਲਾਅ' (2017) 115(7) ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਲਾਅ ਰਿਵਿਊ 1167, 1176; ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ

ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (6ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1990) 995; ਕਾਰਪਸ ਜੁਰਿਸ ਸੈਕੰਡਮ (ਵਾਲੀਅਮ 58) 15; ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ 9 (1 ਸਤੰਬਰ 1949); ਮੇਗਾਰਰੀ ਅਤੇ ਵੇਡ, ਦ ਲਾਅ ਆਫ਼ ਰੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ (9ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਵੀਟ ਅਤੇ ਮੈਕਸਵੈੱਲ); ਐਸ ਸੁੰਦਰਾਰਾਜਾ ਲਯੰਗਰ, ਲੈਂਡ ਟੈਨਰਸ ਇਨ ਦ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ (1921) 25, 120, 151; ਬੀ ਸ਼ਿਵਾ ਰਾਓ, "ਦਿ ਫਰੇਮਿੰਗ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆਜ਼ ਕੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ: ਏ ਸਟੱਡੀ" (1966, ਵਾਲੀਅਮ 3) 181, 269, 502; ਪੀਟਰ ਬ੍ਰਾਊਨ ਅਤੇ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਬਾਂਡ, 'ਰੇਟਿੰਗ ਵੈਲਯੂਏਸ਼ਨ: ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ) (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਐਲਸੇਵੀਅਰ) 13 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

<u>ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਾਰਥਨਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ.</u>

2021 ਵਿੱਚ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੁਈਸ ਟਿਲਿਨ ਦੁਆਰਾ "ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ"; ਐਮ.ਪੀ. ਜੈਨ, ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ, ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਦ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਭਾਗ 19, ਨੰਬਰ 4, 1977, ਪੰਨਾ 408 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ:

ਅੰਕੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਰਾਜ-ਵਾਰ ਮਿਤੀ' (24 ਜੁਲਾਈ 2023) https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1942055 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

<u>ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ:</u>

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957; ਬਿਹਾਰ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 1992; ਬਿਹਾਰ ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਟੈਕਸ) ਨਿਯਮ 1994; ਬਿਹਾਰ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ 1986; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1915-19; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935; ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੱਤਵਾਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1956; ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ 1948; ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960; ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1948; ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ 1897; ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ 1882; ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1908; ਭਾਰਤੀ ਸੁਵਿਧਾ ਐਕਟ 1882; ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961; ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ; ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ; ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1964; ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1964; ਮਦਰਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ 1958; ਵਰਕਿੰਗ ਕੰਡੀਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਡ 2020; ਆਫਸ਼ੋਰ ਏਰੀਆਜ਼ ਮਿਨਰਲ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ 2002; ਮਿਨਰਲ ਕੰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਯਮ 2017; ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ

ਐਕਟ 1952; ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ 1951; ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1910; ਗੁਜਰਾਤ ਮਿਨਰਲ ਰਾਈਟਸ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1985; ਮਿਨਰਲ (ਨੀਲਾਮੀ) ਨਿਯਮ 2015; ਮਦਰਾਸ ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਨਿਯਮ XXV ਆਫ਼ 1802; ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਐਕਟ 1998; ਕੋਲਾ ਐਕਟ 1938; ਮਦਰਾਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਮੈਨੁਅਲ ਆਫ਼ 1929; ਵੇਸਟ ਲੈਂਡ ਨਿਯਮ; ਮਦਰਾਸ ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ 1882; ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1949; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਡ 1966; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ 1950; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਰਸਨਲ ਇਨਾਮਸ ਐਬੋਲਿਸ਼ਨ ਐਕਟ 1953; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਐਕਟ 1985; ਹਰਿਆਣਾ ਖਣਿਜ (ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼) ਐਕਟ 1973; ਯੂਪੀ ਵੱਡੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਧਾਰਕਾਂ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1957; ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1957; ਕੇਰਲਾ ਇਮਾਰਤ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1975; ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ (ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਣ) ਐਕਟ 1973; ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1940; ਕੇਰਲਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਐਕਟ 1961; ਉੜੀਸਾ ਸੈੱਸ ਐਕਟ 1962; ਉੜੀਸਾ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ 1992; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ 1976; ਚਾਹ ਐਕਟ 1953; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1989; ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944; ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2013; ਕੋਲਾ ਧਾਰਕ ਖੇਤਰ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ 1957; ਗੁਜਰਾਤ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1879; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1959; ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1959; ਗੋਆ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਉ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1968; ਮਦਰਾਸ ਸ਼ਹਿਰੀ ਭੂਮੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1966; ਗੈਰ-ਘਰੇਲੂ ਰੇਟਿੰਗ (ਫੁਟਕਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ) ਨਿਯਮ 1989

<u>ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ</u>

ਖਾਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1919; ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935; ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1960; ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1952; ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ ਨਿਯਮ, 1955; ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1948; ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950; ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1964; ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1964; ਮਦਰਾਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1920; ਮਦਰਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1958; ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ, 1964; ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1964; ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1984; ਮੈਸੂਰ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1959; ਉੜੀਸਾ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ, 1992; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989; ਸੈੱਸ ਐਕਟ, 1880; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ, 1976; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1986; ਸ਼ਕਤੀ ਨਗਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਪਕਰ) ਨਿਯਮ, 1997; ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਉਪਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1992।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ; ਰਾਇਲਟੀ; ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ; ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ; ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ; ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ; ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ; ਟੈਕਸ; ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ; ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ; ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ; ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ; ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ; ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ; ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ; ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ; ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਸੀਮਾ; ਟੈਕਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਐਂਟਰੀ; ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ; ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਦਾ ਕੇਸ; ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ; ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ; ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦਾ ਵੇਰਵਾ; ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ; ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ; ਟੈਕਸ ਲਈ ਮਾਪ; ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ; ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਘਟਾਓ; ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦ; ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਕੇਸ; ਕੇਸੋਰਾਮ ਦਾ ਕੇਸ; ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ; ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫ਼ੀਕਲ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ; ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ; ਜਨਰਲੀਆ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਬਸ ਗੈਰ-ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਿਧਾਂਤ; ਸੰਘਵਾਦ; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ; ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ; ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ; ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਲਾਈ ਰਾਜ; ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਾਬਲਾ; ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ; ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ; ਖਣਿਜ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ; ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ; ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ; ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਰੰਗੀਨ ਕਾਨੂੰਨ; ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦਾ ਬੁਰਾਈ; ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਓਵਰਲੈਪ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ; ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ", "ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ", "ਅਧੀਨ"; "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ"; "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ"; "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ"; ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ; ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੰਤੁਲਨ; ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ; ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਵਿੱਤੀ ਖਰਚੇ; ਵਿੱਤੀ ਘਾਟਾ; ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਵੰਡ; ਸਰੋਤ ਸਰਾਪ; ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਿਧਾਂਤ; ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ; ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ; ਖੋਜ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ; ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ; ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਮਤਾ; 'ਲੀਜ਼ਾ ਅਤੇ 'ਲਾਇਸੈਂਸ'; ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ; "ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾ"; "ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ"; "ਜਿੱਤਣਾ"; ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕੱਢਣਾ; "ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ"; ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ, ਲੱਭਣਾ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ; ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ; ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ; ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ; ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ; ਪ੍ਰਤੀ ਟਨੇਜ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ; ਹਟਾਏ ਜਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ; ਭਾਰਤੀ ਖਾਣਾਂ ਬਿਊਰੋ; ਗੈਰ-ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਆ; ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ; ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ; ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਮੁਦਰਾ ਬੋਝ ਜਾਂ ਖਰਚੇ; "ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ"; ਪੂਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ; ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਵੇਸ਼; ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਮ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਓਵਰਲੈਪ; ਸੰਘੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ; ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ; ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਡੀਕਪਲਿੰਗ; ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ; ਯੂਨੀਅਨ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ; ਸੰਘੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼; ਸੰਸਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ; ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ; ਉਦਾਹਰਣ; ਪ੍ਰਤੀ ਖਰਚਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ/ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4056-4064 ਆਫ਼ 1999

22.03.1999 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ, ਪਟਨਾ, ਰਾਂਚੀ ਬੈਂਚ, ਰਾਂਚੀ, ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਜੇ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 1885/94 (ਆਰ), 178/94 (ਆਰ), 2251/94 (ਆਰ), 2252/94 (ਆਰ), 1783/9 (ਆਰ), 2591 (ਆਰ), 3113/93 (ਆਰ), 269/9 (ਆਰ) ਅਤੇ 268/94 (ਆਰ)

ਨਾਲ

2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7937, 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 512, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7938 ਅਤੇ 7936, 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6221, 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5250, 2019 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 729 ਅਤੇ 1029, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ। 2021 ਦਾ 16028, 2023 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4286, 2007 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5682, 2008 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1295, 2013 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 874, 8269-8271, 8268, 8267, 6135, 8272 ਅਤੇ 9458, 2013 ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 18600, 2013 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4332, 2002 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5329, 2006 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4993, 2013 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8273 ਅਤੇ 8274, 2014 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3869, 2013 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2632, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 2015 ਦਾ ਨੰਬਰ 14685, 2014 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6784, 2015 ਦਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 376, 2016 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10082, 2017 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 886, 4588 ਅਤੇ 205, 2018 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5728-5729, 1999 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4722-4724, 2002 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5333, 5335-5336 ਅਤੇ 5332, 2005 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1352, 2006 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1883, 2006 ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 722, 4745, 4990, 5599 ਅਤੇ 2006 ਦੀ 5649, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 378, 665 ਅਤੇ 1180 2007, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 481 2007, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 906 2007, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3401, 3400 ਅਤੇ 3402 2008, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8311 2011,

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4293 2012, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2009, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 951 2006, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4991 ਅਤੇ 4992 2006, ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 763 2007, ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 15900 2007, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ 2008 ਦਾ ਨੰਬਰ 3403, 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 98, 2009 ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 613 ਅਤੇ 626, 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4479 ਅਤੇ 4478, 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3643, 1999 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4710-4721, 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2174, 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6497, 6498, 6137 ਅਤੇ 7397, 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 96, 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 6499, 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 97 ਅਤੇ 2008 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 26160

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਆਰ. ਵੈਂਕਟਰਮਣੀ, ਏ.ਜੀ., ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭੱਟੀ, ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ., ਨਲਿਨ ਕੋਹਲੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਏ.ਜੀ., ਤਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਨਚੀਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲੋਫਰ ਖਾਨ, ਸ਼ਿਵ ਮੰਗਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਵਧੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਤੁਲ ਝਾਅ, ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਵੀ.ਵੀ.ਐਮ.ਬੀ.ਐਨ.ਐਸ. ਪੱਟਾਭੀਰਾਮ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਸਿੰਘ ਬੈਸ, ਰਵੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ., ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਪੀ.ਦਾਤਾਰ, ਡਾ: ਏ.ਐਮ. ਸਿੰਘਵੀ, ਡੇਰਿਅਸ ਜੇ ਖੰਬਾਟਾ, ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਅਸ਼ੋਕ ਗਰੋਵਰ, ਐੱਸ.ਕੇ. ਬਾਗੜੀਆ, ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸਦੇਵ, ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਜੈਸਵਾਲ, ਰਵੀ ਜੈਸਵਾਲ, ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਹਰੀਸ਼ ਐੱਨ. ਸਾਲਵੇ, ਸਿੱਕੂ ਮੁਖੋਪਾਧਿਆਏ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਹੰਤੀ, ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ ਐੱਸ. ਨਿਰੰਜਨ ਰੈੱਡੀ, ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਵਿਜੇ ਹੰਸਾਰੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਮਿਸ. ਸੰਸ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਏਕਲਵਯ ਦਿਵੇਦੀ, ਸੁਕਾਂਤ ਵਿਕਰਮ, ਆਦਿਤਿਆ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਆਯੁਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਮੋਹਿਤ ਪਾਲ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਸਿੰਘ ਬਲੋਰੀਆ, ਸੁਸ਼ਾਂਤ ਤੋਮਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੰਗੋਲੀ ਸੇਠ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਜਲੀਨਾ ਲਾਲ, ਗੌਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਉਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਰ. ਸੀ. ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੰਥਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਰ. ਸੀ. ਵਰਮਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏ. ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਕੇਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਕੇਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ

ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਡੀ.ਡੀ. ਥਾਨਵੀ, ਐਚ.ਡੀ. : ਥਨਵੀ, ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬੁਲੇ, ਰਿਸ਼ੀ ਮਟੋਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਵਾਮੀ, ਨਿਖਿਲ ਸਵਾਮੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਸਵਾਮੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੀਰਤੀ ਰੇਨੂ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੂਰਵਾ ਉਪਮਨਿਊ, ਜੀ.ਪੀ. ਕੈਪਟਨ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ, ਹੇਮੇਂਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿਤਰਾਂਗਦਾ ਰਾਸਤਰਾਵਰਾ, ਐਸ਼ਵਰੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਧਨੰਜਈ ਸ਼ੇਖਵਤ, ਸ਼ਿਵ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਸੇਂਗਰ, ਅਨਿਰੁਧ ਸਿੰਘ, ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁੰਜਨ ਨੇਗੀ, ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਲੀ ਸੇਕਸੇਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਗਨਦੀਪ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਵਨਦੀਪ, ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਿਨੀ ਸੇਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੁਯਸ਼ ਮੋਹਨ ਗੁਰੂ, ਟੀ.ਜੀ. ਨਰਾਇਣਨ ਨਾਇਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਐਚ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਐਚ ਨਾਇਰ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਐਸ.ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਕੁਨਾਲ ਵਰਮਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਲਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਬੀ ਸਿੰਘ ਅਹੂਜਾ, ਸੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੌਰਜੈ ਨੰਦਾ, ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਵਿਆ ਪਾਹਵਾ, ਸ਼ਿਵਮ ਚੌਧਰੀ, ਰਜਤ ਛਾਬੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੋਨੀ ਪਾਲੀਵਾਲ, ਅਮਨ ਸਾਹਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੁਅੰਤਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਵਿਆ ਪਾਹਵਾ। ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਯੁਗੰਧਰਾ ਪਵਾਰ ਝਾਅ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਵਣਿਆ ਧਵਨ, ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸੰਜੀਵ ਪਵਾਰ, ਰਿਤਿਕ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸਾਗਰ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਰੰਜਨ ਰਾਜ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਣੇਸ਼ ਰੰਜਨ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਆਨੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਵੈਭਵ ਜੈਨ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸਿੰਘ, ਪੀ. ਯੋਗੇਸ਼ਵਰਨ, ਮੈਸ. ਵਕੀਲ ਨਿਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਦੇਬੇਸ਼ ਪਾਂਡਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪਾਂਡਾ, ਉਦਭਵ ਗਾਡੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਦਿੱਤਿਆ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਹੁਲ ਊਨੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਮ. ਜਨਾਨੀ, ਵੀ.ਡੀ. ਵਰਮਾ, ਕਨਿਸ਼ਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਓਜਸਵਾ ਪਾਠਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿਤਾ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ, ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਅਕਸ਼ੈ, ਕੌਸ਼ਿਕ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਸ਼ਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਜੈਨ, ਦੀਪਾਂਸ਼ੂ ਜੈਨ, ਅਚਿੰਤਿਆ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਮਨੀਸ਼ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ਚਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਚਿਨ ਕੁਮਾਰ ਸਵ. ਗਰਗ, ਜਯੋਤਿਰਮੋਏ ਚੈਟਰਜੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਰਮਨ ਚਿਤਵਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੰਖੁਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੇਆ ਮਾਥੁਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੇ. ਭਾਟੀਆ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਡਿਆਲ, ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰਨ, ਸਿਧਾਰਥ, ਧਰਮਾਧੀਨ, ਬੋਧਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਰਮਣੀਕ, ਸ਼੍ਰੀਮ. ਯਾਦਵ, ਕਾਰਤੀਕੇਅ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮੀਆ ਵਿਕਰਮਾ ਥਨਵੀ, ਕਨੂੰ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਘਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਕਰਨ ਲਹਿਰੀ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚੀ ਕੋਹਲੀ, ਅਜੈ ਅਗਰਵਾਲ, ਆਦਰਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਜਨ ਨਾਰਾਇਣ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਅਭਿਮਨਿਊ ਸਿੰਘ, ਪਦਮੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਕਰਨ ਬਿਸ਼ਨੋਈ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਚਿਰਾ ਗੋਇਲ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੁਪਤਾ, ਸਬਰੀਸ਼ ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਯਾਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਸੀ. ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਉਨਨੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਨਵੀ ਏ. ਦਾਨਿਸ਼ਮ, ਦਾਨਿਸ਼ਵ ਏ. ਆਨੰਦ, ਹੈਵ. ਸੈਫੀ, ਅਮਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰਜ਼ੂ ਰਾਵਤ, ਖੁਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ, ਜੋਯਦੀਪ ਮੁਖਰਜੀ, ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਸਫ਼, ਮੋਹਿਤ ਗੌਰਵ, ਅੰਜੁਮ ਪਰਵੇਜ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲੋਫਰ ਖਾਨ, ਜੀ.ਐਨ. ਰੈਂਡੀ, ਟੀ. ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਅੰਕਿਤ ਰਾਏ, ਨਿਮਿਸ਼ਾ ਮੇਨਨ, ਅੰਸ਼ੁਲ ਮਲਿਕ, ਸਾਰਥਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ

ਅਰੋੜਾ, ਸ਼ੁਵੋਦੀਪ ਰਾਏ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੌਰਭ, ਸੁਨੀਲ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਤਿਕਾ ਗੰਭੀਰ ਕੋਹਲੀ, ਉਮਰ ਅਹਿਮਦ, ਵਿਕਰਮ ਸ਼ਾਹ, ਤੁਹਿਨ ਕੋਹਲੀ, ਐੱਨ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਮਹੰਤੀ, ਪੀ ਵੰਸ਼ੀ ਰਾਓ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਚੌਧਰੀ, ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੇਨਾ, ਸੌਭਾਗਿਆ ਰੰਜਨ ਪਤੀ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਸੈਣੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਕਸ਼ੀ ਨਾਰੰਗ, ਵੰਸ਼ਦੀਪ ਡਾਲਮੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਤਾਸ਼ਾ ਡਾਲਮੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਤਿਕਾ ਖੁਰਾਨਾ, ਕੁਸ਼ਾਂਕ ਗਰਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜੇਸਵਾਨੀ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਮੈਸ. ਏਆਰਐਸ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਅੰਬੋਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਪ੍ਰਿਅਦਰਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ, ਵੀ.ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਕਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਤੁਲਸੀ ਮੈਨਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਨੀ ਗੋਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਿਕ ਕਰੰਜਵਾਲਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿਨਹਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਨਿਗਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਹਿਰਾ ਕਰੰਜਵਾਲਾ, ਅਖਿਲ ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਰਾਏ, ਰਜਤ ਦਾਸਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਵੀ ਰਸਤੋਗੀ, ਕਨਸ਼ਯ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਢੱਲ, ਪਿਊਸ਼ ਯਾਦਵ, ਅੰਜਨੀ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ, ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਸ਼ਰਾਫ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਅਸ਼ੀਵਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕਮਲੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵੀਨਾ ਸਹਿਗਲ, ਗੌਰਵ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਗੀਤਾਂਸ਼ੂ ਰੁਸਤੋਗੀ, ਅਨਮੋਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਮੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਪਟਨਾਇਕ, ਸੰਤੋਸ਼, ਐੱਸ.ਜੀ.ਬੁੱਧਾ, ਐੱਸ. ਆਨੰਦ, ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਹਨੀਫ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਖਿਲਾ ਪਾਲੇਮ, ਸਾਹਿਲ ਰਵੀਨ, ਆਰ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ, ਅਭਿਸਤ ਕੁਮਾਰ, ਸਈਦ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਗੋਪਾਲ ਐਲਕਰ, ਸੌਰਭ ਸਿੰਘ, ਵੈਭਵ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਪੁਨਮ ਕੁਮਾਰੀ, ਰੋਹਿਤ ਕੇ.ਸਿੰਘ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਬਿਸ਼ਵਾਸ, ਸੰਦੀਪ ਸੁਧਾਕਰ ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜੁਲਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੇਖੜਾ, ਆਦਿਤਿਆ ਭਾਨੂ ਨੇਖੜਾ, ਅਨਿਕੇਤ ਪਟੇਲ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੁੰਦਰ ਝਾਅ, ਅਕਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਕਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੀ. ਅੰਸ਼ੂ ਮਲਿਕ, ਰਾਜੀਵ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੁਲਿਕਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏਕਤਾ ਭਾਰਤੀ, ਬੀਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਜ਼ੈਨ ਏ ਖਾਨ, ਵੈਂਕਟ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਨੂ ਚੌਹਾਨ, ਸੰਜੀਵ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਗੌਰਵ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਭਾ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਵਿਆ ਝਾਵਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏਕਤਾ ਭਾਰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੰਕਾਰਿਆ, ਪਵਨਸ਼ਹਿਨ, ਐੱਮ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੰਦਨੀ ਰਾਏ, ਪਾਰੀਜਾਤ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਵਰੂਪ, ਅਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰੀਨਾ ਸਵਰੂਪ, ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ, ਦੇਵੇਸ਼ ਮੌਰੀਆ, ਕੇ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਇਲ ਸਵਰੂਪ, ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਲੋਧੀ, ਨਿਤਿਨ ਚੌਧਰੀ ਪਾਵਲੁਰੀ, ਗੋਪਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼ਿਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਰਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੱਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਡੀ. ਸੇਠਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਐਮ.ਪੀ., ਹਾਰੀਸ ਫਾਜ਼ਿਲੀ, ਐੱਮ. ਯੁਸ਼ਮੀ, ਐੱਮ. ਮੈਨਨ, ਕਾਰਤਿਕ ਸੇਠ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਆ ਗਿਲਹੋਤਰਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਆਰ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੰਡਵਾਲ, ਮਹੇਸ਼ ਭਾਟੀ, ਸੌਰਭ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਮੈਸਰਜ਼. ਚੈਂਬਰਜ਼ ਆਫ ਕਾਰਤਿਕ ਸੇਠ, ਕੇ.ਆਰ. ਸ਼ਸੀਪ੍ਰਭੂ, ਜੈਦੀਪ ਪਟੇਲ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਾ ਏ.ਐੱਸ., ਐੱਸ. ਮਹੇਸ਼ ਸਹਸ੍ਰਨਾਮਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਲਪਾ ਬਲਾਨੀ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲਕਸ਼, ਉਦਿਤ ਜੈਨ, ਅਰਚਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਿਕਾਸ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਸਿਨਹਾ, ਸਮਯਕ ਜੈ, ਐੱਮ. ਤ੍ਰਿਲੀਗਲ, ਰਜਤ ਮਿੱਤਲ, ਸੁਦੀਪਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ, ਓਂਕਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਪ੍ਰਤੀਕ ਨਿਓਗੀ, ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਨੰਦ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੂਰਵਾ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਦਯਸ਼ਾ ਨੰਦਾ, ਅਕਸ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਐਮ.ਕੇ.ਐਸ. ਮੈਨਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਊਸ਼ਾ ਨੰਦਿਨੀ ਵੀ., ਬੀਜੂ ਪੀ. ਰਮਨ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਮੈਨਨ, ਅਮਿਤ ਮਿੱਤਲ, ਜੌਹਨ ਥਾਮਸ ਅਰਕਲ, ਐਡਵ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ|

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਨਿਰਣਾ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ

ਵਿਸ਼ੇ-ਸੂਚੀ**

ਏ. ਪਿਛੋਕੜ..... 9

ਬੀ. ਮੁੱਦੇ.....
13

ਸੀ. ਬੇਨਤੀਆਂ.....
14

i. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ.....
14

ii. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ.....
18

ਡੀ. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ
ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ.....
24

ਈ. ਅੰਤਰੀਵ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ.....
29

i. ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ
ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ.....
29

ii. ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ.....
35

iii. ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ.....
41

iv. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ.....
45

ਐੱਫ. ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਹੈ.....
48

i. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ.....
48

ii. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਉਦੇਸ਼.....
54
iii. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ.....
56
ਏ. ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ.....
56
ਬੀ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਣਿਜ
ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ
ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ.....61
iv. "ਰੌਇਲਟੀ" ਦਾ ਅਰਥ.....
65
v. ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ.....
68
**ਸੰਪਾਦਕ ਨੋਟ: ਮੂਲ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਨਾਬੰਦੀ।

vi. ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ.....
73
ਏ. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ.....
73
ਬੀ. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਮ ਵਿਚਕਾਰ ਭਿੰਨਤਾ.....
76
ਸੀ. ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ.....
80
ਜੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ ਵਿਚਕਾਰ
ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਸੂਚੀ I ਦਾ 54 .....
84
i. "ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਅਤੇ "ਖਣਿਜ-ਵਿਕਾਸ"
ਦਾ ਅਰਥ..... 84
ii. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ, ਐਮ ਏ ਤੁਲੋਚ, ਅਤੇ ਬੈਜਨਾਥ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
ਕੇਡੀਆ..... 90

iii. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ "ਹੱਦ" ਦੀ ਜਾਂਚ.....
98
ਐੱਚ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ
ਸੂਚੀ I ਦਾ 54.....
104
i. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ.....
106
ਏ. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਊਟੀ.....
106
ਬੀ. "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ.....
107
ਸੀ. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ.....
113
ii. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ
ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ
ਸੀਮਾਵਾਂ.....116
ਏ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ
ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ
ਹੈ.....117
ਬੀ. "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ.....
124
ਸੀ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ "ਕਿਸੇ
ਵੀ ਸੀਮਾ" ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ.....
129
ਡੀ. ਧਾਰਾ 9 ਰਾਜ ਦੀਆਂ 'ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ
ਸ਼ਕਤੀਆਂ' 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੀ.....134
ਈ. "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਮਨਾਹੀ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ.....
135
ਐੱਫ. ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ
'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰਭਾਵ.....142

I. ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ 49.....
146
i. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ.....
146
ii. ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ.....
157
ਏ. 'ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ.....
158
ਓ. ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ.....
162
iii. ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ.....
166
ਓ. ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ.....
170
ਅ. ਗੁਡਰਿਕ.....
176
iv. ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ.....
180
ਓ. ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ.....
180
ਅ. ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ.....
188
ਜੇ. ਸਿੱਟੇ.....
198

ਏ. ਪਿਛੋਕੜ

1. ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਹੈ। ਇਹ ਐਂਟਰੀ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ (ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54) ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ (ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23) ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957[1] ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕੋਡ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ

"ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ"

[2][1989] ਪੂਰਕ1 ਐਸਸੀਆਰ 692 : (1990) 1 ਐਸਸੀਸੀ 12 [34]

[3][2004] 1 ਐਸਸੀਆਰ 564 : (2004) 10 ਐਸਸੀਸੀ 201 [71]

ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ-ਅਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੋਰਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ[3] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਕੋਲੇ-ਧੂੜ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਨ। ਲੇਵੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ

[4]ਮਿਨਰਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4056-64 ਆਫ਼ 1999; ਸੰਘੀ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰਜ਼ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 512 ਆਫ਼ 2018।

[5]ਅੰਬੁਜਾ ਸੀਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 2129 ਆਫ਼ 2023; ਵੇਲਕੇਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8273 ਆਫ਼ 2013; ਵੰਡਰ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4588 ਆਫ਼ 2017

[6]ਕਨੋਰੀਆ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1295 ਆਫ਼ 2008; ਹਿੰਡਾਲਕੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3869 ਆਫ 2014

7 ਧਾਰਾ 89, ਬਿਹਾਰ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ 1986। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ -
(1) ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ, ਕੰਪਨੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਖਣਨ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ।
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ 1.50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹੋਲਡਿੰਗ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।
(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ।"]

ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

4. ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ 1999 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4056-64 ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 1992 ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਮਿਨਰਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਲੈਂਡ ਯੂਜ਼ ਟੈਕਸ) ਰੂਲਜ਼ 1994 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 30 ਮਾਰਚ 2011 ਨੂੰ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ:

ਏ. ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9/15(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ 'ਰਾਇਲਟੀ' ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ;

ਬੀ. ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ

ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਸੀ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?
[8][1958] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1422

ਡੀ. ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ/ਖਣਨ/ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ/ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਈ. ਕੀ ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਐੱਫ. ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਜੀ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਘੇਰਾ ਕੀ ਹੈ?

ਐੱਚ. ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ;

i. ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50, ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਜ਼ ਦੀ ਆਮ ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ;

ਜੇ. ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

ਕੇ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਖਾਸ

[9]ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4056-4064 ਆਫ਼ 1999, ਮਿਨਰਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ, 27 ਫਰਵਰੀ 2024, 8-9

ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ (ਸੂਚੀਆਂ I, II, ਅਤੇ III) ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੀ. ਮੁੱਦੇ

5. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਏ. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ;

ਬੀ. ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਧਾਰਾ 9, ਜਾਂ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ?

ਸੀ. ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰੋਟੈਂਟੋ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ? ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕੀ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਹੈ?

ਡੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਈ. ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ?

6. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 53 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ, ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਸਰੋਤਾਂ, ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 53 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 53 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੀ. ਬੇਨਤੀਆਂ

i. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ

7. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਰਾਇਲਟੀ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 366(28) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਟੈਕਸ' ਜਾਂ 'ਇੰਪੋਸਟ' ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਬੀ. ਸੂਚੀ II "ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 - ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 49 ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਸੀ. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ

23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ 23, ਆਮ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ;

ਡੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ;

ਈ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ। ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ;

ਐੱਫ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ

ਜੀ. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਇੱਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹੈ।

8. ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਨਿਰੰਜਨ ਰੈਡੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

ਏ. ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ;

ਬੀ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) (ਜੋ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਸੀ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ

ਡੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਹੰਸਾਰੀਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੇਣਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਵਰਗੇ ਟੈਕਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹਨ;

ਬੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

ਸੀ. ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਸ੍ਰਿਤੀ ਪਾਠਕ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

ਏ. ਰਾਜ, ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

ਬੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਸਦ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ii. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ

11. ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਵੈਂਕਟਰਮਣੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ;

ਬੀ. ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਮਨੋਨੀਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ;

ਸੀ. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲੇਵੀ, ਚਾਰਜ, ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮੰਗਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਵੀ, ਚਾਰਜ, ਇੰਪੋਸਟ, ਜਾਂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ;

ਡੀ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਵੀ, ਚਾਰਜ, ਇੰਪੋਸਟ, ਜਾਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਲੇਵੀ, ਇੰਪੋਸਟ ਜਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54; ਅਤੇ

ਈ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਣਿਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦੀ;

ਬੀ. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

ਸੀ. ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ

ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ

ਡੀ. ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪਾਠ ਦੇਣ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

13. ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਖੁਦ ਆਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਬੀ. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ;

ਸੀ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ;

ਡੀ. ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਜੀਨਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਫੋਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਉਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਈ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ;

ਐੱਫ. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸਿਰਫ਼ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ (ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ) 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਮੁਦਰੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

ਜੀ. ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਾ. ਏ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਟੈਕਸ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 366(28) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਬੀ. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9,9 ਏ, ਅਤੇ 9 ਬੀ ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਬਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ;

ਸੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

ਡੀ. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਈ ਜੈਨਰਿਸ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50, ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹਨ।

15. ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਰਿਅਸ ਖੰਬਾਟਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

ਏ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

ਬੀ. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।

16. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਏ ਕੇ ਗਾਂਗੁਲੀ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ।

17. ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਬਾਗੜੀਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਤਰਾ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9, 9ਏ, 9ਬੀ, ਅਤੇ 9ਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਸ਼ਬਦ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

18. ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

ਏ. ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ "ਅਧੀਨ" ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

ਬੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਖਣਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.

ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 84 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਜੀਤ ਘੋਸ਼, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ 'ਪਹਿਲੂ' ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡੀ. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

21. ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਇੱਕ ਅਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 10 ਖਣਿਜ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਇਹ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਕੋਲਾ, ਲੋਹਾ-ਧਾਤੂ, ਬਾਕਸਾਈਟ, ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਮਾਈਟ ਵਰਗੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਜਲੀ, ਸਟੀਲ, ਸੀਮਿੰਟ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ

[10]ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਖੰਡ 3)3543; ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਚੱਢਾ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (1978) 4 ਐਸਸੀਸੀ 11 [4] ਵਿੱਚ। (ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਜਸਟਿਸ ਓ. ਚਿਨੱਪਾ ਰੈਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਸ਼ਬਦ "ਖਣਿਜ" ਧਾਰਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਨਵਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਨਸਪਤੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ,"ਖਣਿਜ" ਸ਼ਬਦ ਅਕਸਰ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦਾਈ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"); ਵੀ ਪੀ ਪਿਥੁਪਿਚਾਈ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ(2003)9ਐਸਸੀਸੀ 534

[11]ਲੀਗੀਆ ਨੋਰੋਹਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, 'ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ ਸੰਘਵਾਦ: ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ' (2009) 44(8) ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਫਤਾਵਾਰੀ 51, 52

ਵਰਗੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੋਲਾ ਲੋਹਾ, ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਸੀਮਿੰਟ ਵਰਗੇ ਕਈ ਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹਨ।

22. ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖਣਿਜ ਸਥਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਾਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਗੁਜਰਾਤ, ਝਾਰਖੰਡ, ਕਰਨਾਟਕ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੜੀਸਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ।" ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਲਈ ਖਣਿਜ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ। 12 ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ।

23. ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1915-19.13 ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਏ ਨੇ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 45 ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 129 ਏ (ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ

ਡਿਵੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ। ਡਿਵੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ:

"ਭਾਗ I ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ੇ

25. ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ।

ਭਾਗ II ਸੂਬਾਈ ਵਿਸ਼ੇ

24. ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ; - ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪਰ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।"

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

24. ਡਿਵੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਿੱਛੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਸੀ।14 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ। ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 193515 ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਕਟ 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਨੇ ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ। 16 ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:

"ਸੂਚੀ I. - ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ

36. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਘੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੂਚੀ II. - ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ

23. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਸੰਘੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

[15] "ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935"

[16]ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935, ਧਾਰਾ 100 (ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:
ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ:

(1) ਦੋ ਅਗਲੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
(2) ਅਗਲੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵੀ, ਉਕਤ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ ।।। ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
(3) ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ, ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ, ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ ।। ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।
(4) ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।)

44. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।"

25. ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਤਤਕਾਲੀ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ "ਅਯੋਗਤਾ" ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।17 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ ਦੇ ਐਂਟਰੀ 36 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ 1948 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

26. ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 44 ਨੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ, ਪਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ। ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

27. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"ਸੂਚੀ । - ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ

54. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੂਚੀ II - ਰਾਜ ਸੂਚੀ

23. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

[17]ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਿੱਲ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀਆਂ) ਹੰਸਾਰਡ (ਜਿਲਦ 301) (13 ਮਈ 1935)। [ਸਾਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋਣਗੇ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਤ ਸੂਬਾਈ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"]

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

50. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ।"

28. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਤੋਂ "ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ" ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੂਚੀ 1.18 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 53 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 44 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 44 ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ" ਦੁਆਰਾ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਟ" ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘੀ ਸੈੱਟਅੱਪ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਈ. ਅੰਤਰੀਵ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ

i. ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ

29. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਭਾਗ XI ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 245 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੰਸਦ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ

ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।19 ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

[18]ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 53। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "53. ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ; ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਉਤਪਾਦ; ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਤਰਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ।"]

[19]ਧਾਰਾ 245, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

[20]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2017) 12 ਐਸਸੀਸੀ 1 [617]

[21]ਐਚ ਐਮ ਸੀਰਵਈ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਖੰਡ 3 (ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ) [22.6] 2306; ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਰ ਐਪਰੇਮ ਕੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2012) 7 ਐਸਸੀਸੀ 106, [41]

[22]ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀ (2010) 3 ਐਸਸੀਸੀ 571

20 ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪੂਰਨ ਹਨ, ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਧਾਰਾ 245 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 21 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ।22

30. ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਧਾਰਾ 246 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 246 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਧਾਰਾ 246 ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"246. ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ

(1) ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ, ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਸਮਵਰਤੀ ਸੂਚੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ

(3) ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਸੂਚੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

(4) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

[23][1983] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 130 : (1983) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 45

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

31. ਧਾਰਾ 246 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I (ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹੋਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 23 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ:

ਏ. ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ;

ਬੀ. ਧਾਰਾ 246(1) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਸੰਘ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਜਾਂ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਸੀ. ਸੰਘ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਧਾਰਾ 246(2) ਅਤੇ 246(3) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 246(1) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ;

ਡੀ. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ;

ਈ. ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 246(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ;

ਐੱਫ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਐਂਟਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

24 ਕਲਕੱਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ (ਮਲਕੀਅਤ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [1962] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.1, [8]

25 ਉਜਾਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟਸ (II) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.488 [53]; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀ (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.571 [27]

ਜੀ. ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ।

32. ਧਾਰਾ 245 (ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ) ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਂਟਰੀਆਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਮੁਖੀ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੋਤ। 24 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ।25 ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ "ਰੈਗਬੈਗ" ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

33. ਧਾਰਾ 254 ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੂਚੀ III ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ। 26 ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 248 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। 27 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਧਾਰਾ 246 ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ।

34. ਧਾਰਾ 246 ਸੰਘੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।28 ਹੋਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 246(1) ਵਿੱਚ "ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ

[26]ਟੀਕਾ ਰਾਮਜੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 1956 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 9 [26]; ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਾਲ ਸ਼ਾਹ, (2008)

[27]ਧਾਰਾ 248, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

[28]ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਸ਼ੈਟੀ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (1949-50) 11 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 650

[29]ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਾਰ ਅਪਰੇਮ ਕੁਰੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (2012) 7 ਐਸਸੀਸੀ 106 [39]

[30]ਆਫਸ਼ੋਰ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (2011) 3 ਐਸਸੀਸੀ 139 [99]

ਬਾਵਜੂਦ" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 246(3) ਵਿੱਚ "ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ II ਅਤੇ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਟਕਰਾਅ ਅਸਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਪਦਾ ਟਕਰਾਅ।30

35. ਹੋਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ (ਉੱਪਰ) ਨੇ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ: (i) ਜਾਪਦਾ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (ii) ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ; ਅਤੇ (iii) ਦੋ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਮੂਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਇਤਫਾਕਨ ਹੈ।

36. ਧਾਰਾ 245 ਅਤੇ 246 ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ

[31]ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਭਾਗ 11 (25 ਨਵੰਬਰ 1949)। [ਡਾ. ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ - "ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਵਾਦ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ।"]

[32]ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 249, 250, ਅਤੇ 252 ਵੇਖੋ।

[33][1996] ਪੂਰਕ 10 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 585 : (1997) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 536 [25]

[34]ਆਰ.ਐਮ.ਡੀ. ਚਮਾਰਬਾਗਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1957) ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 11 [12]

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਉਤਪਤੀ ਹੈ। 31 ਇਹ ਵੰਡ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖੁਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।32 ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

37. ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 265 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਫਤਲਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ "ਕਾਨੂੰਨ" ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 33 ਇਸ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਗ III ਜੋ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਹੈ।34

ii. ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

38. ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।35 ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਇੰਦਰਾਜ਼ 1 ਤੋਂ 81 ਆਮ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਦਰਾਜ਼ 82 ਤੋਂ 92- ਸੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ 1 ਤੋਂ 45 ਆਮ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 46 ਤੋਂ 63 ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਮ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ

ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਮ ਅਤੇ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀਆਂ 1 ਤੋਂ 81 ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ

[35]ਆਰ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਐਸ ਟੀ ਓ [1964] 6 ਐਸਸੀਆਰ 867, [8]

ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਐਂਟਰੀਆਂ 82 ਤੋਂ 92 ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 22 "ਰੇਲਵੇ" ਹੈ, ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 89 "ਰੇਲਵੇ, ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਯਾਤਰੀਆਂ 'ਤੇ ਟਰਮੀਨਲ ਟੈਕਸ; ਰੇਲਵੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭਾੜੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਂਟਰੀ 22 ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਐਂਟਰੀ 89 ਬੇਲੋੜੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਂਟਰੀ 41 ਵਿੱਚ "ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ; "ਕਸਟਮ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਪਾਰ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ"। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਐਂਟਰੀ 83 ਜੋ ਕਿ "ਨਿਰਯਾਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ" ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਂਟਰੀਜ਼ 43 ਅਤੇ 44 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਐਂਟਰੀ 85 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਟੈਕਸ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਐਂਟਰੀਜ਼ 1 ਤੋਂ 44 ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ 45 ਤੋਂ 63 ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਐਂਟਰੀ 18 "ਜ਼ਮੀਨ" ਹੈ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 45 "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ" ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 23 "ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ" ਹੈ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ - ਅਤੇ ਇਹ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 248, ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [...]

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ: [...] (2) ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

[36]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਉੱਪਰ) [120], [237.5], [639]

[37]ਗੌਡਫ੍ਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2005) 2 ਐਸਸੀਸੀ 515 [46]

[38]ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਮਫਤਲਾਲ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਸ਼ਹਿਰ (1954) 3 ਐਸਸੀਸੀ 623

39. ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈੱਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 36 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਬੱਧ ਹਨ। ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਟੈਕਸਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।37 ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

40. ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਆਮ, ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।38 ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੰਗ ਜਾਂ ਪੈਡੈਂਟਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਨ।39 ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਸਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ

[39]ਨੂਰੇਨਬਰਗ ਦੇ ਹੰਸ ਮੂਲਰ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪ੍ਰੋਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਜੇਲ੍ਹ [1955] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1284; ਏਲੇਲ ਹੋਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 698; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ ਚਾਵਲਾ, 1958 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 33 [8]

[40]ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਅਤਿਕਾ ਬੇਗਮ, (1940) 2 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 110; ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਹੋਟਲਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 677; ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., 1960 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 147 [20]

[41]ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ, ਕੈਡ ਵਾਲੀਅਮ 7 (4 ਨਵੰਬਰ 1948)।

[42]ਏ. ਐਲ. ਐਸ. ਪੀ. ਐਲ. ਸੁਬ੍ਰਾਹਮਣੀਅਮ ਚੇਟੀਆਰ ਬਨਾਮ ਮੁਥੁਸਵਾਮੀ ਗੌਂਦਨ (1940) 2 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 188; ਏ ਐਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ [1957] ਐਸਸੀਆਰ 399 [8];

[43]ਕੇ ਸੀ ਗਜਪਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਦਿਓ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (1953) 2 ਐਸਸੀਸੀ 178 [11]

[44]ਕੇ ਸੀ ਗਜਪਤੀ ਨਾਰਾਇਣ ਦਿਓ (ਉਪਰਾ) [12]

ਤੱਕ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਓਵਰਲੈਪ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

41. ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਓਵਰਲੈਪ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਧਾਨਕ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਹਮਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।41 ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੰਡਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।42 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤੱਤ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ "ਰੰਗੀਨ ਕਾਨੂੰਨ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। 43 ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਤੱਤ ਭੌਤਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏਗਾ।44

42. ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਓਵਰਲੈਪ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂ ਖਾਸ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਉਭਰੇਗਾ:

ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ	ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ
ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ	37
ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ	2, 17, 22, 24, 33
ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ	23
ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ	26, 27, 57
ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ III ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ	13
ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ	50
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ	7, 12, 32, 63
ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ	1, 51, 54, 66

43. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ, ਸੀਮਤ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ" ਜਾਂ "ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੇ "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ" ਅਤੇ "ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ" ਵਰਗੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੇ ਹਨ।

44. ਜਿੱਥੇ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੇ "ਅਧੀਨ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 45 ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ - "ਅਧੀਨ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਧੀਨਗੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੂਚੀ I ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ

ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯੂਨੀਅਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

45. ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ।47 ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

46. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ:

ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ	ਐਂਟਰੀਆਂ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ	ਸੂਚੀ I ਦਾ 23, 27, 67
ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ	ਸੂਚੀ I ਦੇ 24, 52, 53, 54, 56, 62, 63, 64
ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਸੂਚੀ II ਦਾ 50

47. ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿੰਨ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਅਧੀਨ", ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ", ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ" ਇਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੱਤਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1956 ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਐਂਟਰੀ 6748 ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਅਧੀਨ" ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।49 "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ

[45]ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਕੱਤਰ, ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ [1964] 4 ਐਸਸੀਆਰ 280 [19]

[46]ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ (1952) 1 ਐਸਸੀਸੀ 528। ["18. [...] ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਸੂਚੀ III ਐਂਟਰੀ 42 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਐਂਟਰੀ 42 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"]

[47]ਐਂਟਰੀ 4, 5, 6, 8, 9, 10, ਆਦਿ ਵੇਖੋ, ਸੂਚੀ II, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।50 ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ।

iii. ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ

48. ਸੰਘਵਾਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।51 ਸੰਘਵਾਦ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਨੂੰ ਅਸਮਿਤ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। 52 ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 53

48 ਐਂਟਰੀ 67, ਸੂਚੀ I, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ - "ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਹਨ।"]

[49]ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੱਤਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1956, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ - "ਧਾਰਾ 24 - ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 67" "ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ, ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ" ਸ਼ਬਦ। ਇਹੀ ਸੋਧ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 12, ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 40 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 49 ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।"

[50]ਡਾ. ਇੰਦਰਮਣੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਡਬਲਯੂ. ਆਰ. ਨਾਟੂ [1963] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 721 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ: "15. [...] "ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ" ਇੱਕ ਐਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ, ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦਰਸਾਉਣਗੇ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ; ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਜਿਸਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

[51]ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (1973) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 225 [582]
[52]ਗ੍ਰੈਨਵਿਲ ਆਸਟਿਨ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਪੱਥਰ (ਓ ਯੂਪੀ, 1966) 187

ਐਸ.ਆਰ. ਬੋਮਈ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ, 54 ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਪੀ. ਜੀਵਨ ਰੈਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"276. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਰਾਜ ਸਰਵਉੱਚ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੋਵੇ। [...]"

49. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਸੰਘੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਘੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਾ ਕਰੇ। 55 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਯਤਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। 56

50.ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਮੋਹਿਤ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, 57 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਵਿਤਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।58 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮਾਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟੈਕਸ-

[53]ਵਿੱਚ, 1964 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 [1965] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 413; ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) [612]
[54][1994] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 644: (1994) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 1
[55]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) [85]
[56]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) [615]
[57][2022] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 300: (2022) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 700 [56]
[58]ਵਾਲੇਸ ਈ ਓਟਸ, 'ਐਨ ਐਸੇ ਔਨ ਫਿਸਕਲ ਫੈਡਰਲਿਜ਼ਮ' (1999) 37(3) ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਇਕਨਾਮਿਕ ਲਿਟਰੇਚਰ 1120, 1121

[59]ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 82 ਤੋਂ 92 ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ ॥ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ 46 ਤੋਂ 62 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। 59

51. ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 61 ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਸੂਚੀ ॥ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਵੰਡ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਧ ਰਹੇ ਵਿੱਤੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

52. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 62 ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਜਲੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹੈ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲੇਵੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਵੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਘ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਾਡੇ ਸੰਘੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਰੂਪ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਹੈ।

53. ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਵਿੱਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ

[60]ਧਾਰਾ 270(2), ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

[61]ਧਾਰਾ 273 ਅਤੇ 275, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

[62]ਖਜ਼ਾਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 456 [14]

[63]ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਵਿੱਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ: ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਵਿੱਤ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ' (1923) 152-171

ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

54. ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸੰਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੱਧ ਹੈ। 65 ਖਣਿਜ ਸੰਪਦਾ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ "ਸਰੋਤ ਸਰਾਪ" ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। 66 ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਝਾਰਖੰਡ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਵਰਗੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। 67 ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

iv. ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ

[64]'ਰਾਜ ਵਿੱਤ: 2023-2024 ਦੇ ਬਜਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀਆ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ' ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਦਸੰਬਰ 2023) 28.

[65]ਲੀਗੀਆ ਨੋਰੋਨਹਾ, ਆਦਿ, 'ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ ਸੰਘਵਾਦ: ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ' (2009) 44(8) ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਫਤਾਵਾਰੀ 51, 53.

[66]ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ 2016-2017, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਜਨਵਰੀ 2017) 292. ("ਸਰੋਤ ਸਰਾਪ" ਸਰੋਤ-ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਭਰਪੂਰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਵਾਲੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।")

[67]ਅੰਕੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਰਾਜ-ਵਾਰ ਮਿਤੀ' (24 ਜੁਲਾਈ 2023) <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1942055>

[68]ਜੋਸਫ਼ ਐਲ ਸੈਕਸ, 'ਦ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਡੌਕਟਰੀਨ ਇਨ ਨੈਚੁਰਲ ਰਿਸੋਰਸ ਲਾਅ: ਇਫੈਕਟਿਵ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟਰਵੈਂਸ਼ਨ' (1970) ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਲਾਅ ਰਿਵਿਊ 471, 484

55. ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਰੋਤ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦਾਤ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਜਨਤਾ ਲਈ, ਵਰਤਮਾਨ ਲਈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰੋਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਮਸੀ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਨਾਥ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।71 ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।72

56. ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਟਰਸਟ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 73 ਵਿੱਚ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ। 74 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸਰੋਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਂ ਘਟਾਏ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। 75 ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੈਚੁਰਲ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, 76 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 29777 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਵੈਸਟ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 78

[69][1996] ਪੂਰਕ 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12 : (1997) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 388 [34]

[70] ਇਬਿਡ

[71]ਐਮ.ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 142 [45]

[72]ਟੀ.ਐਨ. ਗੋਦਾਵਰਮਨ ਤਿਰੁਮੁਲਪਾਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2006) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 [89]

[73][2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 147 : (2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1

[74]ਫੋਮੈਂਟੋ ਰਿਜ਼ੌਰਟਸ ਐਂਡ ਹੋਟਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਿੰਗੁਏਲ ਮਾਰਟਿਨਜ਼ (2009) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 571 [55]

[75]ਫੋਮੈਂਟੋ ਰਿਜ਼ੌਰਟਸ ਐਂਡ ਹੋਟਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [55]

[76][2010] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 704 : (2010) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 [114]

[77]ਲੇਖ 297, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ।

[78]ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੈਚੁਰਲ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [122]

57. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।[79]

58. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੂਲ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ "ਮਾਲਕ" ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਸਦ (ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ (ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਸੰਸਦ ਦੀ ਡੋਮੇਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।80 ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਗੰਭੀਰ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।81 ਪ੍ਰਦੀਪ ਐਸ ਵੋਡੇਯਾਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਸਟਿਸ ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦਾ ਸਾਰ "ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਜਿਸਦਾ ਵਜੂਦ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਲੁਟੇਰੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।" ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਨ।

59. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (i) ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਖੋਜ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; (ii) ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ; (iii) ਹੜ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ; (iv) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ; (v) ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਜਾਂ

[79]ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ, 2012 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 (2012) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 1 [88]

[80]ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੋਟਨ ਲਾਈਮ ਸਟੋਨ ਖਾਨਜੀ ਉਦਯੋਗ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ (2016) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 469 [29]; ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲਾ (2013) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 476 [58]

[81]ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਐਨ ਸੀ ਟੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ (2014) 9 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 772 [32]

[82][2021] 11 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 985 : (2021) 19 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 62 [49.3]

ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ; (vi) ਇਮਾਰਤਾਂ, ਸਮਾਰਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ; (vii) ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ; ਅਤੇ (viii) ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ। 83 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਹੁਣ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸੁਚਿਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼, 84 ਖੋਜ ਲਾਇਸੈਂਸ, 85 ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

60. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਉਭਰਦਾ ਹੈ: (i) ਰਾਜ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; (ii) ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (iii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਟਿਕਾਊ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖਣਨ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ; (iv) ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਖਣਨ ਕਾਰਜ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ (v) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

61. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ।

ਐੱਫ. ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਹੈ

i. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ

[83]ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ (1988) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 416 [7] ਵੇਖੋ। [ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 4- ਏ "ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ।"]

[84]ਧਾਰਾ 10 ਬੀ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ

[85]ਧਾਰਾ 10 ਬੀ.ਏ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ

[86]ਧਾਰਾ 11, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ

62. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਵੇ।" *87 ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

63. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ II ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਸੂਸੀ, ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਰੀਕਨਾਈਸੈਂਸ ਪਰਮਿਟ; ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ; ਖੋਜ ਲਾਇਸੈਂਸ; ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

64. ਧਾਰਾ 9 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9(1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ, ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ, ਮੈਨੇਜਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

65. ਧਾਰਾ 9(2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰ 'ਤੇ, ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ, ਮੈਨੇਜਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9(3) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੀ

[87]ਧਾਰਾ 2, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ

ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਮਾਲਵੀਆ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।88

66. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਔਸਤ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨੇਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਖਣਿਜ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਤੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9.89 ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

67. ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਪੜਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: (i) ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਧਾਤ (ਜਿਸਨੂੰ ਰਨ-ਆਫ-ਮਾਈਨ ਖਣਿਜ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਕੱਢਣਾ; ਅਤੇ (ii) ਖਣਿਜ ਲਾਭਕਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 64-ਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਨ-ਆਫ-ਮਾਈਨ ਖਣਿਜ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਰਨ-ਆਫ-ਮਾਈਨ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਰਨ-ਆਫ-ਮਾਈਨ ਖਣਿਜ

[88]ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਡੀ ਮਾਲਵੀਆ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ ਦਸ (9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ 1957) 7123। (ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਰਾਇਲਟੀ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪੈਟਰਨ ਚੱਲੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਧੇ, ਯਕੀਨਨ ਮੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਦੋਸਤ ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਪਵੇਗਾ "ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਰਾਇਲਟੀ ਵਧਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ' ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ?"।)

[89]ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 281 [23]

[90] ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2015) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 193 [71]

'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦਾ ਨਿਯਮ 64 ਡੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

68. ਧਾਰਾ 9 ਏ ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਵੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਜੋ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਦਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਏ 1972 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ: (i) ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (ii) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਡੈੱਡ-ਰੈਂਟ ਦੀ ਦਰ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਕਰਨਾ।91

69. ਧਾਰਾ 9 ਬੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਣਿਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ2 ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਧਾਰਾ 9- ਬੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਡੀ.ਐੱਮ.ਐੱਫ. ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਬਾਇਲੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਉਜਾੜ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 93 ਧਾਰਾ 9 ਬੀ (5) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

70. ਧਾਰਾ 9 ਸੀ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਖੋਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਣਿਜ ਖੋਜ ਟਰੱਸਟ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਸੀ (4) ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ

[91]ਡੀ ਕੇ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1986) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 20 [45]

[92]"ਡੀਐਮਐਫ"

[93]ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਨਰਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2017) 16 ਐਸਸੀਸੀ 186 [43]

[94]"ਐਨਐਮਈਟੀ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਨਐਮਈਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਣਨ ਲੀਜ਼-ਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨਾ ਹੈ।

71. ਧਾਰਾ 13 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13(2) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏ, ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

72. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਬਣਾਏ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 31 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ "ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਟੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ/ਪਟੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ 'ਤੇ।" ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ/ਨਾੜੀਆਂ/ਸੀਮਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਮਾਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਪਟੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

73. ਫਾਰਮ ਕੇ ਦਾ ਭਾਗ V ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਰਾਇਲਟੀ, ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ

[95]ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960, ਫਾਰਮ ਕੇ, ਭਾਗ V. ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

["ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਢੰਗ 3. ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪਟੇਦਾਰ/ਪੱਟੇਦਾਰ ਇਸ ਪਟੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ/ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਰ 'ਤੇ"]

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 95 ਭਾਗ VI ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਢੰਗ
2. ਉਕਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ/ਪੱਟੇਦਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਖਣਿਜ/ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਰੱਖਣਗੇ। ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ/ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

74. ਭਾਗ VII ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ/ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ, ਦਰਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਗ V ਅਤੇ VI ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਰਾਇਆ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ VIII ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਟਾਧਾਰਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ii. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਉਦੇਸ਼

[96]"ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ 1948"

[97]ਨਿਯਮ 13, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1948। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "13. ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ - (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। [...]"; ਨਿਯਮ 17, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1948। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "17. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - (1) ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"]

[98]ਨਿਯਮ 26, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1948। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "26. ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ - (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯਮ 12 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"]

[99]ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਮਤਾ (30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1956)

[100]ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਆਰ. ਮਹਿਤਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ X (9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 21 ਦਸੰਬਰ 1957) 7111

75. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਣਿਜ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ 194896 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਖਣਿਜ

ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ 1948 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਤੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। 1956 ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਮਤੇ ਨੇ "ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਾਸ" ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ।99 ਕੋਲਾ, ਲਿਗਨਾਈਟ, ਖਣਿਜ ਤੇਲ, ਲੋਹਾ, ਤਾਂਬਾ, ਜ਼ਿੰਕ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਖਣਿਜ ਵਰਗੇ ਖਣਿਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ ਸੀ। 100 ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਪਾਰ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕਮਾਈ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 101

76. ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ 1948 ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ 1948 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 102 ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਤਤਕਾਲੀ ਖਾਣਾਂ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ:

"ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰਾਂ ਅਤੇ

[101]ਇਬਿਡ, 7124

[102]ਨਿਯਮ 41, ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1948।

[103]ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸ, ਭਾਗ VIII (11 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 22 ਨਵੰਬਰ, 1957, ਤੀਜਾ ਸੈਸ਼ਨ) 395।

[104]ਇਬਿਡ, 462

[105]ਕੇ ਪੀ ਵਰਗੀਸ ਬਨਾਮ ਆਈ ਟੀ ਓ (1981) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 173 [8]। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "[...] ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਕਮੀ ਕਰਕੇ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।" 103

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

77. ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ "ਉਸ ਖਾਸ ਵਪਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ "104 ਧਾਰਾ 9 ਨੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਰਾਂ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। 105

78. ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇੱਕਸਾਰ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। 106

iii. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ

ਏ. ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ

[106]ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਭਾਗ VIII (11 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 22 ਨਵੰਬਰ, 1957, ਤੀਜਾ ਸੈਸ਼ਨ) 463

79. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਏ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1951 ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਚਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"31 ਏ. ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਚਤ, ਆਦਿ -

ਅਨੁਛੇਦ 13 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ -[...]

(ਈ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ, ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੋਧਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ, ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

80. ਗੁਜਰਾਤ ਪੋਟਰੀ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਬੀ ਪੀ ਸੂਦ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ, 107 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 31-ਏ(1)(ਈ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 14, 19, ਅਤੇ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

81. ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਲੀਜ਼ਾ' ਅਤੇ 'ਲਾਈਸੈਂਸ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਖਣਿਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

82. ਇੱਕ "ਲੀਜ਼" ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 108 ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੱਟੇ

[107][1967] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 695

[108]ਮੁੱਲਾ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਐਕਟ 1882 (13ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ)

[109]ਧਾਰਾ 105, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਐਕਟ 1882

[110]ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [1964] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 114 [15]

[111]ਧਾਰਾ 3(26), ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ 1897

ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ, ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ, ਜਾਂ ਪੈਸੇ, ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ

ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਖਾਸ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 109 ਉਪਬੰਧ 'ਪਟੇਦਾਰ', 'ਪਟੇਦਾਰ', 'ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ', ਅਤੇ 'ਕਿਰਾਇਆ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਟੇਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਟੇਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੈਸੇ, ਹਿੱਸਾ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਕਿਰਾਇਆ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 110

83. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(26) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 111 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(6) ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਭੱਤਾ, ਰਸਤੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਲਾਈਟਾਂ, ਫੈਰੀਆਂ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਲਾਭ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖੜ੍ਹੀ ਲੱਕੜ, ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ

[112]ਧਾਰਾ 2(6), ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1908

[113]ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੁਕਮੱਈਆ ਗੁੱਟੇਦਾਰ, (1993) ਪੂਰਕ 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 290 [6]; ਸ੍ਰੀ ਤਾਰਕੇਸ਼ਵਰ ਸਿਓ ਠਾਕੁਰ ਜੀਯੂ ਬਨਾਮ ਦਾਰ ਦਾਸ ਡੇ (1979) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 106 [37]

[114]ਧਾਰਾ 52, ਭਾਰਤੀ ਸਹੂਲਤ ਐਕਟ 1882

[115][1960] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 368, [28]। ["28. [...] ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: (1) ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (2) ਅਸਲ ਪਰੀਖਿਆ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ - ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ; (3) ਜੇਕਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਹੈ; ਪਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ; ਅਤੇ (4) ਜੇਕਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ।"

[116]ਮੰਗਲ ਅਮਿਊਜ਼ਮੈਂਟ ਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2012) 11 ਐਸ ਸੀਸੀ 713 [15]

[117]ਧਾਰਾ 3(ਜੀ), ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ

ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਘਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। 112 ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਲਾਭ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 105.113 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

84. "ਲਾਇਸੈਂਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੁਵਿਧਾ ਐਕਟ 1882 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"52. "ਲਾਇਸੈਂਸ" ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।- ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ, ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਜੋ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"114

85. ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਹੋਟਲਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਰ ਐਨ ਕਪੂਰ, 115 ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਕੇ ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੀਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।116

[118]ਧਾਰਾ 3(ਐੱਚ), ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ

[119]ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960, ਅਨੁਸੂਚੀ III

[120]ਧਾਰਾ 3(ਸੀ), ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ

[121]ਗੁਜਰਾਤ ਪੋਟਰੀ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਬੀ ਪੀ ਸੂਦ [1967] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 695 [18]; ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1976) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 784 [13]। [ਜਸਟਿਸ ਵਾਈ ਵੀ ਚੰਦਰਚੂੜ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਅਤੇ 1963 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2(5) ਅਤੇ (7) ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀਗਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜ ਨੂੰ "ਜਿੱਤਣ" ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। "ਜਿੱਤਣਾ" ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਜਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣਾ" ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਕੱਢਣਾ", ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਕੱਢਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਦੰਦ ਨੂੰ ਫਲਾਂ ਦੇ ਜੂਸ ਜਿੰਨਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਜਿੰਨਾ 'ਕੱਢਿਆ' ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼, ਇਹ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੰਦ ਤੋਂ ਦੰਦ, ਫਲ ਤੋਂ ਫਲ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਤੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"]

[122](1979) 3 ਐਸ.ਸੀ. ਸੀ.106 [15]

86. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ "ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ" ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 117 ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਖੋਜ, ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ।

118 ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦਾ ਅਧਿਆਇ III। ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਫਾਰਮ ਐੱਫ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ, ਜਿੱਤਣ, ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ III ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 14 ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਜਿੱਤਣ ਅਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 119 ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

87. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼" ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਪ-ਲੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 120 "ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ "ਜਿੱਤਣ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੱਢਣ ਦੇ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 121 ਸ਼੍ਰੀ ਤਾਰਕੇਸ਼ਵਰ ਸਿਓ ਠਾਕੁਰ ਜੀਯੂ ਬਨਾਮ ਦਰ ਦਾਸ ਡੇਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ, 122 ਜਸਟਿਸ ਆਰ ਐਸ ਸਰਕਾਰੀਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਵਿੱਚ। ਧਾਰਾ 3(ਐੱਫ ਏ) "ਉਤਪਾਦਨ" ਜਾਂ "ਉਤਪਾਦਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ

[123]ਧਾਰਾ 3(ਏਏ), ਐਮ ਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ

[124]ਅਧਿਆਇ II, III, IV, ਅਤੇ IV ਏ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[125]ਅਧਿਆਇ V, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[126]ਨਿਯਮ 53, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[127]ਨਿਯਮ 27(ਸੀ), ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[128]ਨਿਯਮ 27(ਡੀ), ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣਾ। "ਡਿਸਪੈਚ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 123 ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ।

88. ਇਹ ਭਾਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

89. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; 124 ਦੂਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; 125 ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 126 ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਦਾ ਅਧਿਆਇ IV (ਨਿਯਮ 22 ਤੋਂ 40 ਸਮੇਤ) ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 22(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 27 ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 27(1)(ਸੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਟੇਦਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ (ਜੋ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇ) ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। 127 ਨਿਯਮ 27(1)(ਡੀ) ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਏ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ, ਆਦਿ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। 128 ਨਿਯਮ 27(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ। ਨਿਯਮ 27(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

90. ਅਧਿਆਇ V (ਨਿਯਮ 41 ਤੋਂ 52 ਸਮੇਤ) ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 22(1 ਦੇ ਉਲਟ, ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 45 ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ

ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 45 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"45. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ - ਹਰੇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ -

(i) ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਤੋਂ (1) ਅਤੇ (ਪੀ) ਤੋਂ (i) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਪੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ "ਪਟੇਦਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;
[...]

(iii) ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(iv) ਜੇਕਰ ਪੱਟਾ ਧਾਰਕ ਧਾਰਾ 9 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਪਟੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ;

(v) ਪੱਟੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਪੱਟੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

[129][2019] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 297 : (2019) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 177 [129]-[130]

[130]ਮੋਨੇਟ ਇਸਪਾਤ ਐਂਡ ਐਨਰਜੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [138]

91. ਨਿਯਮ 45(i) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਪੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ, ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਪੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਨਿਯਮ 45(iii) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਟੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ

ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਪੱਟੇਦਾਰ, ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ V ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੱਟੇਦਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ: (i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਭਾਵ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ); ਅਤੇ (ii) ਰਾਇਲਟੀ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਰਾਏ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ।

92. ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਲ ਡਿਮਾਸਾ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ, 129 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ: (i) ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (ii) ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ 1960 ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ; ਅਤੇ (iii) ਕੋਈ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਹੈ।

[131][1995] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 53 : (1995) 6 ਐਸ.ਸੀ. ਸੀ.166.

[132]ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ, ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਵਾਲੀਅਮ 3) 2789.

[133]ਜੇ ਯੂ ਨੇਫ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲਾ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਉਭਾਰ (ਰੂਟਲੇਜ, 1966)

[134]ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ 'ਤੇ ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ (1893) 4.

[135][1964] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 666 [6]

[136][1986] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 479 : (1986) ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ. ਸੀ.20

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

93. ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਪੱਟੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ ਸਮੇਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 130 ਕਾਨੂੰਨ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਪੱਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਧਾਰਾ 9

ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪੱਟੇਦਾਰ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

iv. "ਰੌਇਲਟੀ" ਦਾ ਅਰਥ

94. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਰੌਇਲਟੀ' ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਗ੍ਰਾਂਟਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲ ਬਨਾਮ ਕਰਮ ਚੰਦ ਥਾਪਰ, 131 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ "ਜ਼ੁਰਾ ਰੈਗਾਲੀਆ" ਜਾਂ "ਜ਼ੁਰਾ ਰੈਜੀਆ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜ਼ੁਰਾ ਰੈਗਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 132 ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਧਾਤਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਤਾਜ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਤਾਜ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ਾਹੀ ਧਾਤਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ "ਰੌਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੀਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 133 ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਡੈੱਡ-ਰੈਂਟ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਗਿਆ।[134]

95. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਚਿਤੂਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, 135 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ

[137]ਡਬਲਯੂ ਆਰ ਸੋਰਲੇ, 'ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਦੇਅਰ ਇਫੈਕਟ ਆਨ ਦ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਕੋਲਾ ਟਰੇਡਜ਼' (1889) 52(1) ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਰਾਇਲ ਸਟੈਟਿਸਟੀਕਲ ਸੋਸਾਇਟੀ 60, 66

[138]ਆਈਬਿਡ।

[139]1956 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਰਾਜ 9 [8]

ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਅਰਥ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਜਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ। ਡੀ ਕੇ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, 136 ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ" ਅਤੇ "ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ" ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"39. ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ (ਅਕਸਰ ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਇਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਿਟਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਲਈ ਆਮ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ "ਰਾਇਲਟੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਪਟੇਦਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਆਮਦਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਖਾਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ "ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਜਾਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਾਪਸੀ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਵਾਪਸੀ ਹੈ ਜੋ ਕੱਢੇ ਗਏ ਜਾਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। [...]"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

98. ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ (i) ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (ii) ਇਹ ਪਟੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤੇ (ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼) ਤੋਂ ਵਗਦਾ ਹੈ; (iii) ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ (ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ) ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

99. ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੋਕਥਾਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। 140 ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸਮਾਨ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਥੋਪਿਆ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ

[140]ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ, 'ਖਣਿਜ ਰਾਇਲਟੀਜ਼' 27 (ਜਨਵਰੀ 2011)

[141]ਥਾਮਸ ਕੂਲੀ, ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1924) 149

ਜਾਂ ਖਪਤ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਲਗਾਉਣਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਿਰਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਖਾਣ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ।

100. ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

V. ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

101. ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁਣ ਹੈ। 141 ਮੈਕਕੁਲੋਚ ਬਨਾਮ ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, 142 ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜੌਨ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ:

"ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਂਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ।"

102. ਟੈਕਸ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਹਨ ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ

[142]17 ਯੂ.ਐਸ. 316 (1819)

[143]ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਨਾਸਪਤੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1992) 2 ਐਸਸੀਸੀ 411 [10]

[144]ਦੇਨਾ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਭੀਖਾਭਾਈ ਪ੍ਰਭੂਦਾਸ ਪਾਰੇਖ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 694 [8]

[145]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ [112.2]

[146]ਰਾਏ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [1964] 1 ਐਸਸੀਆਰ 897 [12]

[147]60 ਸੀ.ਐਲ.ਆਰ. 263

[148][1954] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1005 : (1954) 1 ਐਸਸੀਸੀ 412

ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 143 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 144 ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਲਾਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। 145 ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ

ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ। 148 ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

103. ਮੈਥਿਊਜ਼ ਬਨਾਮ ਚਿਕੋਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ, 147 ਲੈਥਮ ਸੀਜੇ ਨੇ "ਟੈਕਸ" ਨੂੰ "ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਦਾਨ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੱਠ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਿੰਦਰ ਥਿਰਤਾ ਸਵਾਮੀਆਰ, 148 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ:

“44. […] ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਸਾਰ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਆਮ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਬੋਝ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ 'ਤੇ ਥੋਪਿਆ ਜਾਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

[149]ਮਹੰਤ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਰਾਮਾਨੁਜ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (1954) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 455 [11] ਦੇਖੋ

[150]ਡੀ ਜੀ ਗੋਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਏਜੰਟ) (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (1980) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 410 [5]

[151]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) [730.1]

[152]ਥਾਮਸ ਕੂਲੀ, ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ (ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1924) 74

[153]ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, ਸ 20(2), ਮੁੜ, 1963 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 40 [37] ਵਿੱਚ (ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਧਾਰਾ 366(28) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਸੀ);

[154]ਸੀ.ਸੀ.ਈ. ਬਨਾਮ ਛੱਤਾ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 466 [36] (ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।)

104. ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: (i) ਇਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ; (ii) ਇਹ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (iii) ਮੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; (iv) ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ

ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਥੋਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ (v) ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਬੋਝ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। 149

105. ਧਾਰਾ 366(28) "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼।" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। 150 ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਸਟਿਸ ਡੀ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।"151

106. ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਥਾਮਸ ਕੂਲੀ "ਇੰਪੋਸਟਸ" ਨੂੰ "ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ, ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ, ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। 152 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਇੰਪੋਸਟਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ 153 ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ 154 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। 155 ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 156 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇੰਪੋਸਟ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੇਵੀ ਹੈ ਅਤੇ "ਟੈਕਸ" ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 157 ਮੈਕਡੌਵੇਲ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੋਤਲਿੰਗ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 43-ਬੀ(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਧਾਰਾ 43-ਬੀ(ਏ) ਨੇ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ, ਟੈਕਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ

[155]ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਦੇਵਕਲਾ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਸਰਵਿਸ (2004) 11 ਐਸਸੀਸੀ 1 [18]

[156][2009] 8 ਐਸਸੀਆਰ 983 : (2009) 10 ਐਸਸੀਸੀ 755 [22]

[157]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) [20], [395] ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ

ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲਿੰਗ ਫੀਸ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ:

"21. "ਟੈਕਸ", "ਡਿਊਟੀ", "ਸੈੱਸ" ਜਾਂ "ਫੀਸ" ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ "ਟੈਕਸ" ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 73 ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

22. ਧਾਰਾ 366(28) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "ਟੈਕਸ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੇਵੀ। "ਟੈਕਸ" ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਗੁਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ:

(i) ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ।

(ii) ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ।

(iii) ਧਾਰਾ 366(28) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ।

[158]ਮੈਕਡੌਵੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [17]

[159]ਹਰ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1975) 1 ਐਸਸੀਸੀ 737 [56]; ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਜਗੇ ਰਾਮ (1980) 3 ਐਸਸੀਸੀ 599 [20]; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਅਨਬੇਸ਼ਾਹੀ ਵਾਈਨ ਐਂਡ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (1988) 2 ਐਸਸੀਸੀ 25 [6]

(iv) ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇਸਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ, ਆਮ, ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼।"

107. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਕਡੌਵੇਲ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਬੋਤਲਿੰਗ ਫੀਸ ਅਸੈਸਮੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ" ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ। 158 ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਫੀਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬੋਤਲਿੰਗ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 43-ਬੀ(ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

108. ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਸੂਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 366(28) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਇੰਪੋਸਟ" ਜਾਂ "ਟੈਕਸ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

109. ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਣਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ-ਪਛਾਣੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੀਸ। 159 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬਰੂਅਰੀਆਂ, 160 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਪੀਣ ਯੋਗ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਯਾਤ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਆਰ ਸੀ ਲਾਹੋਟੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ

[160][2003] ਪੂਰਕ 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 930 : (2004) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 26

[161]ਡੇਵਾਂਸ ਮਾਡਰਨ ਬਰੂਅਰੀਆਂ (ਸੁਪਰਾ) [113]

[162]1965 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਪੈਟ 30

ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਰੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੇਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੀਸ, ਸਗੋਂ "ਸਿਰਫ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਸੀ।" 161 ਇਸ ਲਈ "ਇੰਪੋਸਟ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੰਪੋਸਟ ਅਜਿਹੇ ਲੇਵੀ ਹਨ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

110. ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮੂਲ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਇੰਪੋਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। "ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਹੈ" ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

vi. ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਏ. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

111. ਕੀ 'ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ' ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਨ। ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

[163]1972 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕਾਰ 80

[164]ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) [17]

[165]ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 1979 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 23 (ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਸੀ); ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, 1983 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਓਰੀ 16 (ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲੱਡੂ ਮੱਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ)। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।)

112. ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 162 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ 1958 ਤੋਂ 1964 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1964 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਨ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ।

113. ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੈਸੂਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ ਐਕਟ 1959 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ 163 ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਈਐਸ ਵੈਂਕਟਰਮਈਆ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੇਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ। 164 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ: (i) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; (ii) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ; (iii) ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਰਾਇਲਟੀ (ਧਾਰਾ 9) ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ (ਧਾਰਾ 25) ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਰੌਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

114. ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ (ਹੇਠਾਂ ਫੁੱਟਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦਾ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ

[166]ਏਆਈਆਰ 1969 ਪੰਜ ਅਤੇ ਹਾੜ 79

ਹੈ। 165 ਅਸੀਂ ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਵਰੂਪ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਹੁਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। 166 ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ: (i) ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਪਜ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; (ii) ਸਿਰਫ਼ ਮਾਈਨਰ ਖਣਿਜਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ; (iii) ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਟੇਦਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਣਿਜ ਕੱਢਦਾ ਹੈ; (iv) ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ; (v) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਬਕਾਏ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲੱਡੂ ਮੱਲ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕੈਨਵਸ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੱਤ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

ਬੀ. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿਚਕਾਰ ਭਿੰਨਤਾ

115. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ 1958 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

116. ਰਾਜ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ: (i) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ; (ii) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 - ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ; (iii) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50

[167]ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) [33]

[168]ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) [32]

[169]ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) [33]

ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ; ਅਤੇ (iv) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 66 ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ। ਜਸਟਿਸ ਸਬਿਆਸਾਚੀ ਮੁਖਰਜੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਲਿਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੈੱਸ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਸੰਕਲਪ ਹਨ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 45 ਲਈ ਰਾਜ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਨਾਲ।167 ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈੱਸ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

117. ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 66 'ਤੇ, ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 'ਤੇ, ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 9(3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 168 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 169 ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"34. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਖੇਤਰ ਨੂੰ

[170][1989] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 406: (1989) ਪੂਰਕ 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 744
[171][1991] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 105: (1991) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 430 [36]
[172][2000] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 44: (2001) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 91
[173][1995] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 756: (1995) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 642 [12]
[174]ਖੱਡ ਮਾਲਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2000) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 655 [34]

ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

118. ਇੱਕ ਸਹਿਮਤ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਐਲ. ਓਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਦੀ ਇਕਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ 'ਤੇ ਵੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਜਸਟਿਸ ਓਜ਼ਾ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸੈੱਸ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਏ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ।

119. ਰਾਓਜੀਭਾਈ ਜੀਵਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, 170 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ 171 ਅਤੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 172 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, 173 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਿੰਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ।

120. ਖੱਡ ਮਾਲਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ "ਆਮ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 174 ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੋਲਾ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸੈੱਸ ਦਾ ਮਾਪ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜਸਟਿਸ ਲਾਹੋਟੀ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਪਾਬੰਦ" ਅਤੇ "ਡਿਊਟੀ-ਬੰਨ੍ਹਿਆ" ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ "ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਐਲਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ"। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਲਾਹੋਟੀ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ:

"57. ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ "ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ"। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ "ਰਾਇਲਟੀ" ਦੀ ਥਾਂ "ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ" ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਟੈਕਸਟ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਸੈੱਸ ਔਨ" ਸ਼ਬਦ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪੈਰੇ 22 ਅਤੇ 31 ਵੇਖੋ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ 34 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਇਲਟੀ" ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਰਾ 34 ਦੀ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ"। ਪੈਰਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਾਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ "... ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ...." ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ "... ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ..."। ਇਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰਿਆ ਪਾਠ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ੱਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੂੰਜੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਸਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇਗਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ। ਪੈਰਾ 22 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ (ਸੈੱਸ) ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। "ਜਿਸ ਸੈੱਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

[175]ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) [71]

[176]ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) [115]

[177]ਨਿਯਮ 27 ਅਤੇ 45, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਵੇਖੋ

ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

121. ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। 175 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) "ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ" ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ" ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। 178

122. ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਭਿੰਨਤਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਸੀ. ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ

123. ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ "ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 177 ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪਟੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

124. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ

[178]ਗੁਡਈਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1990) 2 ਐਸਸੀਸੀ 71 [27]

[179][2005] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 684 : (2005) 6 ਐਸਸੀਸੀ 499

ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਣਿਜ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੱਧਰ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

125. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸਨੂੰ "ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ" ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ: (i) ਮਜਬੂਰੀ ਪਟੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; (ii) ਮੰਗ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਪਟੇਦਾਰ (ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਭੁਗਤਾਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ" ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਧਾਰਾ 25 ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਰਿਕਵਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

126. ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਸੰਕਲਪਿਕ ਅੰਤਰ ਹਨ:

(i) ਮਾਲਕ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (ii) ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; 178 ਅਤੇ (iii) ਰਾਇਲਟੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[180][2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 647 : (2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 165 [56]

[181]ਨਿਯਮ 27 ਅਤੇ 45, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

127. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 299 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਪਟੇਦਾਰ ਵਜੋਂ) ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

128. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਅੰਬੁਜਾ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ 179 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਡਸਿਲ ਹਾਈਡ੍ਰੋ ਪਾਵਰ ਐਂਡ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ 180 ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ:

"56. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਉਤਪਤੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।"

129. ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ: (i) ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ (ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਖਾਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਟੇਦਾਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; (ii) ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ; 181 (iii) ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ

[182]ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਭਾਗ 3) 4778।

[183][1985] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1028 : (1985) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 116 [19]

ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ; ਅਤੇ (iv) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

130. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੋਵੇਂ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਇੰਪੋਸਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ।

ਜੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ

131. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਸਦ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ: (i) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (ii) ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

[184]ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੂ ਸਟੋਨ (1981) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 205 [10]; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ (1989) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 505 [52]

[185]ਤਾਲਚਰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਬਨਾਮ ਤਾਲਚਰ ਰੈਗੂਲੇਟਿਡ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ (2004) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 178 [14]; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਏਸ਼ੀਅਨ ਫੂਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (2006) 13 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 542 [43]

[186]ਯੂਪੀ ਕੋਆਪ. ਕੇਨ ਯੂਨੀਅਨਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਵੈਸਟ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (2004) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 430 [20]; ਬਾਲਮਰ ਲਾਰੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪਾਰਥ ਸਾਰਥੀ ਸੇਨ ਰਾਏ (2013) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 345 [24]

[187]ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2014) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 75 [67]

[188]ਲਾਰਡ ਪ੍ਰੋਵੋਸਟ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ਼ ਗਲਾਸਗੋ ਬਨਾਮ ਫੇਅਰ (1888) [ਐਲ.ਆਰ.] 13 ਐਪ. ਕੇਸ. 657

i. "ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਅਤੇ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਦਾ ਅਰਥ

132. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮਕ ਐਂਟਰੀ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ"। ਇਹ ਐਂਟਰੀ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ: (i) ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ; ਅਤੇ (ii) ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾ ਕੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ

[189]ਧਾਰਾ 2(ਜੇ) "ਖਾਣ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁਦਾਈ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ -

(i) ਸਾਰੇ ਬੋਰਿੰਗ, ਬੋਰ ਹੋਲ, ਤੇਲ ਖੂਹ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੱਚੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਪਲਾਂਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਾਈਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

(ii) ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਫਟ, ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਭਾਵੇਂ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ;

(iii) ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਝੁਕੇ ਹੋਏ ਜਹਾਜ਼;

(iv) ਸਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਸਟ ਵਰਕਿੰਗ;

(v) ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਨਵੇਅਰ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਰੱਸੀ-ਵੇਅ;

(vi) ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਐਡਿਟ, ਪੱਧਰ, ਜਹਾਜ਼, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਕੰਮ, ਰੇਲਵੇ, ਟ੍ਰਾਮਵੇਅ ਅਤੇ ਸਾਈਡਿੰਗ;

(vii) ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜ;

(viii) ਖਾਣ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸਾਰੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਖਾਣ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਕਈ ਖਾਣਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ;

(ix) ਸਾਰੇ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਸਬ-ਸਬਸਟੇਸ਼ਨ, ਕਨਵਰਟਰ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਰੀਕਟੀਫਾਇਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਕਯੂਮੁਲੇਟਰ, ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟੋਰੇਜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਕਈ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ;

(x) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰੇਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰੇਤ, ਕੂੜਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਣ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਹੈ;

(xi) ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਕੋਕ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਡਰੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਹਾਇਕ ਹੈ।

[190]ਆਫਸ਼ੋਰ ਏਰੀਆਜ਼ ਮਿਨਰਲ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਐਕਟ 2002। ਧਾਰਾ 4(ਕੇ) "ਖਾਣ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਆਫਸ਼ੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖੋਜ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਹਾਜ਼, ਨਿਰਮਾਣ, ਉਪਕਰਣ, ਨਕਲੀ ਟਾਪੂ ਜਾਂ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਤੇ ਆਫਸ਼ੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਹਾਤੇ ਜੋ ਖੋਜ, ਜਿੱਤਣ, ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਧਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਖੋਜ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਨ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਜ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[191]"ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੋਡ 2020"

[192]ਧਾਰਾ 2(1)(ਜ਼ੈਡਐਮ), ਵਰਕਿੰਗ ਕੰਡੀਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਡ 2020

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ।

133. ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

134. "ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ। 182 [ਕੇ. ਰਾਮਨਾਥਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ](), 183 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ:

"19. ਇਹ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ" ਸ਼ਬਦ "ਮਨਾਹੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯਮਨ ਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ, ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯਮਨ ਦਮਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ "ਮਨਾਹੀ" ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ। ਇਸਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ

[193]ਧਾਰਾ 4, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ
[194]ਧਾਰਾ 5, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ
[195]ਧਾਰਾ 7, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ
[196]ਧਾਰਾ 8, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ
[197]ਧਾਰਾ 9, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ
[198]ਧਾਰਾ 17, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ
[199][1994] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 579 : (1994) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 691 [48]

ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

135. "ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਉਸ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ: (i) ਇਤਫਾਕਿਕ ਜਾਂ ਪੂਰਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; 184 (ii) ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਨਾਹੀ; 185 (iii) ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਾਂ ਸਮਾਯੋਜਨ ਜਾਂ ਸ਼ਾਸਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ; 186 ਅਤੇ (iv) ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। 187 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦ "ਨਿਯਮ" ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

136. ਇੱਕ "ਖਾਣ" ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾਈ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 188 ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਐਕਟ 1952 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਅਰਥ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਖੁਦਾਈ 189 ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 190 ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕੋਡ 2020191 ਨੇ ਧਾਰਾ 2(1)(ਜ਼ੈਡ ਐੱਲ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਕੋਡ "ਖਣਿਜਾਂ" ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ, ਖੁਦਾਈ, ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ, ਡਰੇਡਿੰਗ, ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕਿੰਗ, ਖੱਡਾਂ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 192 ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ: (i) "ਖਾਣਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੱਢਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਖਣਿਜ ਖਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

137. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ "ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਸਤਹੀ ਪੱਧਰਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਰੂਪ ਅਤੇ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ..

[200][1996] ਪੂਰਕ 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 808 : (1996) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 709 [64]

ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧ, 1993 ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, 194 ਮਿਆਦਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ

ਲਾਇਸੈਂਸ 195 ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 196 ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਵਿਆਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। 197 ਅਧਿਆਇ III ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ IV ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ V ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ। 198 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II ਤੋਂ V ਤੱਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਖਣਨ ਕਾਰਜਾਂ (ਖਣਨ ਰਿਆਇਤ) ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਜਿੱਤਣ ਵਰਗੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ "ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

138. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 "ਖਣਿਜ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਂਟਰੀਆਂ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਗ੍ਰੇਨਾਈਟਸ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।199 ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖੱਡ ਮਾਲਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ:

"31. [...] "ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ
ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖੁਦਾਈ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ

[201]ਖਣਿਜ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਯਮ 2017

[202][1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537

[203]"ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ"

ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਵੰਡਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ... ਖਣਿਜਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵੀ ਇਸਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

139. ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 200 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਿਵ ਮਾਈਨਿੰਗ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਅਣਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 8(3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

140. ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਕਾਰਕਾਂ ਲਈ ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ VI ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਖੋਜ ਜਾਂ ਖਣਨ ਕਾਰਜਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18(2) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਜਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਨਿਯਮਨ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ; ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਨਿਯਮਨ; ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ, ਖਣਨ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਸਲੀਮ ਜਾਂ ਟੇਲਿੰਗ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖਣਨ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਣਿਜ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਯਮ 2017 ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।201

141. "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਪਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਦੋਵਾਂ

[204]ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ) [19]

ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ii. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ, ਐਮਏ ਤੁਲੋਚ, ਅਤੇ ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

142. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਐਕਟ 1952203 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ 202 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੋਲੀਅਰੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੋਲੇ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸੀ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੈੱਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ 1948 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਕਿ ਸੈੱਸ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 66 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਫੀਸ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: (i) ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 66 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ।

143. ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੇਵੀ ਦੀ ਦਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਸੈੱਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੰਚਾਰ, ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ: (i) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਤੱਤ ਸੀ; (ii) ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; (iii) ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ

[205]ਧਾਰਾ 2, ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ 1948। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "2. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ:- ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਵੇ।"]

ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ; ਅਤੇ (iv) ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। 204

144. ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ 1948 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਬੀ. ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ:

"24. [...] ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੰਟਰੀ 23 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਖੁਦ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

145. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ 1948 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ 1948 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2.205 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਰਾ 6(2) ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਮਲਿਆਂ

[206]ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ) [35] ["35. [...] ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1948 ਦੇ ਐਕਟ 53 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"]

ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ, ਖੁਦਾਈ, ਖੁਦਾਈ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(2) ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਤਾ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾਈ, ਖੁਦਾਈ, ਖੁਦਾਈ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ; ਪਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਖੇਤਰ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ। ਐਂਟਰੀ 23 ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

[207]ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਉੱਪਰ) [37]

[208]ਐਂਟਰੀ 84, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕ ਸੋਧ) ਐਕਟ 2016 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

"84. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸਿਵਾਏ -

(ਏ) ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ;

(ਬੀ) ਅਫੀਮ, ਭਾਰਤੀ ਭੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਪਰ ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਲਕੋਹਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੇ ਚਿਕਿਤਸਕ ਅਤੇ ਟਾਇਲਟ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਮੇਤ।"

[209]ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ) [47]

[210][1964] 4 ਐਸ ਸੀਆਰ 461

ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ; ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਲੈਣਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ 1948 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 53 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

146. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ 1948 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

147. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਸੀ। ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ 1948 ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਧਾਨਕ ਐਲਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀ 1.206 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਨੇ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ।207

148. ਜਸਟਿਸ ਵਾਂਚੂ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ

[211]ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) [5]

[212]ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) [14]

[213]ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) [15]

[214][1970] 2 ਐਸਸੀਆਰ 100 : (1969) 3 ਐਸਸੀਸੀ 838

ਸੂਚੀ 1,208 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 84 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੋਏ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 209 ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਸਟਿਸ ਵਾਂਚੂ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸੈੱਸ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

149. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ, 210 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਉਸੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜੋ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਲਾਈ 1957 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 1958 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ 1 ਜੂਨ 1958 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ:

(i) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ;

(ii) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਐਲਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਉਸ "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਬੇਅਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; 211

(iii) ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ "ਹੱਦ" ਤੋਂ ਪਰੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ,

[215]ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) [21]

ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ "ਹੱਦ" ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(iv) ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਘ੍ਰਿਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 212 ਧਾਰਾ 18(1) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ

(v) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ।213

150. ਐਮ ਏ ਤੁਲੋਚ (ਉਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

151. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਹੈ। 214 ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ 1950 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਉਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਮ ਏ ਤੁਲੋਚ (ਉਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਐਲਾਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਨੇ ਰਾਜ

[216]ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਤਾ (1973) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 584 [12];

[217][1981] 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 742 : (1981) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 205 [6]

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਇਸਨੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਘੇਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। 215 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਮ ਏ ਤੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

152. ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਏ. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਉਪਰਾ) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ-ਰੈਂਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਬੀ. ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ

[218] [1990] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 744 : (1990) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 557

[219] ਧਾਰਾ 162, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। [ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:
162. ਰਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ - ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ।"]

[220] ਸੰਦੂਰ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਅਤੇ ਆਇਰਨ ਓਰਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2010) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 [39]

ਤਰਕ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਂਟਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਅਤੇ

ਸੀ. ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

153. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

iii. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ "ਹੱਦ" ਦੀ ਜਾਂਚ

154. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ "ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ" ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ: (i) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ; (ii) ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਬਣਤਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ; ਅਤੇ (iii) ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

[221]ਸੱਯਦ ਰਤਨਭਾਈ ਸੱਯਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਰਡੀ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ (2016) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 631

[222]ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 171 [67]

[223]ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸ, ਖੰਡ IX, 898 (31 ਅਗਸਤ 1949)। [ਸ਼੍ਰੀ. ਬ੍ਰਜੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ: “ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਐਂਟਰੀ 28 ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ "ਸੂਚੀ । ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ" ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 28 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”]

[224]ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਖੰਡ IX, 898 (2 ਸਤੰਬਰ 1949)

155. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 216 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੂ ਸਟੋਨ, 217 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "[ਟੀ]ਉਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਿਸਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

156. ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 218 ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਸਲਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸਲਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਨ (ਕੋਲੇ ਸਲਰੀ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 162 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।219 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। 220

[225]ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) [14] [ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: “14. […] ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 18(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।”]

[226]ਈਸ਼ਵਰੀ ਖੇਤਾਨ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 136; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰੋਲਰ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1994) ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਸੀ 413 [14]

[227][1980] 3 ਐਸਸੀਆਰ 331 : (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 136

[228]“ਆਈਡੀਆਰ ਐਕਟ”

157. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕ) ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 221 ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅੰਤਰੀਵ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 222

158. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ "ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ "ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦਾ ਪਾਠ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਇਹ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

159. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਐਂਟਰੀ 23 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਜੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 223 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 (ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 28 ਦਾ ਖਰੜਾ ਸੀ) ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 224 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ

[229]ਈਸ਼ਵਰੀ ਖੇਤਾਨ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ (ਸੁਪਰਾ) [11]

ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਮੂਰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

160. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸੰਖੇਪ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਘ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

161. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਹੱਦ ਤੱਕ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਮ ਏ ਟੁਲੋਚ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 225 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਵ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 226

162. ਈਸ਼ਵਰੀ ਖੇਤਾਨ ਸ਼ੂਗਰ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 227 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 52 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 24 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ 1951228 ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 52 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲੈਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ

ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਵੇਗੀ। ਬਹੁਮਤ ਨੇ, ਜਸਟਿਸ ਡੀ ਏ ਦੇਸਾਈ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਆਈਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। 229 ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਈਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਈਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

163. ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਪੂਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ;
(ii) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ;
(ii) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ;
(iii) ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਸ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
(iv) ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਤਾ

[230]ਲੋਇਡ ਜਾਰਜ, 'ਦ ਬਜਟ, ਦ ਲੈਂਡ ਐਂਡ ਦ ਪੀਪਲ: ਦ ਨਿਊ ਲੈਂਡ ਵੈਲਿਊ ਟੈਕਸ ਐਕਸਪਲੇਂਡ ਐਂਡ ਇਲਸਟ੍ਰੇਟਿਡ' (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1909) 48.

[231]ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼, ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (1893) 14.

[232]ਲੋਇਡ ਜਾਰਜ (ਐਨ 230) 51

[233]ਮਿਸਟਰ ਲੋਇਡ ਜਾਰਜ (ਹੈਂਸਰਡ, ਵਾਲੀਅਮ 11) 28 ਸਤੰਬਰ 1909

ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

ਐੱਚ. ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਅਤੇ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ

164. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ "ਸੀਮਾ" ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੁਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

165. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:
"ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।"

ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਦੋ ਤੱਤ ਹਨ: (i) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (ii) ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੂਚੀ ।। ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਇੱਕ

[234]ਹੈਨਸਾਰਡ, ਖੰਡ 11, 22 ਸਤੰਬਰ 1909

[235]ਹੈਨਸਾਰਡ, ਖੰਡ 35, 5 ਮਾਰਚ 1912

[236]ਜੇਰੇਮੀ ਵਾਲਡਰੋਨ, 'ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੀ ਹੈ?' (1985) 5(3) ਆਕਸਫੋਰਡ ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਲੀਗਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ 313, 327

[237]ਆਈਬਿਡ, 327

ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

166. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ: (i) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕੀ ਹੈ; (ii) ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ; (iii) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਕੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

i. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ

ਏ. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਊਟੀ

167. "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1935 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ (ਇਸਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ) ਕਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

168. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। 230 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਨ ਮਾਈਨਿੰਗ

[238]ਜੇਮਜ਼ ਵਾਈ ਸਟਰਨ, 'ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਲਾਅ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਢਾਂਚਾ' (2017) 115(7) ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਲਾਅ ਰਿਵਿਊ 1167, 1176।

[239]ਥ੍ਰੈਸੀਅੰਮਾ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ (2013) 9 ਐਸਸੀਸੀ 725

[240]ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1964] 1 ਐਸਸੀਆਰ 371 [18]

[241]ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (6ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, 1990) 995

[242]ਕਾਰਪਸ ਜੁਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ (ਖੰਡ 58) 15

[243]260 ਯੂਐਸ 393 (1922)

ਰਾਇਲਟੀਜ਼ ਨੇ 1893 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ:

"ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਾਣ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ [ਡਬਲਯੂ] ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਵੇਲੀਵਜ਼, ਜਿੱਥੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਦਾਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਲੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਰਾਇਲਟੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਾਣ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਜਾਂ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।231

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਭਲਾਈ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।233

169. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1910 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ। ਧਾਰਾ 20 ਨੇ "ਉਸ ਕਿਰਾਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਰ ਵੀਹ ਸ਼ਿਲਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਲਿੰਗ" ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ "ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜ ਰਸਤੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਮੁੱਲ 'ਤੇ" ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ। ਕਿਰਾਏ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: (i) ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਕਮ; (ii) ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਰਕਮ ਜੋ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਖਣਿਜ ਵੇਲੀਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੀਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਲੋਇਡ ਜਾਰਜ ਨੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਵੇ-ਲੀਵ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। 234 ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ

[244]ਕੁਮਾਰ ਰਾਮੇਸੁਰ ਮਾਲੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਾਥ ਭੱਟਾਚਾਰਜੀ, 1905 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 55

[245]1988 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 13

[246]ਧਾਰਾ 3, ਗੁਜਰਾਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1985। ਧਾਰਾ 3 ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: “ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਉਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡਿਊਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।235 ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਦੁਆਰਾ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬੀ. "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ

170. ਸੰਵਿਧਾਨ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਇਸਦਾ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

171. ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰੋਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ ਜੋ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।238 ਇਹਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਅਤੇ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਅਨਿੱਖੜ। ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 237 ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਰੋਤ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਰੋਤ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਉਸ ਖਾਸ ਸਰੋਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। 238

172. ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 239 ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 240 ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣ ਲਗਾਉਣ, ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਖੂਹ ਖੋਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ

[247]ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) [400]

[248]ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2003) 11 ਐਸਸੀਸੀ 146 [71]; ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2018) 10 ਐਸਸੀਸੀ 1 [95]

ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਮੁਦਰੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

173. ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਨੂੰ "ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ; ਖਣਿਜ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।241

174. ਕਾਰਪਸ ਜੁਰੀਸ ਸੈਕੰਡਮ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:
"ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਟ੍ਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਖਾਸ, ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ "ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਮਲਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। "242

175. ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮਾਹੋਨ, 243 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਲੇ ਦੇ

[249]ਭਾਗ IV, ਫਾਰਮ ਕੇ, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960। ["1. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਕਤ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ, ਜਿੱਤਣ, ਕੰਮ ਕਰਨ, ਖੋਦਣ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਚੁੱਕਣ, ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ, ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਟੋਏ, ਸ਼ਾਫਟ, ਝੁਕਾਅ, ਵਹਿਣ, ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਈਨਾਂ, ਜਲ ਮਾਰਗ, ਹਵਾਈ ਮਾਰਗ, ਜਲ ਮਾਰਗ, ਨਾਲੀਆਂ, ਭੰਡਾਰ, ਇੰਜਣ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਪਲਾਂਟ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਟ੍ਰਾਮਵੇਅ, ਰੇਲਵੇ, ਸੜਕ ਮਾਰਗ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ, ਡੁੱਬਣ, ਚਲਾਉਣ, ਬਣਾਉਣ, ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ, ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ।
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੱਟੇਦਾਰ/ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) (ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ) ਕਿਰਾਏਦਾਰ/ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ/ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।]

[250]ਫਾਰਮ ਕੇ, ਭਾਗ II, ਨਿਯਮ 2, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[251]ਨਿਯਮ 3, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[252]ਨਿਯਮ 4, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

[253]ਨਿਯਮ 8(ਏ), ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਬਹੁਵਚਨ ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ/ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਖਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: (i) ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ; ਅਤੇ (ii) ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨਾ। ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮੁਦਰੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

176. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 1905 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ "ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਬੰਧਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਭੂਮੀਗਤ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬੋਰਿੰਗ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਭੂਮੀਗਤ ਖਣਿਜ ਹਨ, ਆਮ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ।"[244] ਟਾਟਾ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, [245] ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1985 ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। [246] ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਏਐਮ ਅਹਿਮਦੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਣਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ:

[254]ਗੋਵਿੰਦ ਸਰਨ ਗੰਗਾ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਸੀਐਸਟੀ (1985) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 205 [6]; ਮਥੁਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1999) 8 ਐਸਸੀਸੀ 667 [12]; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਮੋਹਿਤ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ (2022) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 700 [97]

[255]ਛੋਟਾਭਾਈ ਜੇਠਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1962] ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਆਰ 1 [68]

[256]ਗੁਡਈਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1990) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 71

[257][1964] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 787 [23]

[258]ਗੌਡਫ੍ਰੇ ਫਿਲਿਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂ ਪੀ ਰਾਜ (2005) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 515 [47]

[259][2001] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 378 : (2001) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 60 [13]

"51. [ਏ] ਖਣਨ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਖਣਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖਾਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਣਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਜਾਂ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

177. ਕੇਸੋਰਾਮ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਬੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ "ਖਣਿਜ" ਅਤੇ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ "ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜੜਨ 'ਤੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।"247 ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਖਣਿਜ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਣਿਜ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਸਟਿਸ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਤੱਕ ਫੈਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਇਲਟੀ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

178. ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਜੈਵਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 248 ਗਣਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਨਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ, ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮੁਦਰੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

179. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਰਾਜ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਭਾਗ I ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸੇ ਨਿਕੰਮੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ 1960 ਦੇ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦਾ 249 ਭਾਗ II ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਮਾਈਨਿੰਗ, ਬੋਰ, ਖੋਦਣ, ਡ੍ਰਿਲ ਕਰਨ, ਜਿੱਤਣ, ਕੰਮ ਕਰਨ, ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ, ਬਦਲਣ, ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਫਾਰਮ ਕੇ ਦਾ ਭਾਗ II ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟੋਏ ਪੁੱਟਣ, 250 ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 251 ਇਮਾਰਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਬਣਾਉਣ, 252 ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਤ ਨੂੰ ਲਾਭ
ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਾਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਲਿਜਾਣ, 253 ਅਤੇ ਅੰਡਰਗ੍ਰਾਥ ਅਤੇ ਝਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ

[260]ਵੇਖੋ ਅਨੰਤ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175

ਅਤੇ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁੱਖ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

180. "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਸੀ. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ

181. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਐਂਟਰੀਆਂ 45 ਅਤੇ 49 ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀਆਂ 45 ਅਤੇ 49 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਵੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

182. ਸੰਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - (i) ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; (ii) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ; (iii) ਉਹ ਦਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iv) ਉਹ ਮਾਪ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 254

183. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

[261]ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕ ਸੋਧ) ਐਕਟ 2016 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ: "54. ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 92ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ)

[262]ਐਂਟਰੀ 33, ਸੂਚੀ III, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। (ਇਹ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ:

["33. ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ, ਅਤੇ -

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਜਿੱਥੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ; [...]"]

ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 255 ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 256 ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 20(2),257 ਵਿੱਚ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

184. ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ। 258 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਰਾਈਵ-ਇਨ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।250 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਮਨੋਰੰਜਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦਾ ਅੰਤਮ ਬੋਝ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ।

185. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 'ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ' ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ।

186. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਵਾਂਚੂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਅਰਥ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ। ਉਸਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਵਾਂਚੂ ਨੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ।

187. ਖਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਖਾਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

188. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 250 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ।

189. ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਮਾਪ ਦਾ ਲੇਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ।

ii. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ

[263]ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ, ਭਾਗ 9 (1 ਸਤੰਬਰ 1949)

190. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਲਗਾਉਣਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

191. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝਾ ਧਾਗਾ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ), ਐਮਏ ਤੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ), ਅਤੇ ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਏ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ

192. ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

193. ਹੋਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ

[264][1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 364 : (1981) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 318 [6- ਏ]

[265]ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2007) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 527 [46]

[266](1942) 4 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 90

[267](1995) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 642 ਵੇਖੋ

92 ਏ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54, ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੂਚੀ 1.261 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 92 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਇੱਕ ਸੌ ਪਹਿਲਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ 2016 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1981 ਨੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਇਆ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਨੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਚਾਰਜ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਚਾਰਜ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰੱਗ (ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਆਰਡਰ 1979 ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ, ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 33 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। 262 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੜੱਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

194. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ: (i) ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (ii) ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; (iii) ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਓਵਰਲੈਪ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ; ਅਤੇ (iv) ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 33, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 1981 ਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਓਵਰਲੈਪ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ।

195. ਹੋਚਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ:

[268]ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) [14]

[269][2000] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 44 : (2001) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 91 [11]

[270](1995) ਪੂਰਕ 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 686

[271]ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 634 [74]; ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ (2023) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 416 [66]

(i) ਸੰਘੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ; (ii) ਸੰਸਦ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ; ਅਤੇ (iii) ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀਆਂ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਘੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

196. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ II ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਨਾਲ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

197. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮ" ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਰਥ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ" ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਡੋਮੇਨ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23, ਤਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ

[272]ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਮੈਸੂਰ ਬਨਾਮ ਡੀ ਕਾਵਾਸਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (1970) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 710 [8]

ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ (ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

198. ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 246 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 248 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਸੂਚੀ II ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

199. ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਸੂਚੀ II ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। 263 ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੂਰਿਸਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 264 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੰਨੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਜਾਂ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 265

200. ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਬੋਂਡੂ ਪੈਦਨਾ, 286 ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਮੌਰੀਸ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਗਵਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "[i] ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਣ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੰਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਵੰਡ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

201. ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, 267 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 1981 ਵਿੱਚ ਕੋਲੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ 400 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 2000 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

202. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ

[273] ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2018) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 1 [218]

[274] [1965] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 413 [39]

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ 1.288 ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 54 ਅਤੇ 97 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

203. ਮਹਾਂਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। 269 ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, 270 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਨੇ "ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟੈਕਸ, ਰਾਇਲਟੀ ਫੀਸ - ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਆਦਿ" ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

204. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਾਂ (ਸੁਪਰਾ), ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ), ਅਤੇ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

205. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ I ਅਤੇ II ਵਿੱਚ ਆਮ ਐਂਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।271 ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕਿਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਇਤਫਾਕਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਹੈ।272

[275][1955] 2 ਐਸਸੀਆਰ 164

206. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ

ਲਗਾਉਂਦੀ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

207. ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਓਵਰਲੈਪ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੰਘੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੁਈ ਜੈਨਰਿਸ ਹੈ, ਇਹ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ।

ਬੀ. "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

208. ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤੱਤ ਹਨ: (i) ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ; (ii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ; ਅਤੇ (iii) ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

209. ਪਹਿਲੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

210. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜ

[276][1966] ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 81 [7]

ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਦੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ। ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੰਤਰ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਉਭਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਵਾਂਗੇ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। "ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਨੂੰ ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਤਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਹੈ - (i) ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ; (ii) ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਹੱਦ' ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਹੱਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ। ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਹੱਦ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ (ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

211. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। "ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ (i) ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ; (ii) ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। "ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ" ਸ਼ਬਦ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ

[277]ਧਾਰਾ 19, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ

50 ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਵਿੱਚ ਹੈ)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਖੇਤਰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਦੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਹੈ।

212. ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। 273 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਾਂ, 1964 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਸੰਘੀ ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।

213. ਉਮੇਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਰਾਜ, 275 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕ�ि ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

[278]ਹਿੰਦੂ ਸਟੋਨ (ਸੁਪਰਾ) [10]

[279]ਐਮ ਸੀ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਨਾਥ (1997) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 388 ਵੇਖੋ

"13. [...] ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। [...]"

"14. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਮੁਖੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੰਬੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 245(1) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 303 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 286(2) ਵਿੱਚ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰਨ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਬੇੜੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲੱਭਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਬੇੜੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ।"

214. ਫਰਮ ਬੰਸੀਧਰ ਪ੍ਰੇਮਸੁਖਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, 276 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਮੇਗ ਸਿੰਘ (ਉਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਬੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ
[280][1973] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 : (1973) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 225 [210]

ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੇੜੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

215. ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੀ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

216. ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ (i) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ; (ii) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦਾ ਹੈ; (iii) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

217. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਢਾਂਚੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਏ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 4 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਰੱਦ ਹੈ। 277 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

[281][2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 : (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

[282]ਵੇਖੋ ਆਈ ਆਰ ਕੋਏਲਹੋ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2007) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

[283]ਵਿਸ਼ਾਖਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1997) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 241; ਅਨੁਪ ਬਰਨਵਾਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2023) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 161

[284][1996] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 92 : (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670 [35]

ਧਾਰਾ 21 ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੰਡਕਾਰੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਬੀ. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਵਸੂਲੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਇਆ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਰਹਿਤ ਕਿਰਾਏ, ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ; ਅਤੇ

ਸੀ. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 15 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 17(3) ਉਹ ਟੈਕਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 17ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

218. ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ: (i) ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਹੈ।

219. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ: (i) ਸੰਸਦ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ

ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਸੀਮਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

220. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਹੈ। 278 ਖਣਿਜ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਸਰੋਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਖਣਿਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ। 279 ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ।

221. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਕੇ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ, ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀਗਤ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੀ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

222. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ

[285]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਉੱਪਰ) [626]

[286]ਰਾਮਨਾਥ ਅਈਅਰ, ਐਡਵਾਂਸਡ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਭਾਗ 3) 3254

[287]ਐਲਡੀਏ ਬਨਾਮ ਐਮ ਕੇ ਗੁਪਤਾ (1994) 1 ਐਸਸੀਸੀ 243 [4]

[288]ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿਵਹਰੇ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (2010) 4 ਐਸਸੀਸੀ 772 [24]

[289]ਵਿਵੇਕ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2023) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1 [132]

ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਸਾਦਾ ਪਾਠ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੇ ਅਧੀਨ। ਜੇਕਰ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ।" ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਲਾਗੂ' ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਯਾਨੀ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਹੱਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

223. "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਵਾਕੰਸ਼ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੱਕ ਉਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

224. ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

225. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ

[290][1967] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.611

[291][2001] ਪੂਰਕ 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.390 : (2002) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 188

ਵਿੱਚ, ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, 280 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 281 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ

ਨਾਲ "ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ" ਦੀ ਖੋਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਖੰਡਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

226. ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। 282 ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੀਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਿ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੰਡਨ ਕਰੇਗਾ, ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੜੱਪ ਲਵੇਗਾ।

227. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁੱਪੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਚੁੱਪ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖਲਾਅ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ 283 ਐਂਟਰੀ 50 ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

228. ਪੀ ਕੰਨਦਾਸਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, 284 ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਕੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪੀ ਕੰਨਦਾਸਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਡੀ. ਧਾਰਾ 9 ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ

229. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ

ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9, 9ਏ, 9ਬੀ, ਅਤੇ 9ਸੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

230. ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9(3) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਮਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

[292]ਅਨੁਛੇਦ 286(3) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"(3) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, -

(ਏ) ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (29 ਏ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਲੇਵੀ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

[293][1993] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 72 : (1994) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 413 [14]

[294]ਰਾਜਸਥਾਨ ਰੋਲਰਜ਼ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) [21]

231. ਧਾਰਾ 9 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਇੱਕ ਕੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਬੀ ਅਤੇ 9 ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਧੂ ਰਾਇਲਟੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 9 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਣਿਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 9 ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਧਾਰਾ 4(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 9 ਬੀ ਅਤੇ 9 ਸੀ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 9, 9 ਏ, 9 ਬੀ, ਅਤੇ 9 ਸੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਈ. "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਮਨਾਹੀ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ

232. ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਉੱਪਰ), ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਸਟਿਸ ਡੀ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ: (i) ਐਬਸਟਰੈਕਸ਼ਨ; (ii) ਗ੍ਰਹਿਣ; ਅਤੇ (iii) ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ। 285 "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, "ਸੀਮਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਰੋਕਥਾਮ। 288 ਸੰਵਿਧਾਨ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50। ਧਾਰਾ 134 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 134(2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

233. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਕੋਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਸਾਰੇ" 287 ਜਾਂ "ਹਰ" 288 ਸੀਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਕੋਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, 289 ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ। "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ"

[295]ਡੀ ਕੇ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ (ਸੁਪਰਾ) [31]

[296]ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਿਸਾਂ (2 ਸਤੰਬਰ 1949)

[297]ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ [626.3]

[298]ਧਾਰਾ 286(3) (ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ (ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕ ਸੋਧ) 2016

ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਧਾਨਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

234. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 57 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਟੈਕਸਿੰਗ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ, ਟ੍ਰਾਮਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਤੇ "ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਹੈ। ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

235. ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਬਨਿਆ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਵੀ, 200 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 57 ਅਤੇ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ:

"11. [...] ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ - ਇੱਕ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਆਪਣੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ" ਸ਼ਬਦ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੋਧਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 254 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

236. ਸ਼ਰਮਾ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ, 291 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 57 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ:

[299]ਧਾਰਾ 286(2), ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

[300]ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4056-4064/1999 (14 ਮਾਰਚ 2023) 54.

[301]ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਣਿਜ ਨੀਤੀ 2019, 4

"11. ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਦ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ। ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਅਜਿਹੇ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 30-08-1993 ਦਾ ਪੱਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

237. ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 50 ਅਤੇ 57 ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਦੇ ਨਾਲ: ਐਂਟਰੀ 50 ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 57 "ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਦ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 57 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 35 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 57 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

238. ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਉੱਪਰ), ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਡਾ. ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

"626.3. ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਤੀਜਾ ਸਰੋਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 286 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਦ "ਲੇਵੀ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ

ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਧਾਰਾ 366(29-ਏ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ), (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।"

239. ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 286(3) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। 292 ਰਾਜਸਥਾਨ ਰੋਲਰਜ਼ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, 293 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 286(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਰਾਜ ਦੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ/ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ "ਸਖਤ ਅਰਥ" ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। 294

240. ਇਸਦੇ ਪਾਠਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ' ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

241. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸਾਂਝਾ ਧਾਗਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਸਰੋਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ

[303]ਵ੍ਰਜਲਾਲ ਮਨੀਲਾਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1986) ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 201 [20]; ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਏ ਬੀ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ (1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 363 [9]; ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਸੁਪਰਾ) [634]

ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਸਿਰਫ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

242. ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ 1948 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 50 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। 295 ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ਸੂਚੀ 1.296 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੇ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

243. ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਰਾਜ ਕੋਲ ਹੈ। "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246(1) ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਖੁਦ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ
ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝ ਇਹ

[304]ਮੇਗਾਰੀ ਅਤੇ ਵੇਡ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ (9ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਵੀਟ ਅਤੇ ਮੈਕਸਵੈੱਲ)

ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪ ਜਾਂ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

244. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ (ਉਪਰਾ), 297 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, 298 ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। 299 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀ "ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ? ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ "ਸਾਰੀਆਂ" ਅਤੇ "ਹਰ" ਸੰਭਵ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਮਨਾਹੀ" ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਸੰਸਦ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 300 ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

245. ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246 ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ, "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਭਾਵ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐੱਫ. ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

[305]ਮੇਗਾਰੀ ਅਤੇ ਵੇਡ (ਸੁਪਰਾ)। ["ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਜ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਐਕਟ 1998 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਐਕਟ 1998 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ (ਫ੍ਰੈਕਿੰਗ ਸਮੇਤ) ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੋਲਾ ਐਕਟ 1938 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤ (ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੋਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਨ। ਇਹ ਹਿੱਤ (ਕੋਲਾ-ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ) ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਲਾ ਬੋਰਡ, ਫਿਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, (ਕੋਲਾ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਕੋਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਕੋਲਾ-ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।"]

[306]ਐਸ ਸੁੰਦਰਾਰਾਜਾ ਆਇੰਗਰ, ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਿਆਦ (1921) 25

246. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਣਿਜ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। 301 ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾ ਕੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯਤਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। 302 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਣਿਜ ਨੀਤੀ 2019 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੋਂ ਟਿਕਾਊ ਖਣਨ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ

[307]ਧਾਰਾ 2, 1802 ਦਾ ਨਿਯਮ XXV। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: 2. ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਯੋਗ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ - ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਲਕਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਿਹਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।"]

[308]ਧਾਰਾ 8, 1802 ਦਾ ਨਿਯਮ XXV। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: 8. ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ; ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਣਗੇ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਹੋਣ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵੱਖਰੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ-ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਹੇਗੀ, ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।"]

[309]ਵੇਖੋ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਜ ਨਾਥ ਬੋਸ, 1912 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਸੀ 9

[310]ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਚਾਰੀਅਰ, 1920 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਸੀ 89 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ; ਏ ਪੀ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਡੁਵਵੁਰੂ ਬਾਲਾਰਾਮੀ ਰੈਡੀ, 1962 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 182 [9]

[311]ਐਸ ਸੁੰਦਰਾਰਾਜਾ ਆਇੰਗਰ, ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਿਆਦ (1921) 120, 151

[312]ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ, (1958) 2 ਐਮਐਲਜੇ 117; ਐਸ ਸੁੰਦਰਾਰਾਜਾ ਆਇੰਗਰ (ਉਪਰਾ) 153. ["ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਏਜੰਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਵਧੀ ਹੋਈ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"]

ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਖਣਨ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

247. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਖੋਜ ਨਿਗਮ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਘਾਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। [ਜਿੰਦਲ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ](#) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਡਾ. ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"631. [...] ਹਿੰਸਾ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਪਾਰ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਠੋਸ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਆ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 265 ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਸੰਭੋਗ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਟੈਕਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਥਿਰ ਹੈ।"

[313]ਐਸ ਸੁੰਦਰਰਾਜਾ ਆਇੰਗਰ (ਸੁਪਰਾ) 28.

[314]ਇਬਿਡ

248. ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਖੁਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਉਸ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। 303 ਕੇਸੋਰਾਮ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਖਣਿਜ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:

"ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੁਮੇਲ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮੀਰ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਣਿਜ ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਆਵੇਗਾ [...] ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਲੇਵੀ। " ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.ਏ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉੱਚ ਦਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ
ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ

[315]ਡਾਲਮੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਭਾਰਤ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਟੀਐਨ (2014) 2 ਐਸਸੀਸੀ 279 [30]

[316]"1913 ਨਿਯਮ"

[317]ਨਿਯਮ 13, 1913 ਨਿਯਮ। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "13. ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ, ਖੁਦਾਈ, ਬੋਰ, ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ, ਜਿੱਤਣ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਜਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਹੇਠਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਏ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।"]

[318]ਨਿਯਮ 14, 1913 ਨਿਯਮ। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "14. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ।"]

ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸਦ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

249. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਣਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਮਾਲੀਆ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਉਹ ਹਨ: (i) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ; (ii) ਧਾਰਾ 9 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਣਿਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਯੋਗਦਾਨ; ਅਤੇ (iii) ਖਣਿਜ (ਨਿਲਾਮੀ) ਨਿਯਮਾਂ 2015 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਲਈ ਖਣਿਜ ਬਲਾਕਾਂ ਲਈ ਸਫਲ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਲਾਮੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ। ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੇਵੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

1. ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਦਾਇਰਾ 49

i. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

250. ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇੱਕ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

[319][1967] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 373 : 1966 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 89 [13]

251. ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੇਗਾਰਰੀ ਅਤੇ ਵੇਡ ਔਨ ਦ ਲਾਅ ਆਫ਼ ਰੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ 204 ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ: ਜਿਸਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਨਰਕ ਤੱਕ ਵੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ "ਅਸਮਾਨ ਤੱਕ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੱਕ" ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ "ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਆਮ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।" ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਪਾਵਰਡ ਫਲਾਈਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਵਾਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਫੈਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਬਣੀਆਂ ਬਣਤਰਾਂ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ, ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸੀਮਤ ਹਨ।"

"ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਿਤਿਜੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੰਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਜਾਂ ਉੱਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਂਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹਵਾਈ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇ।"

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ। 305

252. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਪੈਟਰਨ ਅਪਣਾਇਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਹੈ। 306 ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੇ, ਲਾਰਡ

[320][2013] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 863 : (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 725

[321]ਧਾਰਾ 48, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1966

[322]ਧਾਰਾ 6, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ 1950

[323]ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਐਕਟ 1985

ਕਾਰਨਵਾਲਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, 1802 ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਨਿਯਮ XXV ਨੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ "ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ" ਨਿਹਿਤ ਕੀਤੇ। 307 ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। 308 ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। 309 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। 310

253. 1813 ਵਿੱਚ, ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਬਸਤੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਣ-ਸਥਾਪਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਯਤਵਾੜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 311 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੀ ਰਯਤਵਾੜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਰਯਤ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ। 312 ਰਯਤ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਟੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੱਟੇਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

254. ਐਸ ਸੁੰਦਰਾਰਾਜਾ ਲਯੰਗਰ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 1882 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। 313 ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲੀਏ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"(1) ਕਿ ਰਾਜ, ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਜਤਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਵਾਂਗ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ; (2) ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਜ ਦੇ ਇੱਕ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ

[324]ਥ੍ਰੇਸੀਅੰਮਾ ਜੈਕਬ (ਸੁਪਰਾ) [55]

ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ; (3) ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ, ਵੇਚਣ, ਵਿਉਂਤਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ; (4) ਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ, ਜਾਇਦਾਦ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਬਦਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹੁਣ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਿਸਦਾ ਕਦੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ; (5) ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ; ਅਤੇ (6) ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। "314

255. ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਯਤਵਾੜੀ ਪੱਟਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, 1888315 ਦੇ ਮਤੇ ਨੰਬਰ 277 ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ, ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਨਦਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ"। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਯਤਵਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ "ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੇ ਸਥਾਈ ਬਸਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਰਯਤਵਾੜੀ ਪੱਟਾਂ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ।

256. ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1913 ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਲੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮ 15 ਸਤੰਬਰ 1913 ਦੇ ਮਤੇ ਨੰਬਰ 7552-7581-121 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। 316 ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖੋਜ ਲਾਇਸੈਂਸ 317 ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ

[325]ਧਾਰਾ 16, ਐਮ ਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ।

[326]"ਓਏਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ

ਸਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਨ। 318 ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਏ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ। 1929 ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਖਣਨ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਸਨ। ਮਦਰਾਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਦਰਾਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ:

ਸਮੂਹ ਏ - ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (ਏ) ਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਸੰਦਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ; (ਬੀ) 7 ਅਕਤੂਬਰ 1879 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲਕੀ-ਵੰਡਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ (ਸੀ) ਇਨਾਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ।

ਸਮੂਹ ਬੀ - ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (ਏ) ਰਯਤਵਾੜੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ; (ਬੀ) ਮਾਲਾਬਾਰ ਅਤੇ ਨੀਲਗਿਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਜਨਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ; ਅਤੇ (ਸੀ) ਇਨਾਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ।

ਸਮੂਹ ਸੀ - ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਜੰਗਲਾਤ ਐਕਟ 1882 ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਣ-ਰਾਖਵੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

257. ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸਨੇ ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ 1949 ਦੇ ਤਹਿਤ ਢਿੱਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1949 ਦੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III ਅਤੇ VI ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਇ V ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। 1949 ਦੇ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ

[327]ਧਾਰਾ 5, ਐਮ ਐਮ ਡੀ ਆਰ ਐਕਟ

[328]ਧਾਰਾ 6, ਓਏਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ

[329][1976] 3 ਐਸਸੀਆਰ 688: (1977) 1 ਐਸਸੀਸੀ 340

ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1949 ਦੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਰਯਤਵਾੜੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ।

258. ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ 1960 ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਮਾਈਨਿੰਗ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ; ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਦੇ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਬਜ਼ਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਭੂਮੀ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਰਯਤਵਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

259. ਰਾਜਾ ਆਨੰਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, 319 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਜੂਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੇਠਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਥ੍ਰੇਸਿਆਮਾ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨੀ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ, 320 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਜੈਨਮੋਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕ ਕੋਲ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਈ ਖਣਿਜ ਸੰਪਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਰਜਕਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

260. ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 18 ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ "ਜ਼ਮੀਨ, ਯਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ-ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 42 "ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮੰਗ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

261. ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪ-ਭੂਮੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਤ੍ਹਾ ਜਾਂ ਭੂਮੀਗਤ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਆਨੰਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। 321

262. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਬਣਾਏ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ 1950 ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਸਮੇਤ ਉਪ-ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। 322 ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿੱਜੀ ਇਨਾਮ ਖਾਤਮਾ ਐਕਟ 1953 ਨੇ ਇਨਾਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ। 1985 ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ 323 ਬਣਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ:

"ਜਦੋਂ ਕਿ, ਅਸਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਚੋਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜਾਗੀਰਾਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਹਨ;

ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਇਹਨਾਂ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਾਭ ਲਈ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ;

ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਕੁਝ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਾਭ ਲਈ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਸਮਾਜ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ;"

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਾਮਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਕੋਲ 1985 ਤੱਕ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ।

263. ਥ੍ਰੇਸਿਆਮਾ ਜੈਕਬ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਖਣਿਜ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। 324 ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਤੱਕ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(ਬੀ) ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। 325

264. ਧਾਰਾ 297 ਖੇਤਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਿਯਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"297. ਖੇਤਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਣਗੇ

(1) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਣੀਆਂ, ਜਾਂ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(2) ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤ ਵੀ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।

(3) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਣੀਆਂ, ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।"

265. ਸੰਸਦ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਣੀਆਂ, ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਆਫਸ਼ੋਰ ਏਰੀਆਜ਼ ਮਿਨਰਲ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ 2002326 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਫਸ਼ੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਸਮਾਨ, ਓਏਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ II ਆਫਸ਼ੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਮ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 327 ਓਏਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 328 ਇਹ ਅੰਤਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਦੇ ਖਣਿਜ ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਆਫਸ਼ੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਓਏਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"16. ਰਾਇਲਟੀ (1) ਇੱਕ ਪੱਟੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਰ 'ਤੇ।

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗੀ।"

266. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਭੂਮੀਗਤ ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਰਹਿਣੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

267. ਹਰਿਆਣਾ ਖਣਿਜ (ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਹਿਤ) ਐਕਟ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਨਣ ਮੱਲ, 329 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ "ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਣਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਐਂਟਰੀ 42 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।330 ਚਾਨਨ ਮੱਲ (ਉਪਰਾ) ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

268. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੋ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵੈਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ, ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

II. ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ

269. ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 42, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:

"42. ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ"
ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ. ਰਾਉ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰਾਫਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਐਂਟਰੀ 43 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। [331] ਵਿੱਤੀ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਐਂਟਰੀ 43 ਵਿੱਚੋਂ "ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ "ਇਮਾਰਤਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।*[332] ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।[333]

ਏ. 'ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ

270. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਾ ਜਗਨਨਾਥ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 334 ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ ਲਾਰਜ ਲੈਂਡ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਸਟਿਸ ਪੀ ਬੀ ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਨੰਤ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, 335 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਤੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ, ਸਗੋਂ ਇਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾਂ ਉੱਪਰਲੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (i) ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ; ਅਤੇ (ii) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[330]ਚਾਨਨ ਮੱਲ (ਸੁਪਰਾ) [38]

[331]ਬੀ ਸ਼ਿਵਾ ਰਾਓ, 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ: ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ' (1966, ਭਾਗ 3) 181

[332]ਬੀ ਸ਼ਿਵਾ ਰਾਓ (ਭਾਗ 3) 269

[333]ਬੀ ਸ਼ਿਵਾ ਰਾਓ (ਭਾਗ 3) 502

271. ਅਜੋਏ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬਾਰਪੇਟਾ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ, 336 ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਲਾਨਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜਸਟਿਸ ਕੇ ਐਨ ਵਾਂਚੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਮਾਰਕੀਟ

'ਤੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।337 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਜੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਘਟਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਆਂਧਰਾ ਸਰਕਾਰ ਅਰਦੇਸ਼ ਪੀ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮਸ਼ੀਨ ਟੂਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, 338 ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਜੀਟੀਐਲ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ, 339 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਮਾਰਤਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਬਾਈਲ ਟਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਮਾਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

272. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 340 ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰ ਨੌਨ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ, 341 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਜਿਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ

[334][1963] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220

[335][1975] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220 : (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 175

[336][1965] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 47

[337]ਅਜੋਏ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ (ਸੁਪਰਾ) [4]; ਦੇਖੋ ਜਲਕਲ ਵਿਭਾਗ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀਆ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਐਂਡ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (2021) 20 ਐਸਸੀਸੀ 657 [46]

[338][1975] ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 394 : (1975) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 274 [17]

ਐਕਟ 1957 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ, ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ

ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

273. ਦੂਜਾ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਮੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐੱਚ. ਨਾਜ਼ਰਥ, 342 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕੌਫੀ ਬਾਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਕੌਫੀ ਬਾਗਾਂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐਮ ਹਿਦਾਇਤੁੱਲਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਲੇਵੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸੰਚਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮਾਪ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

274. ਡੀ ਜੀ ਗੋਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਏਜੰਟ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, 343 ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1975 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 86 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਟੈਕਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿੱਜੀ

[339][2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 172 : (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545 [29]

[340]ਸ਼ਹਿਰੀ ਭੂਮੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਬਕਿੰਘਮ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 55; ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਰੋਚ ਬੋਰੋ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ (1969) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 283 [5]

[341](1968) 69 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 897

[342][1971] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195 : (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 749 [10]

ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।

275. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ[344]:

(i) "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ;

(ii) "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਤ੍ਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ;

(iv) 'ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 86 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਸੰਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

(v) ਟੈਕਸ ਸੰਪੂਰਨਤਾ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(vi) ਟੈਕਸ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(vii) ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ;

(viii) ਜਿਸ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

[343][1980] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 804 : (1980) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 410

[344]ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਐਚ ਐਸ ਢਿੱਲੋਂ (1971) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 779 [74] ਵੇਖੋ

(ix) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਏ. ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

276. ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 345 ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਹੜੇ ਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"[346] ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। 347 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, 348 ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇ 349 ਅਤੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ।350

277. ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਲੈਟ ਟੈਕਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਮਾਨ ਬੋਝ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ

[345]ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 1962 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 145; ਹੀਰਾਲਾਲ ਰਤਨਲਾਲ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ (1973) 1 ਐਸਸੀਸੀ 216 [20]

[346]ਥੈਰਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ [1964] 5 ਐਸਸੀਆਰ 975 [44]

[347]ਥੈਰਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [19]; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਏ ਸੰਨਿਆਸੀ ਰਾਓ (1996) 3 ਐਸਸੀਸੀ 465 [16]

[348]ਆਰ ਕੇ ਗਰਗ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1981) 4 ਐਸਸੀਸੀ 675 [8]

[349]ਮਫਤਲਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1997) 5 ਐਸਸੀਸੀ 536 [343]

[350]ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 634 [46]

[351]ਕੇ ਟੀ ਮੂਪਿਲ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, 1960 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 7 [7]

ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ[265] ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ" ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਅਨੁਛੇਦ 265 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਕਾਨੂੰਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 14[351] ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ "ਵਿਆਪਕ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਲਚਕਤਾ" ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰ ਸਕੇ। 352

278. "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਰਣਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪੱਤੀਆਂ ਉਗਾਉਣ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੇਵੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

279. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ [ਸਪੈਂਸਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ,](#)[353] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਗੀਚਿਆਂ ਜਾਂ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਐਮ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ:

"13. [...] ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲੌਰ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਬਾਗਾਂ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ

[352]ਖਾਂਡੀਗੇ ਸ਼ਾਮ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਸਰਗੋਡ, 1962 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 15 [7]

[353][1971] ਸਹਾਇਤਾ 1 ਐਸਸੀਆਰ 502 : (1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 217

ਹੈ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਛੋਟਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅੰਕੜਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

280. ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਧਾਤੂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਜੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਵਿੱਚ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਅਤੇ ਸੂਚੀ I, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

281. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ,[354] ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ (ਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ) ਐਕਟ 1973[355] ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਾਈ ਵੀ ਚੰਦਰਚੂੜ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ "ਖਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।[356] ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ

[354] [1982] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1 : (1982) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 125

[355] "ਕੋਲਾ ਖਾਣਾਂ ਐਕਟ"

[356] ਵੈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [28]

ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ "ਉਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਗਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।" ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

282. ਵੈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡ ਲਿਮਟਿਡ (ਉਪਰਾ) ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਿਰਫ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

iii. ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ

283. ਇਸਦੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰਜ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਹੋਣਗੇ। ਰਾਏ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ,[357] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:

"12. [...] ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲੇ ਹਨ, [...]"

284. ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ

[357][1964] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 897 : (1963) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 31

[358]ਐਸ ਕੋਡਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (1974) 4 ਐਸਸੀਸੀ 422 [10]

[359]ਸ਼ਕਤੀਕੁਮਾਰ ਐਮ ਸੰਚੇਤੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1995) 1 ਐਸਸੀਸੀ 351 [3]

[360]ਖੰਡੀਗੇ ਸ਼ਾਮ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕਾਸਰਗੋਡ, 1962 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 15 [10]

ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। [358] ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਮਾਪ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।[359] ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਢੰਗ ਚੁਣਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਮਨਮੋਹਕ, ਕਾਲਪਨਿਕ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। 360 ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਆਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

285. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [361] ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। [362] ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸੈਨਿਕ ਮੋਟਰਜ਼, ਜੋਧਪੁਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ[363] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ "ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅੱਠ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਸਨ।" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 56 ਵਿੱਚ ਲੱਭੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੇਵੀ ਦੇ ਮਾਪ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਪ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

286. ਇਹ ਇੱਕ ਤੈਅ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।[364] ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮਿਆਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰ ਬਾਈਰਾਮਜੀ ਜੀਜੀਭੌਏ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰਾਂਤ,[365] ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰਾਂਤਕ

[361]ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1989) 3 ਐਸਸੀਸੀ 634 [37]

[362]ਬੀ ਸ਼ਮਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ, 1967 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 29

[363][1962] 1 ਐਸਸੀਆਰ 517

[364]ਆਰ ਆਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਬਰੇਲੀ (1980) 3 ਐਸਸੀਸੀ 380 [16]

[365]1942 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 30

[366]1948 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਫਸੀ 9

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ 'ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ' ਲਗਾਇਆ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲੇਵੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਜਸਟਿਸ ਬਰੂਮਫੀਲਡ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਇਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਹਰੀਲਾਲ ਕਾਨੀਆ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਨ) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਮਿਆਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

287. ਰੱਲਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ,[366] ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1940 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲੇਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਉਪਾਅ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ, ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਦੇ ਤੱਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਤਰਕਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ।

288. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

[367][1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 347 : (1984) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 467 [14]

[368]ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਥੋਕ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਭ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ (ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰਚੇ" ਅਤੇ "ਉਤਪਾਦਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਲਾਭ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(i) ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ; (ii) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

289. ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ "ਗਠਜੋੜ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਟਾਇਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਟਿਡ,[367] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਭ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਥੋਕ ਕੀਮਤ 368। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਮਾਪ ਹੀ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ 'ਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਲੇਵੀ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸੰਦਰਭ ਮਿਆਰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਆਰ ਜੋ ਲੇਵੀ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਦੇ ਮਾਪ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਸੀਈ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਾਸਿਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ,[369] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਦੇ ਮਾਪ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ "ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

290. ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਚਰਚਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਲਗਾਉਣ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ "ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ" ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਬੰਧ "ਵਾਜਬ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਲੇਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਵੀ ਦਾ ਮਾਪ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ

[369][2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1099 : (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 233

[370]ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਹੋਟਲਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 677 [25]

[371]ਧਾਰਾ 23, ਆਈ ਟੀ ਐਕਟ 1961

[372]ਪਟੇਲ ਗੋਰਧਨਦਾਸ ਹਰਗੋਵਿੰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 1963 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 57 [10]

ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ,[370] ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਲੇਵੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ।

ਏ. ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ

291. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਕਸਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਉਹ ਰਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [371] ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਉਸ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।[372]

292. ਕੇਟੀ ਮੁਪਿਲ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ,[373] ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬੀ ਪੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਜੋ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਾਜੀ ਕੇ ਕੁੱਟੀ ਨਾਹਾ,[374] ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਕਟ 1961 ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਫਲੋਰ ਏਰੀਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਮਾਰਤ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ। ਹਾਜੀ ਕੇ ਕੁੱਟੀ ਨਾਹਾ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ

[373][1961] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 77 : 1960 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 7 [8]

[374][1969] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 645

[375]ਨਿਊ ਮਾਨੇਕ ਚੌਕ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ, 1967 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 116 [13] ਵੀ ਦੇਖੋ।

'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।[375]

293. ਸਪੈਂਸਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ 0.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ "ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੰਧ" ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

294. ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਵਰਗੇ ਮਾਪ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨੇੜਲਾ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛਾਂਟਦੀ। ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। 376 ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਾਸ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ।

295. ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਐਕਟ 1920 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ। ਸੈੱਸ ਸਾਰੀਆਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ "ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਦੋ ਆਨੇ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ, ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਰ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜਸਟਿਸ ਐਨ. ਰਾਜਗੋਪਾਲਾ ਅਯੰਗਰ ਨੇ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਮ. ਏ. ਤੁਲੋਚ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭੂਮੀ ਸੈੱਸ: (i) ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; (ii) ਖਣਨ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸੀ; ਅਤੇ (iii)

[376]ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਟੀ.ਐਲ. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਲਿਮਟਿਡ (2017) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545 [19]

ਵਿਵਾਦਿਤ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ।

296. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ (i) ਸੈੱਸ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ ਨੇ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ; (ii) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਖਣਿਜ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਸੈੱਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ: (i) ਲੇਵੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਸੀ; (ii) ਲੇਵੀ ਦਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਖਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖਣਿਜ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਲੀਜ਼ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਇਆ, ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

297. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੱਤ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜਸਟਿਸ ਸਬਿਆਸਾਚੀ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਸਿੱਟਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ: (i) ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; (ii) ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ (iii) ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ "ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ"। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ।

298. ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਸੈੱਸ ਐਕਟ 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਪਕਰਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5(2) ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"5. (2) ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਉਪਕਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;"

"ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਜਾਂ ਪਿਟ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

299. ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ ਰੰਗਨਾਥਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਾਪੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਉੱਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ:

"33. [...] ਪਰ ਸਵਾਲ, ਉਹ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ? 1976 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ; ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

[377](1992) ਪੂਰਕ 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 239 [5]

[378]ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [19]

ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ; ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਦਾ ਚਾਰਜ ਅਤੇ, ਦਰਅਸਲ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਗੁਣਜ ਵਜੋਂ; ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈੱਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।"

300. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਰਾਜਸਥਾਨ, 377 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

301. ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ 1992 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ "ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ" 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ [...]" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 'ਖਣਿਜ' ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ।[378] ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ "ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਟੈਕਸ" ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ।

302. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ,ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਤੱਕ, ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਕੇ, ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ

[379][1989] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 293 : (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 211

[380]"1976 ਐਕਟ"

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਬੀ. ਗੁੰਡ੍ਰਿਕ

303. ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਕਸਾ ਡੂਅਰਸ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, 379 ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ 1976 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟਾਂ 'ਤੇ 'ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੈੱਸ' ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 380 ਲੇਵੀ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਚਾਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਲੇਵੀ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਚਾਹ ਦੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਚਾਹ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਲੇਵੀ ਦੇ ਮਾਪ ਦਾ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਚਾਹ ਦੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ ਸੀ।

304. ਬਕਸਾ ਡੂਅਰਸ ਟੀ (ਉਪਰਾ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1976 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1989 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਹਰ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹਰੀ ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਲਈ ਬਾਰਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭੇਜੀ ਗਈ ਚਾਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਪਿਛਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਦਾ ਮਾਪ ਹਰੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸੀ।

305. ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਡ੍ਰਿਕ ਗਰੁੱਪ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 381 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਸੀ। ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜਸਟਿਸ ਬੀ ਪੀ ਜੀਵਨ ਰੈਡੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ

[381] [1994] ਪੂਰਕ 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 : (1995) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 707

ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"20. [...] ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੈੱਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਪਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਲਈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੈ - "ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ" 'ਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਸੈੱਸ ਦੇ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [...]"

306. ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"21. [...] ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ - ਸਾਡੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਅੰਤਰ ਹੈ।"

[382]ਧਾਰਾ 25, ਚਾਹ ਐਕਟ 1953। [ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"25. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚਾਹ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ - (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਚਾਹ 'ਤੇ ਪੰਜਾਹ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਚਾਹ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਾਹ ਦੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਜਾਂ ਬਾਗ਼ਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1), ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਾਹ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।

307. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ, ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ।

308. ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਡਰਿਕ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੈੱਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਸਟਿਸ ਜੀਵਨ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ ਤੋਂ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਬਾਨ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸੋਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ।

309. ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਚਾਹ ਐਕਟ 1953 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਦਾ ਭੂਮੀ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 52 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਚਾਹ 'ਤੇ ਪੰਜਾਹ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੂਚਿਤ

(3)ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1), ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚਾਹ 'ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।[382] ਧਾਰਾ 25(1) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਲਈ ਸੈੱਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 25 (ਜੋ ਕਿ ਚਾਹ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੇਵੀ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮਾਪ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

310. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਲੇਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚਾਹ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਚਾਹ ਉਦਯੋਗ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਚਾਹ ਦੇ ਅਸਟੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

311. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਖੇਤਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ; ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

iv. ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ

ਏ. ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਡੀਕਪਲਿੰਗ

312. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਡੀਕਪਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀਕਪਲਿੰਗ ਉਦੋਂ ਹੋਈ

[383]ਵੇਖੋ ਕਵੀਰਾਜ ਬਾਸੁਦੇਵਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਹਰੀਹਰ ਗਿਰ, (1974) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 514 [9]। [ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਵ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।]

ਜਦੋਂ ਖਣਿਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਕੋਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

313. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਵੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ। ਡੀਕਪਲਿੰਗ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਏ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੱਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

314. ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਲੀਜ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਏ.ਸੀ.) "ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ" ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਮਾਈਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ

[384]ਨਿਯਮ 22(3)(ਐੱਚ), ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960। ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: "(ਐੱਚ) ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਉਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;
ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਵਿਆਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।"

[385]ਨਿਯਮ 9(2)(ਜੀ), ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1960

ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਗੈਰ-ਖਣਿਜੀ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜੋ ਖਣਿਜਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 6 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਵੱਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ,[383] ਧਾਰਾ 9 ਲੀਜ਼ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9-ਏ "ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ" ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(10) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਯੁਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

315. ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 31 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਭਾਗ । ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸਥਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ "ਉਹ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ/ਨਾੜੀਆਂ ਦੇ ਸੀਮ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਗ । ਲੀਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਤਮ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 72 ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਔਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਗੈਰ-

[386]ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੇਖੋ।

[387][1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 44: ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸ.ਸੀ. 954

[388]"ਕੋਲਾ ਧਾਰਕ ਖੇਤਰ ਐਕਟ"

[389]ਧਾਰਾ 10, ਕੋਲਾ ਧਾਰਕ ਖੇਤਰ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ 1957

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਔਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

316. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 22 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 22(3)(ਐੱਚ) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਟੇਦਾਰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ। 384 ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।[385] ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 27(1)(ਟੀ) ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤਹੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 36 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਲੰਬਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਤ੍ਹਾ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਹਨ।

317. ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਤ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਤ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।[386] ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਤ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਣਗੇ।

318. ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੁਰਾਕੁਰ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ[387] ਵਿੱਚ ਕੋਲਾ ਬੇਅਰਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ (ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ 1957 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।388 ਕੋਲਾ ਬੇਅਰਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕੋਲਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਲੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਅਣ-ਕੰਮ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ

ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ 9 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 389 ਧਾਰਾ 13 ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਲਾ ਬੇਅਰਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲਾ ਬੇਅਰਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

319. ਬੁਰਾਕੁਰ ਕੋਲਾ (ਉੱਪਰ), ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਕੋਲਾ ਬੇਅਰਿੰਗ ਏਰੀਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੁਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਕੰਮ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਭੂਮੀਗਤ ਪਏ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਆਰ. ਮੁਧੋਲਕਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ:

"17. [...] ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਪੱਟੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨੀ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਟੈਨਮੈਂਟ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇਗਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਢਾਹੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਅਤੇ ਇਸ ਵੱਖਰੇ

[390]ਗੁਜਰਾਤ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1879, ਧਾਰਾ 69ਏ; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1959, ਧਾਰਾ 247; ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1959, ਧਾਰਾ 247, ਗੋਆ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਉ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਕੋਡ 1968, ਧਾਰਾ 36।

[391]ਸ਼੍ਰੀ ਤਾਰਕੇਸ਼ਵਰ ਸਿਓ ਠਾਕੁਰ ਜੀਉ (ਸੁਪਰਾ) [37]

ਟੈਨਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਕਈ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖਾਣਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਸਤ੍ਹਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀਗਤ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭੂਮੀਗਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭੂਮੀਗਤ ਖਣਿਜ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਟੈਨਮੈਂਟ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਚਲਾ ਕੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਛੋੜਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

320. ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਦੇ ਭਾਗ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਣੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੁਰਾਕੁਰ ਕੋਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

[392]ਸ੍ਰੀ ਤਾਰਕੇਸ਼ਵਰ ਸਿਉ ਠਾਕੁਰ ਜੀਉ (ਸੁਪਰਾ) [15]

321. ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 390 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਧਨ ਰਾਹੀਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਟੇਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਸ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਹੈ। 391 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

322. ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲੀਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਸਮਾਂ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਡਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 'ਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

323. ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਤ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਖਾਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ।[392] ਹਾਲਾਂਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਮਾਈਨਿੰਗ

[393]ਪੀਟਰ ਬ੍ਰਾਊਨ ਅਤੇ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਬਾਂਡ, 'ਰੇਟਿੰਗ ਵੈਲਯੂਏਸ਼ਨ: ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ) (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਐਲਸੇਵੀਅਰ) 13.

[394]ਪੋਪਲਰ ਬਨਾਮ ਰੌਬਰਟਸ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਬੋਰੋ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ [1922] 2 ਏਸੀ 93

[395]ਪੀਟਰ ਬ੍ਰਾਊਨ ਅਤੇ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਬਾਂਡ (ਸੁਪਰਾ ਐਨ 393) 284.

[396]ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਗੈਰ-ਘਰੇਲੂ ਰੇਟਿੰਗ (ਫੁਟਕਲ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਨਿਯਮ 1989

ਲੀਜ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ, ਖਣਿਜ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਜੜ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ 'ਤੇ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਤਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਕੋਲ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਸਤ੍ਹਾ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

324. ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ ਹੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ) ਤੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦਾ ਹਿੱਤ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨਾ, ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ "ਵੱਖ" ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ

325. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਿਜ ਮੁੱਦਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

326. ਖਣਿਜ-ਧਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ [397]ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਗੁਪਤਾ (2005) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 [75]। [ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "[ਐੱਮ]ਪਦਾਰਥ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।"]

ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੇਟਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ (ਰੇਟੇਬਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਿੰਗਲ ਇਕਾਈ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।[393] ਮਿਆਰ ਜਾਂ ਮਾਪ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ।[394] ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਰੇਬਲ ਮੁੱਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 395 ਖਣਿਜ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਰੇਟਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। 396 ਖਣਿਜ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਣਿਜ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

327. ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਪਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

328. ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਡ੍ਡਿਕੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚਾਹ ਦੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ

[398]ਇੰਡੀਅਨ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਮਾਈਨਜ਼, 'ਮਿਨਰਲ ਰਾਇਲਟੀ' (2011) 4.

[399]ਐਚ ਐਮ ਸੇਰਵਾਈ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਗ 3 (4ਵੀਂ ਸੰਸਕਰਣ) 2468।

[400]ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) [23]

[401]ਉੜੀਸਾ ਸੀਮਿੰਟ (ਸੁਪਰਾ) [30]

ਵਜੋਂ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 397 ਗੁਡ੍ਡਿਕੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਉਪਜ ਹੈ।" ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

329. ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਟਨੇਜ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਐਡ ਵੈਲੋਰੇਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਇਲਟੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

ਰਾਇਲਟੀ = ਕੱਢੇ ਜਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ * ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ

ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਰਾਇਲਟੀ = ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ (ਗ੍ਰੇਡ ਵਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਵਾਰ) ਭਾਰਤੀ ਮਾਈਨਜ਼ ਬਿਊਰੋ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ (ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ) ਖਣਿਜ ਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

330. ਉਪਰੋਕਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਕੱਢੇ ਜਾਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 398 ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਖੁਦ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਜ (ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 399 ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਸੀਂ ਗੁਡ੍ਡਿਕ (ਸੁਪਰਾ)

[402]ਗੁਡ੍ਡਿਕ ਗਰੁੱਪ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) [32]

[403][1970] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 268 : (1969) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 55

ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

331. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 400 ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਖਣਿਜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਪਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 401 ਰਾਇਲਟੀ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਪਜ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਤੰਗ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

332. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਜ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। 402 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਪ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

333. ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਬਕਿੰਘਮ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ,[403]

[404]ਪੀ ਐਮ ਅਸ਼ਵਥਨਾਰਾਇਣ ਸੇਟੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1989) ਪੂਰਕ 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 696 [84]

[405][1997] ਪੂਰਕ 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 222 : (1997) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 360

ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1966 ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 86 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 86 ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: (i) ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 86 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ; ਅਤੇ (ii) ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਇੱਕ ਲੇਵੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"4. [...] ਐਂਟਰੀ 49, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਟੈਕਸ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਮਾਪ ਜੋ ਸੂਚੀ । ਜਾਂ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਗਠਜੋੜ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ-ਅਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

334. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਸਲ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਧਾਰਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀ ਗਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਟੈਕਸ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿੱਤੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। 404 ਕਈ ਵਾਰ, ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਅਪੂਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

335. ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਣਿਜਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਓਵਰਲੈਪ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਜੋ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

336. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ [ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ](),[405] ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦਾਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰੀਸਟੋਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਆਫ ਡਿਗ੍ਰੇਡਡ ਫਾਰੈਸਟ ਲੈਂਡ ਟੈਕਸ ਨਾਮਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਰੱਦ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ "ਰੱਦ" ਨੂੰ ਬਚੀ ਹੋਈ ਜੰਗਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮਿੱਟੀ, ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਚੱਟਾਨ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜੰਗਲਾਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂ ਡੰਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਇਸਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮਿੰਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ [ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼]() (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"15. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦਾ ਅਰਥ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀ । ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 'ਜ਼ਮੀਨ' ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ

ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੇਵੀ ਉਸ ਖਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਖੁਦ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜੰਗਲਾਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਸ਼ੀਨੀ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੂਮੀਗਤ ਖੁਦਾਈ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਕਾਲਮ 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਮਿੱਟੀ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

337. ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਚਾਹ ਦੇ ਬਗੀਚਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਸੀ।

338. ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸ "ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।" ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਮਾਈਨਿੰਗ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ/ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਰੇਕ ਕਬਜ਼ਾਕਾਰ" ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਖਾਲੀ/ਖਾਲੀਪਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ" ਦੀ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਪ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ

ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਲੇਵੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ

ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

339. ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਓਵਰਲੈਪ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਮਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਅਯੰਗਰ ਨੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਇਸ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ।" ਜਨਰਲੀਆ ਸਪੈਸ਼ਲਿਬਸ ਗੈਰ-ਡੀਰੋਜੈਂਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੀਮਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50, ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ 'ਤੇ।

340. ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋ ਟੈਕਸ ਇੱਕੋ ਮਾਪ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ,[406] ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਕਸ ਇੱਕੋ ਮਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤੱਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

341. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਮਾਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਪ ਨੂੰ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਪ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਾਅ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਸੂਚੀ II ਦੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ. ਸਿੱਟੇ

342. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

ਏ. ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਬੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ;

ਸੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ;

[406][1989] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 918 : (1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 634

ਡੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਘੇਰਾ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਈ. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ;

ਐੱਫ. ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ, ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

ਜੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਐੱਚ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

ਆਈ. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ), ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ), ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਸੁਪਰਾ), ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ (ਸੁਪਰਾ), ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਅਤੇ ਪੀ ਕੰਨਦਾਸਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

343. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਤੋਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.

<u>ਵਿਸ਼ਾ-ਸਾਰਣੀ'</u>

01. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ 14
02. ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 19
03. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ..... 29
04. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ। 53
05. ਐਮ.ਏ.ਤੁਲੋਚ 59
06. ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ.....63
07. ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ 66
08. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ 69
09. ਲੱਡੂ ਮੱਲ..... 83
10. ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ 88
11. ਉੜੀਸਾ ਸੀਮਿੰਟ..... 95
12. ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ 97
13. ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ 100
14. ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮਿੰਟ 101
15. ਗੁਡਰਿਕ..... 101
16. ਕੇਸੋਰਾਮ 107
17. ਕੰਨੜ 124
18. ਇੰਦਰਾਜ਼ 49 ਅਤੇ 50- ਸੂਚੀ II 151
19. ਓਵਰਰੂਲਿੰਗ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। 165
20. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘਵਾਦ 170
21. ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ.....
173
22. ਸਿੱਟੇ..... 181

ਮੈਂ ਇਸ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਰਾਏ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਕਤ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

* ਸੰਪਾਦਨ ਨੋਟ: ਮੂਲ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਨਾਬੰਦੀ।

ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

1.1 ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957") ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ। ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ "ਟੈਕਸ" ਜਾਂ "ਵਸੂਲੀ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ, ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 49- ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, (1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.12: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ 85, ("ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ"), ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੋਰਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, (2004) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.201 ("ਕੇਸੋਰਾਮ") ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।

2. ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਬਿਆਸਾਚੀ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ II ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ/ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ (ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਹੋਟੀ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, 1995 ਦੇ ਸਪੁਰਦਗੀ (1) ਐਸਸੀਸੀ 642 ("ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ

ਮਿੱਲਜ਼") ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

3. ਮਿਨਰਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2011) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.450, ("ਮਿਨਰਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ") ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ:

"1. ਕੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 67, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 9/15(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਰਾਇਲਟੀ" ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ?

2. ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚੀ I ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਹੈ? 54?

3. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਕੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?

4. ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ/ਖਣਨ/ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ/ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ?
5. ਕੀ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਸੋਰਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [(2004) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.201] ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? [(1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.12]?

6. ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 49 ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਨ?

7. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਦਾਇਰਾ ਹੈ?

8. ਕੀ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਵਾਕੰਸ਼ ਸੂਚੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ | ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54?

9. ਕੀ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜੋ ਐਮ.ਪੀ.ਵੀ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏ.ਪੀ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 468: 1958 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1422] [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 494: ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 1481 (ਹੇਠਾਂ)]?

10. ਕੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ) ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

11. ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ "... ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ (ਸੂਚੀਆਂ I, II ਅਤੇ III) ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

4. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: (i) ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ; (ii) ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, 1991 ਪੂਰਕ (1) ਐਸਸੀਸੀ 430 ("ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ"); (iii) ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਾਂ; (iv) ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2001) 1 ਐਸਸੀਸੀ 91, ("ਸੌਰਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ"), ਅਤੇ (v) ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, 1995 ਪੂਰਕ (2) ਐਸਸੀਸੀ 686 ("ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼")। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ, ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, (1961) 2 ਐਸਸੀਆਰ 537 ("ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ") ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐੱਮ.ਏ. ਤੁਲੋਚ, (1964) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.461 ("ਐਮ.ਏ.. ਤੁਲੋਚ") ਅਤੇ ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (1969) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.838 ("ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ") ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਕਿਉਂਕਿ ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਗਲੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਇਸ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

"5. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਏ. ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਬੀ. ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ?

ਕੀ ਧਾਰਾ 9, ਜਾਂ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ?
ਸੀ. ਕੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਇਸ ਲਈ, ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ

ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਐਮ.ਪੀ.ਵੀ. ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹਟਣਾ ਹੈ?

ਡੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਈ. ਕੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ?"

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ "ਰੌਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਰੌਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੇਵੀ, ਇੰਪੋਸਟ, ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ, ਰਾਇਲਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ:

8. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 265 ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 366 ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਧਾਰਾ 366(28) ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

"(28) "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ "ਟੈਕਸ" ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

'ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ' ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੰਮਲਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਸਟ੍ਰਿਕੋ ਸੈਂਸੋ ਦੀ ਆਮ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 265 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8.1 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਧਾਰਾ 246 ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"246. ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ।-(1) ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਵੀ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਸਮਵਰਤੀ ਸੂਚੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

(3) ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ ਸੂਚੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

(4) ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1919 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਡਿਵੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਹਨ। ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 246 ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਸੰਘ ਸੂਚੀ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਅਤੇ

ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਯਾਨੀ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀਆਂ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। (ਵੇਖੋ: ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ, (2023) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.416 ਪੈਰਾ 56), ("ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ")। 8.2 ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੂਚੀ I ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਸੂਚੀ II ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀ III - ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਜੋ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 47 ਸੂਚੀ III ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੂਚੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 66 - ਸੂਚੀ II ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 96 - ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਫੀਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੁਝਾਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਲੇਵੀ ਹੈ।

8.3 ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 246 ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਖਾਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

"ਸੂਚੀ I - ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ
ਐਂਟਰੀ 54: ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਸੂਚੀ II - ਰਾਜ ਸੂਚੀ

ਐਂਟਰੀ 23: ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ, ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਐਂਟਰੀ 49: ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ।
ਐਂਟਰੀ 50: ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ।"

ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ:
8.4 ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ।

8.4.1 ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜਿੱਠੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੰਗ ਜਾਂ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਾਇਰਾ ਦੇ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪ ਨੂੰ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਆਵੇਗਾ। ਮੂਲ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ

ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਤਫਾਕਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤੱਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਡਿਗਰੀ ਦੁਆਰਾ।

8.4.2 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਦੋਂ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ, ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਮੂਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ, ਖੁਲਨਾ, ਏਆਈਆਰ 1947 ਪੀ.ਸੀ. 60 ("ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ")। ਮੂਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਬੰਬੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਫਐਨ ਬਲਸਾਰਾ, ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 318 ("ਐਫਐਨ ਬਲਸਾਰਾ") ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਏ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ।

8.4.3 ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਦੇ 'ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ' ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਸ਼ਕਤੀ ਬੇਰੋਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਅਤਿਕਾ ਬੇਗਮ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਐਫਸੀ 16 ("ਅਤਿਕਾ ਬੇਗਮ"))।

8.4.4 ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੂਜੀ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇ (ਕਲਕੱਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ 1044 ("ਕਲਕੱਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ"))। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਉਸੇ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ

ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਨ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਅੱਖਰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

8.4.5 ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੈ। ਆਰ.ਐਮ.ਡੀ.ਸੀ. ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ 628 ("ਆਰ.ਐਮ.ਡੀ.ਸੀ. ") ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8.4.6 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰੇ ਜਾਂ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਟਰੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਵੇ। ਦੋ ਐਂਟਰੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੂਲ ਅਤੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਆਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ "ਦੂਜੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਦੂਜੀ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਈਟਮ ਆਮ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਖਾਸ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8.4.7 ਤਿੰਨ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ:

(i) ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ;
(ii) ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ; ਅਤੇ

ਫ਼ੀਸਾਂ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸੂਚੀ

ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੁਆਰਾ।

8.5 ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ ਮੈਂ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ - ਸੂਚੀ ।। ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਐਂਟਰੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਸੂਚੀ ।। ਵਿੱਚ ਹਨ, ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ ।। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ (ਭਾਵ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ ।)।

8.6 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਉਹ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਐਂਟਰੀ 54- ਸੂਚੀ । ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਖੁਦ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ"। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਅਤੇ "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ

ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਲਗਾਮ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ ।। ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ ।। ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8.7 ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ । ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

8.8 ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਵਰਗਾ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਰਾਜ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ,

ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਣਨ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ, ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਰਥਾਤ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ:

10. ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. ਯੂਨੀਅਨ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ, - ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ "ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵੀ "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ।

10.1 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957, ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ, 1948 ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ

ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ "ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ "ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਾ 2 (1999 ਦਾ ਐਕਟ 38) ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10.2 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(ਏ)(ਡੀ) ਵਿੱਚ 'ਖਣਿਜ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 3(ਈ) 'ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਇਮਾਰਤੀ ਪੱਥਰ, ਬੱਜਰੀ, ਆਮ ਮਿੱਟੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮ ਰੇਤ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ

ਹੋਰ ਖਣਿਜ ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਖਣਿਜ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 'ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖਣਿਜ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3(ਈਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਚੌਥੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਬਾਕਸਾਈਟ, ਲੋਹਾ ਧਾਤ, ਚੂਨਾ ਪੱਥਰ, ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਏਈ) ਵਿੱਚ 'ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਖੋਜ ਪਰਮਿਟ, ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼, ਕੰਪੋਜ਼ਿਟ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ "ਰਿਆਇਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 3(ਸੀ) "ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼" ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਪ-ਲੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(ਡੀ) "ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ" ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(ਐੱਚ) "ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਜਾਂ" ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(ਐੱਚਏ) "ਰਿਕੋਨਾਈਸੈਂਸ ਓਪਰੇਸ਼ਨ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਖੇਤਰੀ, ਹਵਾਈ, ਭੂ-ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਭੂ-ਰਸਾਇਣਕ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਤੇ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੈਪਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਖੋਜ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟੋਏ, ਖਾਈ, ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਰਿੱਡ 'ਤੇ ਬੋਰਹੋਲ ਦੀ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਜਾਂ ਉਪ-ਸਤਹ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10.3 ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐੱਮਐੱਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਐਕਟ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ, ਅਤੇ (2) ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਦੋਵੇਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ 4 ਤੋਂ 10 'ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਆਮ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਫੀਸ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ ਆਦਿ। ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸਮੂਹ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 10 ਤੋਂ 12, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 13 ਤੋਂ 17 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੈਪਸ਼ਨ ਹੇਠ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ - "ਪ੍ਰਾਸਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ"। ਧਾਰਾ 13 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (i) ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ, ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਇਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਰਕਮ, ਜੁਰਮਾਨੇ, ਹੋਰ ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ (II) ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਹਨ।

10.4 ਧਾਰਾ 18 ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18(1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਝੇ। ਧਾਰਾ 18(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਾਏ, ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10.5 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9ਏ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:
"9. ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ।-(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ, ਮੈਨੇਜਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ

ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਰ 'ਤੇ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ, ਮੈਨੇਜਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਰ 'ਤੇ।

(2ਏ) ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ, ਕੋਲੀਅਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਖਪਤ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਇੱਕ ਟਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗੀ।

9ਏ. ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।-(1) ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਭਾਵੇਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਚੁਨੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ, ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ, ਮੈਨੇਜਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਾਇਲਟੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ, ਜੋ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗੀ।"

ਧਾਰਾ 9 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9ਏ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ

ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਟੇਦਾਰ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐੱਮਐੱਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ। ਐੱਮਐੱਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਲਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰੀਕੋਨਾਈਸੈਂਸ, ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜੋ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

10.5.1 ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੇਦਾਰ ਯਾਨੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 25 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ, ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

10.6 ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ "ਕਿਰਾਇਆ, ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:
"25. ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ।- (1) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ, ਸ਼ਾਹੀ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ, ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜੋ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਚਾਰਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।"

10.7 ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਲੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਖਪਤ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖਣਿਜ ਦੀ ਔਸਤ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ

ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਵੇਗੀ।

10.8 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਐਕਟ ਦੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਐਡ ਵੈਲੋਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਧਾਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਜਿੱਤੇ/ਹਟਾਏ/ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਾਨੀ, ਜਦੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਆਉਂਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ, ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਵੀ ਸਵਾਲ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਦਰਮਿਆਨੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਖਣਿਜ, ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਦੇ ਖਣਿਜ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ। ਐਕਟ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10.8.1 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਆਮਤਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਧਾਰਾ 13(2) ਖਾਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13(2)(ਈ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ,

ਧਾਰਾ 13(2)(ਐਫ), ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਪਰਮਿਟ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10.8.2 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1960 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ, ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਪਰਮਿਟ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10.8.3 ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ IV ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ

ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 22(4) ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹੀ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਯਮ 22ਬੀਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10.8.4 ਨਿਯਮ 31 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਾਰਮ ਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਨਿਯਮ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10.8.5 ਨਿਯਮ 27 ਉਹਨਾਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਨ ਪੱਟੇ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"27. ਸ਼ਰਤਾਂ:- (1) ਹਰੇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ:-

XXX XXX

XXX

(ਸੀ) ਪਟੇਦਾਰ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹਰ ਸਾਲ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਾਲਾਨਾ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੇਦਾਰ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਹਰੇਕ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਨਹੀਂ;

(ਡੀ) ਪਟੇਦਾਰ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਤਹ ਖੇਤਰ ਲਈ, ਸਤਹ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈੱਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ;

XXX XXX

XXX

(ਟੀ) ਪਟੇਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤਹ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਯੂ) ਪੱਟੇਦਾਰ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ;"

10.8.6 ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਆਇ IV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਅਧਿਆਇ V ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 45 ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (ਬੀ)

ਤੋਂ (1) ਅਤੇ (ਪੀ) ਤੋਂ (ਯੂ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ "ਪੱਟੇਦਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਨ ਨਿਰਧਾਰਤ, ਨਿਯਮ 45 (iii) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 45 (iv) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ

ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

10.8.6 ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਆਇ IV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ, ਅਧਿਆਇ V ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 45 ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (ਬੀ) ਤੋਂ (1) ਅਤੇ (ਪੀ) ਤੋਂ (ਯੂ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਨ, ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ "ਪਟੇਦਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ, ਨਿਯਮ 45 (iii) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਯਮ 45 (iv) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੋੜ

ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

10.8.7 ਅਧਿਆਇ VI ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਨਿਯਮ 53 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ 53 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜੋ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

10.8.8 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV, V ਅਤੇ VI ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰਣੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

10.9 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ (ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਫਾਰਮ-ਕੇ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਸ. ਨੰ.	ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:	ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:	ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

1.	ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹਨ	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ IV: ਨਿਯਮ 27 - ਸ਼ਰਤਾਂ	**ਰਾਇਲਟੀ:** ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਨਿਯਮ 27 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ; ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦਾ ਭਾਗ V; **ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ:** ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9ਏ, ਐਕਟ ਦੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਨਿਯਮ 27 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ ਉਸਦਾਪ੍ਰਾਵਧਾਨ; ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦਾ ਭਾਗ V। **ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਇਆ:** ਨਿਯਮ 27(1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ।

ਸ. ਨੰ.	ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:	ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:	ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:
2.	ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ V:	ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ:

	ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਨਿਯਮ 45- ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ [ਨਿਯਮ ਅਧੀਨਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 27 ਨੂੰ ਨਿਯਮ 27(1)(ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਅਧੀਨ 'ਪਟੇਦਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ' ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸੋਧ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।] ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 45 (iii) ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।	ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਇਆ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 27 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਹੀ ਕਿਰਾਇਆ: ਨਿਯਮ 45 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 27(1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ।

ਸ. ਨੰ.	ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:	ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:	ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:
3.	ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ VI: ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਅਧੀਨ	ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ: ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਐਕਟ ਦੀ

	ਕੋਲ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਹਨ	ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ	ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 27 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ/ਸੈੱਸ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਉਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪਟੇਦਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ

ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੇਦਾਰ ਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ, 1960 ਦੇ ਫਾਰਮ ਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

10.10 ਗੋਵਿੰਦ ਸਰਨ ਗੰਗਾ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, (1985) ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 205 ("ਗੋਵਿੰਦ ਸਰਨ ਗੰਗਾ ਸਰਨ") ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"6. ਟੈਕਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ, ਤੀਜਾ ਉਹ ਦਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਉਹ ਮਾਪ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਿੱਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਲੇਵੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) ਟੈਕਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ;
(ii) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ;
(iii) ਦਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
(iv) ਉਹ ਮਾਪ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ -

(i) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ;
(ii) ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ;
(iii) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਰ 'ਤੇ; ਅਤੇ
(iv) ਵਿਗਿਆਪਨ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਔਸਤ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ: (ਸੀ.ਐਲ.ਓ., ਗੰਢਾਂ, ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਔਸਤ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਐਡ ਵੈਲੋਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸਦੇ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਉਪਬੰਧ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।

ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ:

11. ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪੀ.ਬੀ. ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਜੇ. ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "1952 ਦਾ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਸੰਬਰ, 1952 ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ 1952 ਦਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿਯਮ-ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ ਨਿਯਮ, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "1955 ਨਿਯਮ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨਾਮਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈੱਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲੀਅਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੈੱਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲੀਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੋਲੇ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੜੀਸਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਲੇਵੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 66 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸਾਪੇਖਿਕ ਫੀਸ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ 1948 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 53 (ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ, 1948) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਆਵੱਸ਼ਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਲੇਵੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 66 ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੀਸ ਸੀ ਅਤੇ

ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ 1948 ਦੇ ਐਕਟ 53 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 54 ਜਾਂ 1951 ਦੇ ਐਕਟ 65 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 52 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੀਸ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟੈਕਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇਸਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

11.1 ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਲੇਵੀ ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਨਾ ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਫੀਸ ਸੀ।
11.2 ਜੇਕਰ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 66 - ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੀਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ । ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

11.3 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I, ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਭਰਿਆ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇਮਪਗਨ ਕੀਤੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਮਪਗਨ ਕੀਤਾ ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੰਟ੍ਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1948, (1948 ਦਾ 53) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ

ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤਰ 1948 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 53 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11.4 ਵਾਂਚੂ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸੀ) ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1952 ਦੇ ਐਕਟ (1952 ਦਾ ਐਕਟ 27) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖੌਤੀ ਫੀਸ ਸੀ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

11.5 ਵਾਂਚੂ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਗਲਾ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਆਈਟਮ 50 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਆਈਟਮ 50 ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕੀ ਹਨ। ਵਾਂਚੂ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਹੋਣਗੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਮ.ਏ. ਟੁਲੋਚ:12. ਐਮ.ਏ. ਟੁਲੋਚ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ, ਸਵਾਲ ਉੜੀਸਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1952 (ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ 27 ਆਫ 1952) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਅਰਥਾਤ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1957, ਦੁਆਰਾ 01.06.1958 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਬੇਅਸਰ ਜਾਂ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ।

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਇਸ ਲਈ, 01.06.1958 ਤੋਂ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੰਗਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12.1 ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ "ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ" ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ" ਨੂੰ "ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ" ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ, ਉਸ "ਨਿਯੰਤਰਣ" ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇਖੋ)। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਗੁਆ ਦੇਣਗੇ "ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ"। ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇਸ "ਹੱਦ" ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਟੁੱਟ ਰਹੀ।

12.2 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਜੋ ਕਿ 1952 ਦਾ ਐਕਟ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਦੀ ਹੱਦ" ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲਿਆ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਟੈਸਟ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 18(1) ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12.3 ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ (1952 ਐਕਟ) ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 1948 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੰਸਦ" ਨੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਯਾਨੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਐਲਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਕਟ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 1948 ਦੇ ਐਕਟ (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ 1948 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 53 ਅਤੇ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮਾਮਲਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ:

13. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਸੋਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 20(2) ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ, 1964 ਦੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਡੈੱਡ ਰੇਟ, ਰਾਇਲਟੀ, ਆਦਿ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ, 1964 ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਆਦਿ (ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ) 27.10.1964 ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੂਲ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਟੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਰਾਇਲਟੀ ਆਦਿ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੋਧ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

13.1 ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਐਮ. ਹਿਦਾਇਤਉੱਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਸੰਘੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀ - ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 36 ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54- ਸੂਚੀ I - ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ, ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1948, ("ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ, 1948") ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੀ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲੈ ਲਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਲਘੂ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ,

ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1964 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 10(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ:

14. ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਬਨਾਮ ਚਿਤੂਰ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 177 ("ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ") ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1920 ('ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ', ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਉਪਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਪਕਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਕਰ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨੀ ਉਪਕਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਪਾਤ ਸੀ।

14.1 ਸਾਲ 1953 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਚਿਤੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਕਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਹਾ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਣਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨੀ ਉਪਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ 'ਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਧਾਤ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ? ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕਿਰਾਏ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜੋ ਲੀਜ਼-ਅਮਾਊਟ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

14.2 ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ. ਟੁਲੋਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 1948 ਅਤੇ 1957 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈੱਸ ਸਿਰਫ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਖਣਿਜ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਮੁਖੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸੈੱਸ ਦਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸਬੰਧ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇਕੋ ਸੀਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈੱਸ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅੰਦਰ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਸੀ।

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈੱਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14.3 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 34 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਸੋਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ:

15. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 115, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ, 1964 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ

ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਕਤ ਡੀਡ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ, ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿਛਾਖੜੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਆਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵੈਧ ਲੇਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15.1 ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਫਸਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਹਰੇਕ ਰੁਪਏ 'ਤੇ 45 ਪੈਸੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਉਪਬੰਧ) ਐਕਟ, 1964 (ਸੋਧ ਐਕਟ) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 116 ਵਿੱਚ, "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪਾਣੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਪਾਣੀ ਸੈੱਸ, ਰਾਇਲਟੀ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਰ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸਰਚਾਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।"

(ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ)

ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"116. ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਯੂਨੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਪੰਚਾਇਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਕਾਸ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਦੇ

ਵਾਧੇ ਵਜੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਦਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਹਰੇਕ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਦੋ ਰੁਪਏ ਪੰਜਾਹ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

(ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰ)

15.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II-ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 115 ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਹੈ।" ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਰਾਇਲਟੀ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਆਦਿ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115,

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

15.3 ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਟੇਦਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਏ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਕਾਏ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਰਾਇਲਟੀ।

15.4 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ "ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਏ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਰ ਰਕਮਾਂ" ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛਾਖੜੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਦੀ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਕਤ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 'ਤੇ ਲਾਗੂ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸੀ।

15.5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਐਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲਵੇ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਣਾਂ ਦਾ

ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ, ਐਂਟਰੀ 49, 50 ਜਾਂ 45 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਰੂਸਵਾਮੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਮੈਸੂਰ, ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1512, ("ਗੁਰੂਸਵਾਮੀ") ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਸੈੱਸ ਕੀ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਦਰਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 115 ਅਤੇ 116 ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

15.6 ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੈਸੂਰ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਤਾਲੁਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ, ਏਆਈਆਰ 1972 ਮਾਈਸ 299 ("ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ") ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੈਟ 491, ("ਲੱਡੂ ਮੱਲ") ਵਿੱਚ

ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧਾਨਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

15.7 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਪੰਜਾਬ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਭੇਰੂਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ,

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਏਆਈਆਰ 1956 ਰਾਜਸਥਾਨ 161, ("ਭੇਰੂਲਾਲ"); ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1969 ਪੀ ਐਂਡ ਐਚ 79, ("ਡਾ. ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ"); ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਰਾਣਾਵਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਏਆਈਆਰ 1979 ਗੁਜਰਾਤ 180 ("ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼"); ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1983 ਓਰੀ 210, ("ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਅਗਰਵਾਲ") ਪਰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਇਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

15.8 ਭਾਰਤ ਸੀਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦਾ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.

ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਖੇਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਿ ਆਮ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਨਾਲ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਯਾਨੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"34. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ।"

ਪੈਰਾ 34 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ:
(i) ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਭਾਵ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957, ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(ii) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
(iii) ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
(iv) ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ।
(v) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ।

(vi) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ।

15.9 ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ 'ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦੇ ਹਰੇਕ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਉਪਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਰਾਇਲਟੀ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਉਪਕਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਉਪਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਕਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਯੂਨੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਪੰਚਾਇਤ

ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸਰਚਾਰਜ ਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿਰਫ ਰਾਇਲਟੀ ਖਰਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ 'ਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ/ਇੰਪੋਸਟ/ਟੈਕਸ ਲਗਾਏਗਾ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾਗਤ ਲੇਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਥਾਨਕ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

15.10 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਵਜੋਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸੈੱਸ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਇਹ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਕੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ

ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ।" ਇਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਉਣਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਲੱਡੂ ਮੱਲ:

16. ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਪੂਰਨੀਆ, ਬਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 366(28) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਿਡੈਂਡਮ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੋ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਸੀ ਜੋ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 265 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ

ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

16.1 ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੁਝ ਵੀ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(ਏ) ਜੋ "ਖਣਿਜਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਤੇਲ

ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; ਧਾਰਾ 3(ਸੀ) ਵਿੱਚ "ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ" ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਈ) ਵਿੱਚ 'ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ 13 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 15 ਵਿੱਚ, ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਉਕਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ। ਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਮਾਈਨਿੰਗ ਖਣਿਜਾਂ' ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ।

16.2 ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ

ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1984 ਸਨ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ (i) ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ (ii) ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਹਾਰ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਰਿਆਇਤ

ਨਿਯਮ, 1954 ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਹਾਇਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ-ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ:

17. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੈਂਕਟਰਮਈਆ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 50 - ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਾਠ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸੰਸਦ ਐਂਟਰੀਆਂ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮਨ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

17.1 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੈਸੂਰ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1959, ('ਰਾਜ ਐਕਟ', ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਤਾਲੁਕ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤ, ਲੋਹੇ ਆਦਿ ਦੀ ਖੁਦਾਈ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ।

17.2 ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 62 ਅਤੇ 63 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਲੋਹੇ ਆਦਿ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਅਧੀਨ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ

ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਕੁਝ ਵਪਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ, ਤਾਲੁਕ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ: -

(i) ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ, 1957 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ LXVII ਆਫ਼ 1957) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦਿਤ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ;
(ii) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ; ਅਤੇ
(iii) ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜੋ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 143 ਅਤੇ 144 ਤਾਲੁਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ।

17.3 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਤਾਲੁਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਇਹੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ

23 ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

17.4 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ, 1960 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ 1959 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਸਾਲ 1957 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਕੁਝ ਵਪਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ

144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਧਾਤ ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਆਦਿ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ. ਟੁਲੋਚ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ.ਐਸ. ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਭਾਵ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17.5 ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਜਾਂ ਐਚ.ਆਰ.ਐਸ. ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 'ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 17 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"17. ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 50 ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਏ. ਟੁਲੋਚ, ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 1284 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਰਾਇਲਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਸਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ 'ਰੌਇਲਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ II ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੈਟ 491 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 84 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ' ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਅਸਲ ਇਰਾਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ 'ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ' ਵਿੱਚ, ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਿਰਾਏ, ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਇਕਸਾਰ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਗੀਰ ਰਾਮਪੁਰ ਕੋਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 459 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। 1948 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ LIII ਦੇ, ਜਿਸਦੀ ਧਾਰਾ 6(2) ਦੁਆਰਾ ਖਣਨ, ਖੁਦਾਈ ਜਾਂ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵੇਖੋ)।

18. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਖਣਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਲੁਕ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਖਣਨ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਸੀ।

17.6 ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਭਾਵ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ।

ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ:

18. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ

ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ:

"(1) ਕੀ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਜਾਂ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(2) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1) ਦਾ ਉੱਤਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੀਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?"

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 37 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 45, 49 ਜਾਂ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

18.1 ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਚੂਨੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੈੱਸ ਐਂਟਰੀ 49 ਜਾਂ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਤਰਕ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਾਂ:

19. ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਏ, ਪਹਿਲਾਂ, ਕੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ; ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 01.08.1991 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤਿ-ਵਾਇਰਸ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਵਧਾਉਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਪੈਟਰਨ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ

ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਉਲਟ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

19.1 ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜੋ 'ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਣਿਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਰਤ ਤੋਂ ਖਣਿਜ ਕੱਢਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗੁਡਰਿਕ:

22. ਗੁਡਰਿਕ ਗਰੁੱਪ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, 1995 ਸਹਾਇਤਾ (1) ਐਸਸੀਸੀ 707 ("ਗੁਡਰਿਕ") ਵਿੱਚ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ (ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕਈ ਚਾਹ ਦੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਤਰਜੀਹੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਰਥਕਤਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਪਜ (ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ) 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਣਿਜ ਖੁਦਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਪਜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਇਲਟੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਉਪਾਅ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ "ਰੌਇਲਟੀ" 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਮਾੜੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ "ਰੌਇਲਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ" ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਸੀ।

22.1 ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਗੁੱਡਰਿਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੇਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਸਿੱਧੀ ਲੇਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਲੇਵੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਡਰਿਕ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ

ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।

22.2 ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਗੁਡਰਿਕ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਜ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈੱਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸੈੱਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਸੀ।

22.3 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੁਡਰਿਕ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਪੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਆਮਦਨ, ਉਪਜ ਜਾਂ ਉਪਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਲੇਵੀ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ/ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਲੇਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

22.4 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੁਡਰਿਕ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਐਂਟਰੀ 52 - ਸੂਚੀ I ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I। ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ I ਜੋ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਐਂਟਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਂਟਰੀ 52 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 52 - ਸੂਚੀ I ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

22.5 ਉੱਪਰ ਇਸ ਸੂਈ ਜੈਨਰਿਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਗੁਡਰਿਕ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਨਤਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਪਹਿਲੂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ, ਨਿਯਮਨ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪਤਨ, ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਆਦਿ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਵਨਾ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਕਰਣ ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਕਰਣ ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

22.6 ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ। ਪਰ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਪ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਕੇਸੋਰਾਮ:

23. ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਉੱਠੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਲਈ (ਏ)

"ਕੋਇਲਾ ਮਾਮਲੇ" (ਬੀ) "ਚਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ" ਅਤੇ (ਸੀ) "ਇੱਟਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ (ਡੀ) "ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ ਮਾਮਲੇ" ਸੀ।

23.1 ਕੋਲਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੈੱਸ ਐਕਟ, 1880 ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ, 1976 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ "ਕੋਇਲਾ-ਅਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 01.04.1992 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਲਾ ਖਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ

ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

23.2 ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉੜੀਸਾ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਐਕਟ, 1992 ਵਾਂਗ ਜ਼ਮੀਨ-ਅਧਾਰਤ ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸੈੱਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਸੀ) ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ [ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼] ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

23.3 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਕਤੀ ਨਗਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ) ਨਿਯਮ, 1997 ("ਸਦਾ ਐਕਟ" ਅਤੇ " ਸਦਾ ਸੈੱਸ ਨਿਯਮ", ਕ੍ਰਮਵਾਰ) ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਚੁਣੌਤੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਦਾ ਸੈੱਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ

ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੈੱਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਦਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਰਾਹੀਂ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

23.4 ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਐਂਟਰੀਆਂ 52, 54 ਅਤੇ 97 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 23, 49, 50 ਅਤੇ 66 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 52 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ।

23.5 ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਂਗਨੀਜ਼, ਲੋਹੇ ਆਦਿ ਦੀ ਖੁਦਾਈ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੈਰਾ 55 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"55. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੰਘ ਦੀ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ

ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਘ ਦੀ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

23.6 ਪੈਰਾ 56 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:

"(ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਭਟਕਣਾ) ਰਾਇਲਟੀ, ਜੇ ਟੈਕਸ?

56. ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੀਏ, ਜੋ ਕਿ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਜਾਂ ਨਿਰੋਲ ਅਣਜਾਣੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ [(1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 12: 1989 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 692: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ.85] ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਐਲਾਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ [(1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 12: 1989 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 692: ਏਆਈਆਰ 1990 ਐਸਸੀ 85], ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 34 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 30)

"34. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ।"

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

23.7 ਪੈਰਾ 57 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਹਨ:

"57. ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ "ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ"। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ "ਰਾਇਲਟੀ" ਦੀ ਥਾਂ "ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ" ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਟੈਕਸਟ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਸੈੱਸ ਔਨ" ਸ਼ਬਦ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪੈਰੇ 22 ਅਤੇ 31 ਵੇਖੋ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ 34 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਇਲਟੀ" ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਰਾ 34 ਦੀ ਆਖਰੀ ਲਾਈਨ ਵੀ ਦਰਜ

ਕਰਦੀ ਹੈ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ"। ਪੈਰਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਾਕ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਹੈ "... ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ...." ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ "... ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੈੱਸ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ..."। ਇਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰਿਆ ਪਾਠ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੂੰਜੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਸਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇਗਾ ਜੋ ਸਵੈ-ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ। ਪੈਰਾ 22 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ (ਸੈੱਸ) ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਜਿਸ ਸੈੱਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

(ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ)

23.8 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ "ਰਾਇਲਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 64 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"64. ਸਾਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ [(1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 12: 1989 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀਆਰ 692 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ 85] ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ "ਰੌਇਲਟੀ" ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

(ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ)

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 69 ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"69. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ [(1990) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 12: 1989 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀਆਰ 692: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ 85] (ਪੈਰਾ 31, ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.) ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ "ਰੌਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ (ਪੈਰਾ 21, ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.) ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ "ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ" ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ (ਪੈਰਾ 34, ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ) ਲਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਬਹੁਮਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।"

(ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)

23.9 ਅਨੁਮਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ" ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ "ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਮਾਨ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ"। ਇਸਨੂੰ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮਤਲਬ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕਸ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 70 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 71 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ।

23.10 ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕਸ ਮਿੱਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

23.11 ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੇ ਪੈਰਾ 57 ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਤਰਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਹੀ ਟੈਕਸਟ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ

ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ "ਸਮਝਦਾਰ ਪੜ੍ਹਨ" ਸੀ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਸਿਰਫ "ਰੌਇਲਟੀ" ਦੀ ਬਜਾਏ "ਰੌਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ"।

23.12 ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝ ਗਲਤ ਹੈ, ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਸਲ ਆਯਾਤ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ, ਇਸਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸ਼ੱਕ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਗਿਆਰਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪੀ. ਕੰਨਦਾਸਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, (1996) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670 ("ਕੰਨਦਾਸਨ") ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦੀ ਚਰਚਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

23.13 ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਿਨਹਾ ਜੇ. ਨੇ ਪੈਰਾ 309 'ਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"309. ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ [1945 ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ. 179: ਏਆਈਆਰ 1945 ਪੀਸੀ 98] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਵਿਰੋਧੀ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਟੈਕਸ। ਜੇਕਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਲਟ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ "ਜ਼ਮੀਨ ਟੈਕਸ" ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ "ਸੈੱਸ" ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)

23.14 ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਭੂਮੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ, ਰਾਇਲਟੀ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੈਰਾ 321 ਵਿੱਚ, ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"321. ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਸਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। 1957 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 9-ਏ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ 'ਤੇ

ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1995 ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 642], ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(2001) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 91] ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [(2003) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648: (2003) 7 ਸੁਪਰੀਮ 539] ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

(ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਂਕਿਤ)

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟੈਕਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 23 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਨਹਾ, ਜੇ. ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ,

1957 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਲਾ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।

24. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਗੁਜਰਾਤ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਲੋਚਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ।। ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ। ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2, ਸੰਸਦੀ ਐਕਟ, ਭਾਵ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼

'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਇਹ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਕੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਕਟੌਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ 1957 ਨੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ/ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਖਣਿਜ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

24.1 ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚਾਰ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਉੜੀਸਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ, ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਰੌਇਲਟੀ' ਦੇ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਗੁਜਰਾਤ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

25. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ

ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲੇ। ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਲਾ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ 32/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਖਣਿਜ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਧਾਰਾ ਨੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕੋਲਾ-ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀ।

ਕੰਨੜਸਨ:

26. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ

ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ/ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਾਂਝਾਕਰਨ ਅੰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਕੁੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਖਣਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਾਂਝਾਕਰਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਂਝਾਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਲਾਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਵਾਂਝਾਕਰਨ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕੰਨੜਸਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਬਨਾਮ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ, (2001) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 358 ("ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ") ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦੇਵਾਂਗਾ।

26.1 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1992 ("ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ" ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ

ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ (i) ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; (ii) ਲੇਵੀ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ; (iii) ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਉਹ ਨਿਯਮਨ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 9ਏ. ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ/ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 25.10.1989 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

26.2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉੜੀਸਾ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਬੈਂਚ

ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 04.04.1991, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 22.12.1989 ਤੋਂ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 28.03.1989 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਉਕਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ 15.02.1992 ਨੂੰ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਆਨ ਮਿਨਰਲ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1992 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ 04.04.1992 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਆਨ ਮਿਨਰਲ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1992 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਕੁਝ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ 04.04.1991 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ:

"2. ਕੁਝ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ। - (1)

ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਵੈਧ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1991 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਉਪਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਾਂ ਉਪਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 2 ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਧਾਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਵੈਧ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ 04.04.1991 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ। ਐਕਟ 15.02.1992 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਮਿਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਐਕਟਾਂ (ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਟੈਕਸ/ਲੇਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਝ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ

ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ 04.04.1991 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ 04.04.1992 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀ।

26.3 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸੰਘ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਵਰਗੀ ਲੇਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਢੁਕਵੇਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ ਦੋਵੇਂ ਸੀ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਵਾਂਝਾਕਰਨ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ

'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਯੂਨੀਅਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

26.4 ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ/ਸੈੱਸ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਫੀਸ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਤੱਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਫੀਸਾਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਤੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ [ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਲਿਬਰਟੀ ਸਿਨੇਮਾ](), ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1107, ("ਲਿਬਰਟੀ ਸਿਨੇਮਾ")।

26.5 ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ, ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ 15.02.1992 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 04.04.1991 ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ,

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਖੁਦ 04.04.1991 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 15.02.1992 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵੀ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਲੇਵੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, 04.04.1991 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਵੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੈੱਸ/ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

26.6 [ਕੰਨੜਸਨ]() ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਦ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ 1992 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਯੋਗ ਲੇਵੀ, ਅਰਥਾਤ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ

ਕਾਨੂੰਨ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸੀਮਤ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈਸ ਜਾਂ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੋਝ ਹੁੰਦਾ। ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਨ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕਸਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਘ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜੋ 04.04.1991 ਤੱਕ, ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, 04.04.1991 ਤੱਕ ਦੇ ਬਕਾਏ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਅਯੋਗ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸਾਂ ਜਾਂ ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ

ਕਰਨ ਜਾਂ 04.04.1991 ਤੱਕ ਦੇ ਬਕਾਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

26.7 ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I, ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਵੀ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 9ਏ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ. ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸੂਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਹਰੇਕ ਧਾਰਕ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੱਟੇਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ

ਭੁਗਤਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਬੰਧ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਲੇਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

04.04.1991 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਯੋਗ ਲੇਵੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 04.04.1991 ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਸਦ ਸੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਤੱਕ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

26.8 ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜਸਟਿਸ ਜੀਵਨ ਰੈਡੀ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੈੱਸ, ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੁਕਵੇਂ ਸ਼ੰਕੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ; ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਸਦ ਸੀ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

26.9 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ

ਦੇਣਦਾਰੀ 04.04.1991 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸਨੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ 04.04.1991 ਤੱਕ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਲੇਵੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

26.10 ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਨੜਸਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੇ 04.04.1991 ਤੱਕ ਗਿਆਰਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 04.04.1991 ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖ ਕੇ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗਿਆਰਾਂ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜੋ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਸੀਮਿੰਟ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਯੋਗ ਟੈਕਸ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਡਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਯੋਗ ਟੈਕਸ ਵਾਪਸ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ, ਵੀ ਇਸੇ ਰਾਏ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਯੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ 04.04.1991 ਤੱਕ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਕੇ, ਭਾਵ ਉਸ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

26.11 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵਾਦ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਾਂ 04.04.1991 ਤੱਕ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਦਾ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 04.04.1991 ਤੱਕ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਨਵੀਂ ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ 04.04.1991 ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ

ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

26.12 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 265 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ 04.04.1991 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 04.04.1991 ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, 04.04.1991 ਤੱਕ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਕਾਲਪਨਿਕ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਸੈੱਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਵੀ ਜਾਂ

ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 04.04.1991 ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਨੂੰ 04.04.1991 ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਲੇਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਨੇ 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਨੜਸਨ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

26.13 ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂੰਹਦਾ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਤੇ 04.04.1991 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਝਣ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਕੰਨੜਸਨ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
26.14 ਮੈਨੂੰ ਕੰਨੜਸਨ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੰਨੜਸਨ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਯੋਗ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ, ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 04.04.1991 ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ 04.04.1991 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸਾਂ/ਸੈੱਸਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।
26.15 ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸਰਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ? ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਐਂਟਰੀ 50 ਜਾਂ ਐਂਟਰੀ 49- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਲਦਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜਾਰੀ ਹੈ।

27. ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ:

ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ੱਕ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪੂਰੇ ਤਰਕ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਓਜ਼ਾ, ਜੇ. ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਰ ਸਹਿਮਤ ਰਾਏ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਨੂੰ ਓਜ਼ਾ, ਜੇ. ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕੋਈ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਦੂਜਾ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਟੀਟਾਘਰ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, 1985 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 280 ("ਟੀਟਾਘਰ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼") ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਅਰਥ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ)। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਕਈ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹ ਖਾਸ ਅਰਥ ਚੁਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਤੀਜਾ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੁਆਰਾ ਫਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਸਟੇਅਰ ਡਿਸੀਸਿਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ

ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ, ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਬ ਸਾਈਲੈਂਟੀਓ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ, 1986 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 510 ("ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ") ਵਿੱਚ ਪੰਜ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 5:2 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਚੌਥਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ

ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਲਪਿਤ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ! ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਲਈ ਨਕਾਰੇ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਰੋਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਗਲੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ "ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਕ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ।

ਪੰਜਵਾਂ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1992 ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਕੋਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਲੇਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਛੇਵਾਂ, ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1992 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮਿੰਟ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮਿੰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੋ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਸੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੱਤਵਾਂ, ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਜ ਦੇ ਟੈਕਸ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1992 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜ ਹੀ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅੱਠਵਾਂ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ ਭਾਵ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54- ਸੂਚੀ I ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ

ਅਰਥਾਤ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੁਦ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮੇਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੱਡੂ ਮੱਲ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀਨਾਰਾਇਣ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਤਰਕ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। -

28. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ, ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ, ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼, ਕੰਨੜਸਨ ਨੂੰ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਛੱਡ

ਕੇ, ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮਿਸਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 - ਸੂਚੀ II।

29. ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

30. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਈ. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਖਣਿਜ-ਉਤਪਾਦਕ ਜ਼ਮੀਨ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ;

ਐਫ. ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੁਡਰਿਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

ਜੀ. ਸੂਚੀ II ਦੀਆਂ ਜੀ-ਐਂਟਰੀਜ਼ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

ਐੱਚ. ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ "ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 49 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

31. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਲੇਵੀ, ਅਰਥਾਤ, ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾ ਜਗਨਨਾਥ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, (1963) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 220 ("ਰਾਜਾ ਜਗਨਨਾਥ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ") ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਰਾਇਲਟੀ' ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ 'ਸੈੱਸ' ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਸੀ।

31.1 ਦਰਅਸਲ, ਨਿਊ ਮਾਨੇਕ ਚੌਕ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, (1967) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 679 ("ਨਿਊ ਮਾਨੇਕ ਚੌਕ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼") ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਧੀਰ ਚੰਦਰ ਨੌਨ ਬਨਾਮ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕਲਕੱਤਾ, (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 108 ("ਨੌਨ") ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦ ਬਕਿੰਘਮ ਐਂਡ ਕਰਨਾਟਿਕ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 ("ਦ ਬਕਿੰਘਮ ਐਂਡ ਕਰਨਾਟਿਕ ਕੰਪਨੀ") ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਜੇ ਗਿਫਟ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਮੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਚ. ਨਾਜ਼ਰੇਥ, (1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195 ("ਡੀ.ਐਚ. ਨਾਜ਼ਰੇਥ") ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਕਟ ਲਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, (1971) 2 ਐਸਸੀਸੀ 779 ("ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ") ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

31.2 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਜੋ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਭਾਵ ਰਾਇਲਟੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੈੱਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ "ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ, ਜਦੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

31.3 ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਸੂਚੀ I ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ II। ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਖਾਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I), ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ

ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਰਥਾਤ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

31.4 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੈੱਸ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 30 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ

ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖਣਿਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਖੇਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਸਿਰਫ਼ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਨਾਲ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ 23 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

32. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 339 ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ "ਭਾਵੇਂ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੀਮਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਐਂਟਰੀ 49 ਅਤੇ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲੀਆ ਸਪੈਸ਼ਲਿਬਸ ਗੈਰ-ਡੀਰੋਜੈਂਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ" ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀਆਂ 23 ਅਤੇ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ।

33. ਉੱਪਰ ਜੋ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਆਦਿ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(i) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਦੂਜਾ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮਾਂ, 1960 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ-ਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੇਦਾਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ।

(iii) ਤੀਜਾ, ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਦਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੇਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕੇ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਣਿਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ

ਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗੀ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕਸਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(iv) ਚੌਥਾ, ਖਣਿਜਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰਾਇਲਟੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਡੈੱਡ ਰੈਂਟ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕੀਮਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(v) ਪੰਜਵਾਂ, ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ

ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ: ਇੱਕ, ਐਂਟਰੀ 49- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਭਾਵ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 2। ਜੇਕਰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਿਆਣਪ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ: ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ। ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇੱਕੋ ਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀਆਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹਨ, ਰਾਜ ਸੂਚੀ - ਸੂਚੀ II ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ, ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਸੂਚੀ I. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I. ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

34. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖਣਿਜ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਉਪਜ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II. ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਨਾਲ ਹੀ, ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II. ਦੇ ਅਧੀਨ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ "ਦੋਹਰਾ ਟੈਕਸ" ਹੋਵੇਗਾ: ਇੱਕ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II. ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਇਲਟੀ ਵੀ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II. ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II. ਨੂੰ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II. ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II. ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ

ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II. ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II. ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II. ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ:

35. ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਹਿੰਗੀਰ-ਰਾਮਪੁਰ, ਐਮ.ਏ. ਤੁਲੋਚ, ਬੈਜਨਾਥ ਕੇਡੀਆ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 366(28) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II, ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I. ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਐਚਆਰਐਸ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

35.1 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਾਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਟਰਸ਼ੈੱਡ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸਰਚਾਰਜ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ, ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਯੋਗ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਲਪਿਤ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਮੰਨਣ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ।

35.2 ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ "ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫੀਕਲ ਗਲਤੀ" ਸੀ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਜੇਕਰ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9, 9ਏ. ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ, ਸੈੱਸ, ਸੈੱਸ 'ਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੇਵੀ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ

ਨਾਲ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਇੱਕ ਅਸਮਾਨ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 'ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਦੌੜ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਧੂ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ, ਅਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਭਾਰੀ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਗੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਲਈ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਣਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਲੇਵੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਇਲਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੇਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ

ਸੂਚੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੁਰਾਗ ਕਿਉਂ ਲਿਆ।

35.3 ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਾ ਰਹਿਣ। ਚੱਕਰ ਉਦੋਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੇਵੀ, ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘਵਾਦ:

36. ਲੁਈਸ ਟਿਲਿਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2021 ਵਿੱਚ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਆਪਣੇ ਲੇਖ "ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਮੂਲ" ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੰਘਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟਿਲਿਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਘੜੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ "ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ ਨਸਲ" ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਸੀ।" ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਗ ਆਫ਼ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ, ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਭਲਾਈ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਤ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਅਤੇ

ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੇ।

36.1 ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਿ, ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਮਾਡਲ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸੰਘ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਰੱਖਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਛਾਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਕੀਰਣ ਪਛਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਨਾਗਰਿਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਯਤਨ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ "ਸੰਘ" ਦੀ ਬਜਾਏ "ਯੂਨੀਅਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

36.2 ਨਹਿਰੂ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਪਾਵਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਨ, ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ "ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ, ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।" (ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ. ਜੈਨ, ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘਵਾਦ, ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਦ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਭਾਗ 19, ਨੰਬਰ 4, 1977, ਪੰਨਾ 408 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ)।

36.3 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ, ਸੂਬਾਈ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵੰਡ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਵਿਆਪਕ ਬਲੂਪ੍ਰਿੰਟ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਭਲਾਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੇ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਲੂਪ੍ਰਿੰਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ।

36.4 ਟਿਲਿਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਘਵਾਦ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ"। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ:
37. ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 09.06.1983 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਸ. ਸਰਕਾਰੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਸ਼ਿਵਰਾਮਨ ਅਤੇ ਡਾ. ਐਸ.ਆਰ. ਸੇਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 5, ਅਧਿਆਇ II - ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ("ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ") ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"2.5.21 ਹਰੇਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾਬੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੈਧ ਹੋਵੇ, ਸੰਘ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਦੋ ਅਸੰਗਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਹਰੇਕ ਬਰਾਬਰ ਵੈਧਤਾ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਘੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੀ ਬੇਤੁਕੀ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਟਕਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਘੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸਫਲ

ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਕਿੰਗਪਿਨ ਹੈ। "ਇਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ, ਪੂਰਾ ਸਿਸਟਮ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"

2.5.22 ਜੇਕਰ ਸੰਘ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 246 ਅਤੇ 254 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਝਗੜੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਉਲਝਣ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਂਝੇ ਸੰਘ-ਰਾਜ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇਗੀ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੰਘੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੰਘ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ

[2024] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਖਣਿਜ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਜਿਹੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਘ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘ ਉੱਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਢਲੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਖੰਡਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ 'ਪੂਰਾ' 'ਭਾਗ' ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੈਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸੰਘ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 246 ਅਤੇ 254 ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਪੈਰਾ ਸੂਚੀ III - ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ XIII ਵਿੱਚ "ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ" 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਚਰਚਾ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਲੈਂਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

37.1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅੰਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"13.5.10 .....ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਚੂਨਾ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 300 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਇਲਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਾਇਲਟੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 (ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਸੰਜਮ ਵਰਤਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਕਸਾਰਤਾ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ.....

XXX

13.5.12 ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਨਈਡੀਸੀ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਕੇਂਦਰ

ਸਰਕਾਰ ਵਾਜਬ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਇਲਟੀ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੋਧੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਸੈੱਸ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸੰਕੁਚਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

37.2 ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੱਲ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ:

"13.5.15 ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਧਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰੋਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ 'ਛੋਟੇ ਖਣਿਜਾਂ' ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਐਮਐਮਆਰਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖਣਿਜ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨਈਡੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

38. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਉਹ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨੂੰ, ਭਾਵ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ, ਉੱਪਰ ਹੱਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੂਚੀਆਂ । ਅਤੇ ।। ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਖਣਿਜ ਸੰਪਤੀ ਰੱਖਣ

ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

39. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਵੀ, ਚਾਰਜ, ਇੰਪੋਸਟ ਜਾਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲੇਵੀ ਮੰਗਣ ਜਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ ।। ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54-ਸੂਚੀ । ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ, ਕੀ ਰਾਜ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ ।। ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੇਵੀ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ ।। ਖੁਦ ਆਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕਲੌਤਾ ਵਿਧਾਨਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ

ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ" ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਪੂਰੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੰਘੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਪ੍ਰਭੂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਹਰੇਕ ਧਾਰਕ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ।

39.1 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੈੱਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਟੈਕਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸਰਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ। ਰਾਜ ਸਿਰਫ਼

ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਣਿਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਾ. ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

39.2 ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਵੀ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟੇ:

40. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਮੇਰੇ ਜਵਾਬ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਮੁੱਦੇ	ਮੇਰੇ ਸਿੱਟੇ
ਏ.	ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ?	ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਇਲਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 366(28) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ "ਟੈਕਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਬੀ.	ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50-ਸੂਚੀ II ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਧਾਰਾ 9, ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ?	ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜੋ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਐਂਟਰੀ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। "ਕੋਈ ਵੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 9ਏ., 25 ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਸੀ.	ਕੀ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ	ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ

	ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੈ? ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕੀ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਛੋੜਾ ਹੈ?	ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰੋਟੈਂਟੋ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਜਾਂ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 54- ਸੂਚੀ । ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਟਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦਾਇਗੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 23 - ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਵੀ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਡੀ.	ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ? -	ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਯੋਗ ਹੈ।
ਈ.	ਕੀ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ?" -	ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਂਟਰੀ 49- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ । ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ।

41. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ:
ਏ. ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 9ਏ.) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੇਵੀ ਹੈ। ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੀ. ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II [ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ](), ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 468 ("ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ") ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ

ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, [ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ]() ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 54 ਸੂਚੀ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਐਂਟਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸੰਸਦ, ਫਿਰ ਵੀ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 9ਏ. ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਸੀ. ਸੰਸਦ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1992 ਨੂੰ ਵੀ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 97 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਡੀ. ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ, 1957 ਨੇ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9, 9ਏ. ਅਤੇ 25, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਘੇਰਾ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਐੱਫ. ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੋਲ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 246 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਖਣਿਜ ਭੰਡਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ (ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ)। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ, ਛੋਟੇ ਖਣਿਜ, ਐਂਟਰੀ 50- ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਇਲਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਗੁਡਰਿਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐੱਚ. ਐਂਟਰੀਆਂ 49 ਅਤੇ 50 ਸੂਚੀ II, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਪਰ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ

ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਇਲਟੀ ਜਾਂ ਡੈੱਡ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਣਿਜ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਈ. ਕਿਉਂਕਿ ਐਂਟਰੀ 49 ਸੂਚੀ II ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਣਿਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

42. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਗਿਆਰਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ:

(i) ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9, 9ਏ. ਅਤੇ 25 ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ;

(ii) ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਛੋੜਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iii) ਐਂਟਰੀ 49 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(iv) ਐਂਟਰੀ 54 - ਸੂਚੀ I ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੂਚੀ I ਅਤੇ II ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਐਂਟਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ "ਖਣਿਜ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਮਪੀਵੀ

ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੇ ਐਂਟਰੀ 50 ਸੂਚੀ II 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ 'ਰਾਇਲਟੀ' ਇੱਕ 'ਟੈਕਸ' ਹੈ, ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਾਰਾਮੀਅਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਐਂਟਰੀ 50 - ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ" ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਘੇਰਾ ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਨਾਹੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

43. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ, ਉੜੀਸਾ ਸੀਮੈਂਟ, ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਫੈਬਰਿਕ ਮਿੱਲਜ਼, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀਮੈਂਟ, ਮਹਾਨਦੀ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼, ਕੰਨੜਸਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਮਿਸਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੇਸੋਰਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਇਲਟੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

44. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ।

ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

*ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ